Bibliotēka
AUG 6 1980

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited

Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902, United States Editorial Offices: New York: Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; V. JAUNKALNIETIS, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca 91214.

NR. 29 SESTDIENA, 1980 GADA 26. JŪLIJS, 30. GADS SATURDAY, JULY 26, 1980

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 75 centu

Rēgena pirmais pārbaudījums

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Savā raibā butaforiskā uzvedumā Detroitā notikušais republikāņu partijas kongress bija tipisks amerikāņu mentālitātes un tradiciju radīts politisks karnevāls. Malā stāvētājam varētu likties, ka republikāņu partijas sabiedriskās domas ietvaros radītā politiskā platforma un prezidenta amatam izvēlētais kandidāts Ronalds Rēgens tika piedāvāts amerikāņu vēlētāju miljoniem tāpat kā kāds komerciāls produkts — pārspīlēti izslavēts ziepju pulveris, vai cita kāda televīzijas reklāmas prece.

Un tomēr šajā kongresā aiz bezgaumīgām dekorācijām, aiz orķestru briesmīgi skaļās mūzikas un aiz delegātu histēriskās aurošanas aizkulisēs risinājās liela politiska drāma, kas patiesībā bija eventuālā nākamā prezidenta Rēgena pirmais izšķirējais pārbaudījums. Šīs drāmas noslēgums prezidenta vēlēšanās novembrī var izrādīties liktenīgs ne vien amerikāņu tautai, bet arī visai brīvajai pasaulei. Protams, kā visās drāmās, tā arī Detroitas kongresā neizpalika sarežģījumi, pārsteigumi, vilšanās, bet beigās tomēr uzvarēja veselais saprāts.

Priekšā stāvošās vēlēšanās republikāņu partija izies vienota, un tas ir ļoti svarīgs faktors, jo atsevišķu personību konfrontācija pagātnē notikušās vēlēšanās nenoliedzami ir laupījusi republikāņiem uzvaru pār daudz necilākiem demokratu partijas kandidātiem. Vēl vienpadsmitā stundā Regens par mata tiesu izvairījās no jekrišanas bīstamās lamatās, kas izšķirēji varētu atsaukties uz viņa ievēlēšanas izredzēm. Oficiālā versija ir tā, ka daudzi partijas vēlēšanu stratēģi, lai līdzsvarotu paša Rēgena izteikti konservātīvo labā spārna noslieci, mēģināja viceprezidenta amatā dabūt par mērenā virziena pārstāvi uzskatīto bijušo prezidentu Džeraldu Fordu. Rēgena un Forda kombinācija pēc viņu uzskata izlikās neapšaubāma atslēga republikāņu partijas sapņu piepildīšanai — neapšaubāmai uzvarai novembŗa vēlēšanās.

Par līdzdalību šajā politiskā kombinācijā Džeralds Fords prasīja tālejošas koncesijas, kuŗu rezultātā paša Rēgena loma prezidenta amatā būtu vairāk nekā ierobežota. Te jāievēro, ka Rēgena un Forda kārti patiesībā izspēlēja neviens cits kā bijušais ārlietu ministrs (īstā vārdā Heincs) Kisingers. Viņš šīs kombinācijas rezultātā būtu atkal pārņēmis ārlietu resora vadību un arī daudzos pārējos svarīgos resoros atgrieztos izbijušās Forda administrācijas, par speciālistiem uzskatītos politiķus. Daudzi naivie delegāti neaptvēra, ka aiz Kisingera muguras slēpjas neviens cits kā internacionālā kapitāla „politbiroja" triltārās komisijas šefs multimiljonārs Dēvids Rokefellers. Dēvids Rokefellers Rēgena un Forda kombinācijas rezultātā ar savu ielikteņu starpniecību faktiski kontrolētu ne vien Rēgena administrāciju, bet arī visas brīvās pasaules politiku.

Mēs varam atgādināt, ka Kārters un arī tā dēvētās trešās partijas kandidāts Andersons saņem Rokefelleru atbalstu un droši vien, nojaušot Rēgena uzvaras iespējamību, Rokefellers centās zem sava spārna jau laikus dabūt vēl nepiedzimušo jauno republikāņu partijas administrāciju. Rēgens vēl laikā aptvēra šo Rokefellera gājienu un viceprezidenta amatam izvēlējās Džordžu Bušu. Nav šaubu, ka Regena un Forda par iedeālu sapni iedomātā kombinācija dzīvē būtu izvērtusies par bīstamu politisku sapni.

Amerikāņi vēl nav aizmirsuši, ka Džeralda Forda vārds cieši saistās ar Niksona karjēras drāmatisko norietu — Vatergēti un visām citām piedevām. Tas bija Džeralds Fords, kas iepriekšējās vēlēšanās bija spiests kapitulēt Kārtera priekšā. Džordžs Bušs savā kontā var skaitīt ievērojamu pieredzi gan kā īpašais amerikāņu sūtnis Apvienotās Nācijās, CIA vadītājs un arī kā Vašingtonas pilnvarotais Pekingā. Viņa ilgajā politiskā karjēra nav tumšu traipu. Arī tas, ka pēc Forra sapņa aprakšanas republikāņu kongress lielā vienprātībā piekrita Buša kandidatūrai, stiprina Rēgena pozīcijas priekšā stāvošās vēlēšanās.

Kā jau varēja sagaidīt, amerikāņu liberālie pasaules lāpītāji tagad visādiem līdzekļiem cenšas nomelnot Rēgenu. Ja ņemtu viņu nievas nopietni, tad Rēgens būtu asinskārs kara kūdītājs, mentāli aprobežots un piedzīvojumiem nabags intellektuālis, kuŗa vienīgais mērķis būtu iegrūzt amerikāņus vēl nepiedzīvotā saimnieciskā un politiskā posta bedrē.

Patiesībā Ronalds Rēgens ir ļoti pragmātisks ideālists, kuŗu nevilina prezidenta gods vai vara. Nav nemaz pārspīlēts apgalvojums, ka Rēgens ir morāls „politisks evaņģelists", kas sludina ASV un amerikāņu tautas atdzimšanas nepieciešamību. Mums sevišķi derētu iegaumēt, ka pat savā prezidentūras kandidāta akceptēšanas runā Rēgens pieminēja to tautu likteņus, kas smok aiz dzelzs aizkara. Jāšaubās, vai to darīs Džimijs Kārters, kad nākamā mēnesī Madisona skvērā Ņujorkā sanāks demokratu partijas kongress. Domājams, ka senātors Kenedijs šajā kongresā gan sacels lielu troksni, bet Kārters, kongresam beidzoties, kopā ar savu tuvāko padomdevēju Rosalīnu kabatā turēs eventuālu līguma pagarināšanas dokumentu palikšanai Baltajā namā .

Neņemot vērā bēdīgo politisko bilanci, nav jāaizmirst, ka Kārters ir itin apdāvināts vēlēšanu kampaņas pildāmu un nepildāmu solījumu devējs. Pats svarīgākais faktors ir tas, ka pēc lietpratēju domām novembŗa vēlēšanās savas balstiesības izmantošot tikai ap 53% vēlētāju. Tā partija, kas dabūs pie vēlēšanu urnām lielāku atbalstītāju skaitu, tādā kārtā var uzvarēt, lai gan tautas vairākuma noskaņojums varētu būt citāds. Runājot par tautas vairākumu, pagrieziens uz konservātīvo spārnu ir izteikts, un to vislabāk apstiprina sabiedriskās domas pētīšanas institūtu pēdējie rezultāti, pēc kuŗiem Rēgens vēl tagad ir par 12 proc. priekšā Kārteram. Un trešās partijas kandidāts Andersons jau nokritis līdz 18 proc. Te jāievēro, ka arī šajās vēlēšanās Dēvids Rokefellers ar savu iespaidīgo financiālo mašinēriju stāv kā Kārtera, tā Andersona aizmugurē. Rēgena un Rokefellera savstarpējās antipatijas ir visiem zināmas.

1976. gadā, kā zināms, Fords un nevis Rēgens ieguva republikāņu partijas kandidatūru prezidenta vēlēšanām. Fords zaudēja Kārteram, bet Rēgens vairākkārt uzsvēris, ka viņš nemaz nav nožēlojis Forda uzvaru republikāņu partijas tā laika kongresā.

„Man bija žēl tikai viena zaudēta iespēja", Rēgens izteicies saviem tuvākajiem līdzstrādniekiem. „Ja es būtu bijis prezidents, tad arī es nenoraidītu tikšanos ar Brežņevu. Es ļautu viņam, lai viņš ar tulka starpniecību stundu vai divas izteic savas vienpusīgās prasības, kuŗas amerikāņiem būtu jāpieņem, lai iegūtu Padomju savienības labvēlību. Un tad,

(Turpinājums 20. lp.)

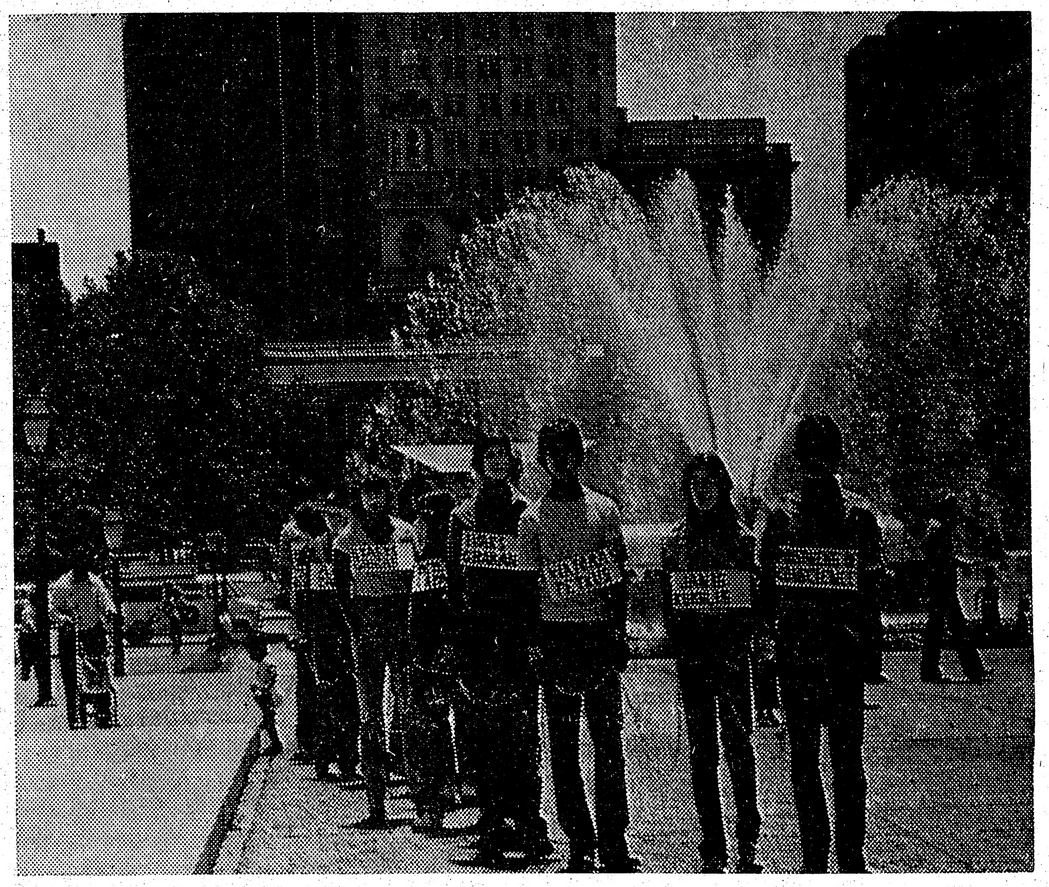

Jauniešu demonstrācija Filadelfijā, kas saslēgušies ķēdēs un nes uz krūtīm uzrakstu ar kāda padomju politiskā cietumnieka — baltieša vārdu.. Gājiena priekšgalā — Kārlis Cerbulis. Aizmugurē redzams Neatkarības nams. Foto: Aušra Bagdonavičius

Modrības sardze Filadelfijā

Protestējot pret Latvijas, Lietuvas un Igaunijas varmācīgo okupāciju pirms 40 gadiem un reizē pieminot aizvestos un prasot sirdsapziņas cietumnieku atbrīvošanu, latviešu, lietuviešu un igauņu studenti pulcējās Neatkarības laukumā Filadelfijā (iepretim leģendārajam Brīvības zvanam un Neatkarības namam) nepārtrauktā 24 stundu modrības sardzē. Važās „sakaltie" latviešu un lietuviešu studenti, personificējot apcietinātos, ar notiesāto vārdiem un piespriesto gadu skaitli uz krūtīm un muguras, apstaigāja plašo parku, pievēršot publikas un arī gubernātora uzmanību. Izdalīts pāri par 4000 skrejlapu, vēstot par latviešu, lietuviešu un igauņu traģisko likteni okupācijas žņaugos. Pirmoreiz visā trimdas vēsturē visi trīs Filadelfijas televīzijas raidītāji modrības sardzes epizodus pārraidīja gan vakara, gan arī rīta ziņās. Tas liecina, ka modrības sardze izdevusies ar teicamiem panākumiem.

Par modrības sardzi, lai protestētu pret Baltijas valstu okupāciju, pirmā ierosme saņemta no lietuviešu studentiem, kuŗu pārstāve Tereza Gecisa jau jūnija sākumā pa tālruni apjautājās arī latviešu organizācijām piedalīties modrības sardzē. Savdabiskā pieeja modrības sardzes izkārtojumam, ka to rīko latviešu, lietuviešu un igauņu studenti, piesaistot arī citus jauniešus un vecāko gada gājumus, sekmējās necerētiem panākumiem. Ar uzrunu piedalījās Tautas vietnieku nama loceklis Dogertijs un Readers Digest galvenais redaktors.

No latviešu puses galveno organizēšanas un izdarību smagumu iznesa stud. agr. Kārlis Cerbulis, no lietuviešiem Jurate Krokis–Stierbis Modrības sardzē ar lielu entuziasmu darbojās arī citi Filadeflijas, Vilmingtonas un pat no Vācijas, Zviedrijas, Austrālijas un arī no Kalifornijas atbraukušie studenti un jaunieši.

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1980. GADA 26. JŪLIJS, 29. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — E. Treilons, K. Bencons, E. Krūka. Laikraksta atbildīgais redaktors Kriš S I D A R S. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītāja: V. Irbe, 4935 Roumbouts Ave., Bronx, N. Y.10466, U.S.A. Tālr. 934-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1905 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Smuģis, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības izmāt. Nelūdzotos materiālus neatgriež, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskās pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai īsiem jautājumiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgas un no katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 35 dol., 6 mēnešiem — 18 dol., 3 mēnešiem — 9 dol. Atsevišķa numura cena 75 centi.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $4.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas teksta. Darbotājuma kalendāri $1 par rindiņu, atkārtojot nēlaida.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514

Jānis Frišvalds
DV Centrālās valdes priekšsēdis

DV organizācijas nākotne - pasu rokās

Daugavas Vanagu centrālā valde aicina Daugavas Vanagu rindās agrākos biedrus, kas no organizācijas aizgājuši un reizē mudina pievienoties pārējos tautiešus, jo Daugavas Vanagi ir visu latviešu nacionāla organizācija. Valde sagaida, lai biedri iesaista savus dēlus un meitas un tādējādi rāda vēlamo priekšzīmi citiem.

Gadu gaitā daļa agrāko biedru palikuši nomaļus, kaut gan daudzi savā laikā bijuši ne tikai rosīgi līdzgaitnieki, bet pat nodaļu dibinātāji, vadītāji, valžu darbinieki, visnotaļ Rietumvācijā un Anglijā. Zināmu lūzumu sevišķi radījusi tālākā izceļošaa, galvenokārt uz Kanadu, ASV un Austrāliju. Kas to vēl savā laikā nebūtu darījuši, draudzīgs aicinājums — iestāties tuvākajā nodaļā, apvienībā vai kopā, vai stāties sakaros ar attiecīgās zemes valdi. Būtu lietderīgi, ja varētu teikt: reiz Daugavas vanags — vienmēr Daugavas vanags un tādējādi savu agrāko pozitīvo izšķiršanos vienmēr godā turēt!

Daugavas Vanagus nodibināja vīri spēka gados un pārsvarā jaunekļi pašos jaunos ziedu gados, kas nāca no visiem latviešu slāņiem, aprindām un nozarojumiem. Tādu pašu tautas šķērsgriezumu organizācija apspoguļo tagad. Mērķi un rīcības izpausmes kalpo visaī nācijai, visai tautai un nevis kādam atsevišķam, atšķirīgam tādas, vai citas grupas domātam labumam. Tāpēc draudzīgs mudinājums arī citiem tautiešiem, pievienoties cīnītāju kopībai, kuŗas augstākais mērķis — brīva un demokratiska Latvijas valsts.

Katras sabiedriskas kopības interesēs jaunatnes resp. gados jaunu biedru piesaistīšana, lai tādējādi nodrošinātu ilgstošu pastāvēšanu un darbību mērķu labā, no kopība spraudusi. Daugavas Vanagi šai ziņā nav nekāds izņēmums. Ap astoņsimt biedru, vecumā zem 35 mūža gadiem, var šķirt pats par sevi prāvs skaits, bet tomēr ne tālu pietiekams, lai uzturētu tagadējo skaitlisko spēku, lai vēlami tas vēl augtu. Tiešākais atrisinājums ir: biedriem censties kopībā iesaitīt dēlus un meitas kā arī, cik iespējams, pamudināt savu tuvinieku atvases. Lielāks būs morāliskais pamats rosināt citus, sagaidīt viņu cerēto rīcību, ja paši to panāksim savā ģimenes lokā.

Līdzās Latvijas ev. lut. baznīcai trimdā, organizācija ir lielākā līdzekļu un atbalsta devēja jaunatnes latviskās izglītības un audzināšanas vajadzībām. Tā atkārtoti aicināt aicinājusi biedrus censties savas atvases uzaudzināt par latviešiem un pakāpeniski iesaistīt latviešu sabiedrībā, sekmējot iekļaušanos pašu organizācijā. Šis ceļš staigājams no mazām un jaunām dienām, lai atbilstošos gadus sasniedzot, kļūtu par biedru. Vadlīnijas DV jaunatnes darbībai un praktiskās darbības mets, ko centrālā valde plašāk publicēs nākamos mēnešos, dod zināmus organizātoriskus logatus rīcībai uz vietām. Bet visa sākums un pamats ir un paliek — ģimene.

Kopībai gados jaunajam loceklim jāizrāda izpratne un iecietība, lai iekļaušanos un iesaistīšanos atvieglinātu, jo jāievēro uzaugšana atšķirīgā vidē, tāpat event. valodas problēmas. Jaunība prasīt prasās rosības un raugās pēc rīcības iespējām un bieži negrib apmierināties tikai ar formālo biedra statusu un saistību kārtošanu. Organizācija savā daudzveidībā paveŗ dažādas iespējas kā pašdarbībā tajās nozarēs, vai disciplīnās kādas pastāv tagad, tā vietumis būs iespējamas citas, jaunas, atkarībā no vietējiem apstākļiem.

Lielāks solis ir amatu uzņemšanās ievēlēšanas vai pieaicināšanas ceļā. Sapulcēs jāvairās no dažkārt praktizētā „vienošanās grēka", proti; bez vēlēšanm amatā atstāt līdzšinējo valdi, komisiju vai citu pārvēlamo. Tāda rīcība, parasti uz gadu, laupa izdevību uzstādīt un uzturēt jaunas kandidātūras, līdz ar to cerību tikt ievēlētam tādā vai citā amatā; vingrināties darbā vadības lietu kārtošanā. Svarīgi palīdzēt jaunajai amatpersonai pakāpeniski iepazīties ar domātiem uzdevumiem un to īstenošanas iespējām un nenogaidīt pirmā sākumā jau „kalnu gāšanu". Vecākajiem kollēgām jāparāda labais saskaņas un kopdarbības

PARPRATUMU NOVĒRSANAI INTRIĢĒŠANA AIZSEGĀ

Sakarā ar V. Kārkliņa vēstuli Latvija Amerikā, 26. numurā, gribu paskaidrot, ka „Varoņdarbu '80" komiteja, kas sastādās no Varoņdarbu aktieŗiem un darbiniekiem, šī gada izrādēm, 27. septembrī Toronto un 26. oktobrī Ņujorkā, aizdevumu pieprasīja tikai no „Mantojums — Heritage". V. Kārkliņa vēstule varētu likt domāt, ka šāds aizdevums lūgts arī no Latviešu Centra. Tā tas nav.

„Mantojums — Heritage" fonds, kas radās jauniešiem, veidojot daļu no 1970. g. dziesmu svētku programmas, šai gadījumā atkal palīdzēs nozīmīgam un vērtīgam latviešu jaunatnes kultūras pasākumam.

I. Starasts,
„Varoņdarbi '80"
komitejas priekšsēdis

INTRIĢĒŠANA AIZSEGĀ

Pārsteidz J. Groduma LA 27. nr. ievietotā lasītāja vēstule, ar kuŗu viņš daļēji palīdz pārspiest Dzimtenes Balsī ievietoto A. Vējāna tekstu, tā atbalstot „Kultūras sakaru" komitejas mārķus. Līdz šim no Dz. B. vai citiem okupētās Latvijas izdevumiem pa reizei aprakstīja trimdas laikrakstos dažus rakstus, tos analizējot — pierādot, cik tie intriģējoši spēj melot. Šoreiz J. G. tādu pasniedz bez komentāriem, jo pareizā saruna Dardedzes sanāksmē ar Vējānu nav zināma. Tomēr ķeŗoties pie savas lasītāja vēstules rakstīšanas, šinī lietā jāzina arī īstais sarunu teksts. Šoreiz nav iespējams apstrīdēt, ka J. G. ar Dzimtene Balss palīdzību vēlas aizklāt pats sevi, — jo segums tik vājš, ka redzams mērķis nostādīt nepareizā situācijā Valodiņu un 80 bērnu vecākus, kas it kā nezina, ko viņu bērniem māca. Būtu naīvi pieņemt, ka J. G. nav zināms Vējāna un viņa maizes devēja uzdevums — šķelt trimdas sabiedriski politisko dzīvi.

Vai Dardedzei nav laiks saprast, ka to izmanto Kultūras sakaru komiteja (kā Maskavas nodaļa) trimdas nacionāli latviskas noturības darba drupināšanai.

K. Purmals Toronto

„DEKADAS"

Latvija Amerikā š.g. 24. jūnija numurā P. Groda rakstā „Tā tas sākās" tekstā vairākās vietās lasāms vārds „dekada": „Jau aizskrējušas četras gadu dekadas", . . . „Šajās 4 gadu dekadās" un trešo reizi" . . kas nu jau plešas uz piekto gadu dekadu."

Tas ir krievu žargons. Tanī pašā rakstā turpretim latviski skan pavisam jauki: . . . nu jau četrdesmit gadu atskaite", un Baltijas valstīs pirms četrdesmit gadiem.

Ja jau „dekadas" nevar mest papīru kurvī, tad jau kaut kas būs jādara ar abonēšanu; mn būtu žēl maksāt par grievu žargona „dekadām".

Abonents Toronto

Redakcijas piezīme: Varbūt latvieša ausij neparasti skan vārds „dekada" (citi mūsu laikraksti gan raksta „dekade"). Latviešu valodas krātuves Latviešu pareizrakstības vārdnīcā (ALA kultūras biroja izdevums, 1966). šis vārds rakstīts ar galotni „a", tāpat kā „olimpiada", lai gan citos izdevumos lieto mūsu sarunu un arī rakstu valodā ieviesušos „dekade un olimpiade". Vārds dekade nav krievu žargonā, bet grieķu vārds un nozīmē — desmit vienību kopa, tāpat olimpiada — senajā Grieķijā četru gadu laika sprīdis starp lielajām sporta spēlēm.

(Turpinājums 9. lp.)

Pie mums Austrālijā

Esam Austrālijā nodzīvojuši jau vairāk nekā 30 gadus, tādēļ arī vairākas organizācijas un draudzes atzīmē 30 gadu pastāvēšanu. Tā 25. jūnijā 30 gadu piepildījās Sidnejas latviešu katoļu draudzei, kuŗa šo gadījumu atzīmēja ar dievkalpojumu un speciālu radio raidījumu. Lielākas svinības šogad paredzētas kopā ar Priesterdienas atzīmēšanu 7. septembrī.

Arī mūsu „jumta organizācijai" – LAAJ (Latviešu apvienībai Austrālijā un Jaunzēlandē) 22. jūlijā apritēja 30 gadu. Tādēļ LAAJ prezidijs 9. jūnija sēdē spriedis par to, kā šo ievērojamo gadījumu atzīmēt. Viens ierosinājums bijis, to atzīmēt kopā ar Latvijas goda konsula Makkomasa 50 gadiem šajā amatā.

Šajā pašā sēdē spriests arī par to, kā saskaņot Vasaras vidusskolas, Jaunatnes kursu, skautu un gaidu nometņu rīkošanu laikus tā, lai tie viens otru netraucētu, jo līdz šim tas dažkārt noticis, un daži bērnu un jauniešu vecāki par to sūdzējušies, rakstot lasītāju vēstules Austrālijas Latvietī. Uzzināms arī, ka Austrālijas latviešu 31. Kultūras dienas 1981. gada notiks Brisbenā un tās vadīs Dr. V. Zolte.

Prezidija priekšsēdis V. Rolavs saņēmis vairākas pateicības. Tā saņemta pateicība no Daugavas skolas pārziņa G. Brēmaņa un tautas deju kopām Daugavieši un Sakta par nodotiem sveicieniem un laba vēlējumiem jubilejā. Arī rakstnieks Jānis Klīdzējs savas vēstules nobeigumā rakstījis: „Rolava kungs, Jūsu personā man gribas pateikties visiem Austrālijas un Jaunzēlandes tautiešiem par to neaizmirstāmo sirsnību, ko visur satikām mūsu ciemošanās laikā Jūsu pasaules malā. Pateicamies Jums par to draudzīgo uzmanību, ko abi ar sievu Emīliju saņēmām Kultūras dienu laikā Sidnejā."

Austrālijas latv. daiļamatnieku apvienības vadītājas Lidijas un Sergeja Beklešovu mājā Melburnā atklāta daiļamatniecības studija un galerija. Oficiālo atklāšanu izdarījis Viktorijas emigrācijas un etnisko lietu ministrs Alans Vūds, klātesot federālā parlamenta loceklim J. R. Džonstonam, vairākiem Viktorijas parlamenta locekiem, ministriju darbiniekiem, Latvijas goda konsulam R. G. Mekkomam ar dzīvesbiedri un citiem. Atklāšanā piedalījies arī LAAJ prezidija priekšsēdis V. Rolavs.

Sakarā ar delegātu sapulces lēmumu pag. gadā Sidnejā, sagatavoti inkorporācijai paredzētie LAAJ Kultūras fonda statūti. Statūtus iesniegs reģistrācijas iestādē.

LNF sekretārs Andrejs Eglītis ziņo, ka nokārtota Lotara Stūres un viņa ģimenes izprasīšanas lieta izceļošanai uz Filadelfiju, ASV. A. Eglītis pie-

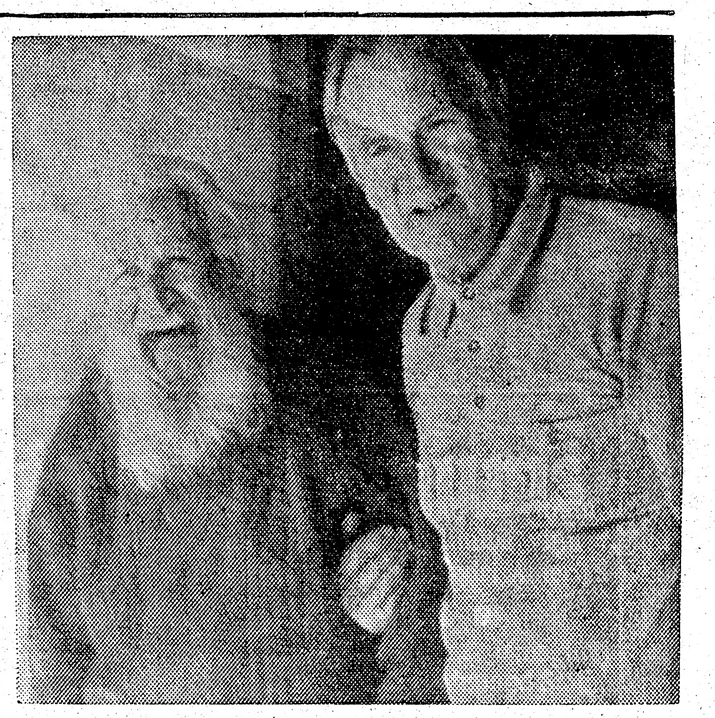

Rakstnieks Jānis Sarma Melburnā, Austrālijā, atskatījies uz 96 mūža gadiem. Austrālijas apmeklējuma laikā ar viņu satikās rakstnieks Jānis Klīdzējs (pa labi no Kalifornijas.
Foto: Selga Silkalna

sūtījis arī informatīvus materiālus par skolām, krievu valodas mācīšanu un pārskatu par ev. lut. baznīcu stāvolki Latvijā 1980. gadā. Brīvās Latvijas kartes atveids parāda ģeigrafisko novietojumu baznīcām, kas kaŗā vai ļaunprātīgi nopostītas, kas draudzēm atņemtas, lai tās izmantotu citām vajadzībām un baznīcām, kas restaurētas un vēl darbojās. Viens kartes eksemplārs nodots skolu bibliotēkai Sidnejā.

Caur Austrālijas latviešu Informācijas centru, Baltiešu apvienību un citām organizācijām lielā vairumā Austrālijā izplatītas LNF izdotās Maskavas olimpiadas boikota pastkartes, nosūtot tās gan sporta organizācijām, arodbiedrībām, gan dažādu citu organizāciju vadītājiem ar attiecīgiem paskaidrojumiem.

Jūnijā Austrālijā viesojās lietuviešu jūrnieks Simas Kudirka un runāja visos lielākos baltiešu centros. Viņš runāja angļu valodā.

DV Sidnejas nodaļas priekšnieks P. Upenieks nodaļas biļetenā plaši raksta, ka jau pagājuši 3 gadi, kopš DV iegājuši paši savā namā un ka šinī laikā daudz kas paveikts. Lai pilnīgi jaunbūvi nobeigtu, vēl nepieciešams vismaz 50.000 dolaru. Vadība sagaida no biedriem lielāku financiālu atbalstu, tāpat nodaas vadība būtu pateicīga arī par naudas aizdevumiem. Māja iepirkta par 60.000 dol., jaunbūvē ieguldīti otri 60.000. Tās tirgus vērtība pēc ekspertu vērtējuma ir 250.000 dol.

Latviešu preses biedrības Austrālijas kopas valde Sidnejā bija sasaukusi plašāku sanāksmi ne tikai preses ļaudīm, bet arī teātŗa cilvēkiem un citiem interesētiem, lai noklausītos divas 20. Teātŗu festivāla recenzijas un spriestu arī par nākošajām rakstnieku dienām. Ausmas un Valtera Medņu plašajā mājā sapulcējās 40 cilvēku LPB Austrālijas kopas valdes priekšsēža A. Zariņa vadībā. Savu recenziju, kas domāta Austrālijas Latvietim, nolasīja Astrīde Ploriņa un pēc tam savu, Jaunai Gaitai un Londonas Avīzei Ņina Luce. Drīzumā iznāks Elgas Lejas dzejoļu grāmata, ko izdod LPB Austrālijas kopas grāmatu apgāds.

Rakstnieku dienas notiks Sidnejā no 19. līdz 21. septembrim. Programmā: Voitkus stunda, krāsu slidītes, jaunie autori, referātu pēcpusdiena un latviešu dzejas vakars, pēc tam literātu un preses darbinieku sanāksme un dzejas un prozas vakars ar Austrālijā dzīvojošo autoru piedalīšanos.

Jāņi Austrālijā nolīgoti apsildītās telpās, vai laukā siltos lakatos, biezos vamžos, dažas dāmas bija pat kažokos. Tūlīt pēc Jāņiem kalnos uznāca sniega vētra, kas bija tik spēcīga, ka dažām mājām nocēla jumtus. Sniegs sakrita uz griestiem un vēlāk, kad sāka kust, ūdens sabojāja dārgos tepiķus un mēbeles. Tādi bija Jāņi Austrālijā. Arī dziesmas vairs neskan kā agrāk, dziedātāji kļuvuši veci, bet jaunākie no līgošanas atsvešinājušies. Ja kalnos laba sniega kārta un laba slēpēšana, tad daudzi Jāņus pavada tur.

Sidnejā, bez Jāņu balles Latviešu namā, katru gadu savā īpašumā Engadinē Jāņus rīko LPB Austrālijas kopas priekšnieks A. Zariņš, kaut pats nebūdams Jānis. Tur tad deg Jāņu ugunskurs un kaut kas līdzīgs darvas mucai, ir arī Jāņu alus, siers un visi citi vajadzīgie atribūti. Notiek arī apdziedāšanās, lekšana par ugunskuru un citas Jāņu izdarības. Vēlāk Jāņu svinēšana turpinās, dažreiz līdz agrai rīta stundai, lai mājup dodoties varētu redzēt, kā „saulīte rotājās" Austrālijas ziemā. Līgošana notika arī DV namā, Benkstaunā, kur arī bija sanācis krietns līgotāju pulks.

Ed. Šmugajs

BIBLIOGRAFIJA

Latviešu akadēmiskās ziņas, 19./20 nr., Latviešu akadēmisko mācībspēku un zinātnieku apvienības izdevums, galv. redaktors P. Norvilis, 68 lp.

Labietis, 59. nr., Latvju dievturu sadraudzes izdevums, A. Nulīša vāka zīmējums, redaktors A. Brastiņš, 48 lp.

Dienvidkalifornijas DV apvienības Vēstnesis, 40. nr., redaktors K. Petrovskis, 37 lp.

Zelta Vārtu Vēstis, 7./8. nr., Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudzes izdevums, Elzas Krimuldēnas - Reinvaldes vāka zīmējums, redaktors A. Reinvalds, 52 lp.

Ziemeļkalifornijas Apskats, 6. (244.) nr., Ziemeļkalifornijas latviešu biedrības izdevums, redaktors O. Celle, 23 lp.

Saulainā Krasta Vēstis, 4. nr., iznāk St. Petersburgā, Floridā. Izdevējs un redaktors A. Lamberts, 26 lp.

Montrealas latviešu biedrības Ziņotājs, biedrības izd., redaktors M. Štauvers, 14 lp.

LARA Lapa, 19. nr., Latviešu rakstnieku apvienības izdevums, redakcijā J. Grosvāns, V. Rungе un F. Z. Launags, 71 lp.

Toronto latviešu biedrības Apkārtraksts, 49. nr., biedrības izdevums, 8 lp.

Pa dejas ceļu, 51. nr., Austrālijas latviešu tautas deju kopas izdevums, vāku darinājusi Anita Misiņa, redaktors Juris Runģis, 30 lp.

Kristīgā Balss, 5. nr., Amerikas latviešu baptistu apvienības mēnešraksts, redaktors U. Ukstiņš, 14 lp.

Mazputniņš, 258. nr., Jaunatnes literārās biedrības Ceļinieks izdevums, Birutas Bubesas vāka zīmējums, atb. redaktore L. Streipa, 32 lp.

Gaisma, 2. (50.) nr., Latviešu katoļu garīgās aprūpes izdevums, vāku zīmējis Benjamiņš Ancāns, redaktori Dr. J. Trizna un Janīna Babre, 47 lp.

Brīvība, 5. (308.) nr., Latvijas soc. dem. strādnieku partijas mēnešraksts, redaktori B. Kalniņš, J. Ritums un V. Zaļkalns, 16 lp.

Vankuveras latviešu ziņas, 33. nr., Vankuveras latviešu biedrības, draudzes un DV Britu Kolumbijas nod. izdevums, redaktors A. Pūpols, 20 lp.

Vēstis, 7. (537.) nr., Sv. Pāvila ev. lut. draudzes un Latviešu apvienības Detroitā izdevums, redaktors F. Lūkins, 9 lp.

Baltische Briefe, 5. nr., iznāk jau 33 gadus vācu valodā Rietumvācijā, redaktors Volfs Kleists, 16 lp.

Lithuanian Days, Lietuviu Dienos, 4. (303.) nr.. Lietuviešu izdevums Kalifornijā, redaktori R. Skirius, M. Matuljonis un A. Skirius, 22 lp.

Austrālijas latviešu 20. teātru festivāls

„Festivāls jau patiesībā nav nekas cits kā svētki. Ja nu runājam par divdesmitajiem latviešu teātŗa svetkiem — Austrālijas latviešu 20. teātŗu festivālu, tad pirmājais apzīmējums skan kā latviskāk, tā arī vienkāršāk. Jo arī Austrālijas vārda piekabinājums mūsu šīs reizes svinībām ir gluži lieks: latviešu teātŗa svētki notiek tikai Austrālijā."

Tā raksta E. Dēliņš speciālajā programmas izdevumā par mūsu festivāliem. Uz vāka Dž. Krīva stilizēts zīmējums, bet 1. lp. Austrālijas latviešu teātŗu emblēmu atveidi; 2. un 3. lp. rakstu autoru, kas publicējušies šai izdevumā, foto attēli. Tādi ir 8. Seko 20. festivāla programma, Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē prezidija priekšsēža V. Rolava apsveikums, 15 to režisoru fotografijas, kas piedalījušies festivālos, speciāli raksti, 20. festivāla izrāžu programmas un vairāki iepriekšējo festivālu foto uzņēmumi. Trīs uzņēmumi melnā ierāmējumā. Tie šogad mūžībā aizgājušie izcilie teātŗa darbinieki: V. Dulpiņš, miris Adelaidē 13. aprīlī, Sp. Klauverts – 8. maijā un M. Siliņš 15. maijā, abi Sidnejā.

Izdevumā ievietoti arī pēdējo 10 festivālu dalībnieki teātŗi, minot lugas, kādas kuŗā festivālā izrādītas. Redzam, ka festivālos no 1970. līdz 1980. gadam piedalījušies 6 ansambļi. Izdevuma beigās vairāku recenzentu raksti Austrālijas Latvietī u.c. Izdevējs Latviešu teātŗu apvienība Austrālijā. Redakcijas kollēģija: Spodris Klauverts (†), Mintauts Eglītis, Džems Krīvs un Vilis Motmillers.

20. teātŗa svētkos 3 dienās noskatījāmies četras lugas: Anšlava Eglīša Bezkaunīgie veči, Sidnejas latv. teātŗa iestudējumā, Miervalža Bumbiera Viesis (Adelaides latv. teātŗa ansamblis) Anšlava Eglīša Ferdinands un Sibila, (Pertas latv. drāmatiskās kopa) un Harija Gulbja – Kamīnā klusu dzied vējš (Austrālijas latviešu teātris Melburnā).

Vērtēšanas komisijā darbojās Lūcija Bērziņa, Ņina Luce un Ausma Medne. Godalgas saņēma: A. Zīle un Pertas drāmatiskā kopa, labākais galvenās lomas tēlotājs J. Ķauķis (Sidneja), labākā galvenās lomas tēlotāja Māra Vucena (Perta), labākie palīglomu tēlatāji – U. Siliņš un A. Kariks (abi Sidneja), labākās palīglomu tēlotājas — R. Rasiņa (Perta) un V. Rube (Melburna). Induļa Nīča balvu – aktierim, jaunākam par 25 gadiem, saņēma Kurts Sivalops (Perta) par Ferdinanda lomas tēlošanu.

Visās četrās izrādēs kopā pāri par 1300 apmeklētāju. Skaisti latviešu teātŗa svētki. Lai pateicība rīkotājiem!

Ed. Šmugajs

Darbības saskaņošana ar PBLA

DAUGAVAS VANAGU CENTRĀLĀS VALDES PREZIDIJA SĒDE STRAUMĒNOS

DV priekšnieks J. Frišvalds jūnija beigās bija sasaucis DV Centrālās valdes prezidija paplašinātu sēdi DVF īpašumā Straumēnos, lai apspriestu DV CV lēmumus, un to īstenošanu, kas bija pārrunāt un pieņemti CV sēdē š. g. 1. un 2. maijā Toronto. Paplašinātā CV prezidija sēdē Straumēnos, bez paša DV priekšnieka, piedalījās arī abi prezidija locekļi — kasieris S Lindiņš un sekretārs G. Tamsons, kā arī vanadžu priekšniece A. Liepiņa un DV CV jaunatnes nozares vadītājs I. Kažociņš. Sēdi atklājot, DV priekšnieks uzaicināja ar klusuma brīdi pieminēt mūžībā aizgājušo DV Holandes nodaļas valdes priekšsēdi Kārli Dreimani.

Savu ziņojumu ievadot DV priekšnieks nolasīja sveicienu vēstules no DV CV ideoloģijas nozares vadītāja V. Hāznera, Kanadas DV zemes valdes priekšsēža V. Plūdona, kas pateicās visiem tālajiem viesiem, kuri bija atraduši par iespējamu piedalīties DV Kanadā 30 darbības gadu atcerē, tāpat bija arī sveiciens no J. Leitiša. DV priekšnieks atzina, ka DV CV sēdē J. Lāča ierosinātais plāns par statistiskajiem aplēsumiem DV organizācijas darba pētīšanā ir ļoti labi izstrādāts, bet to nevarēs īstenot, ja zemju valdes nerūpēsies par nepieciešamo ziņu iesniegšanu. Visa lielā darba veikšana prasīs vēl ilgu laiku un lielas pūles.

DV zemju valdēm jādara arī viss iespējamais, lai atkal iesaistītu DV darbā tos organizācijas dalībniekus, kas aizgājuši ar dzīves vietas maiņu, neaizmirstot pieaicināt arī jaunus darbiniekus. DV zemju informātoriem jārūpējas par piemērotiem rakstiem laikrakstos. V. Hāzners bija piesūtījis tekstu aicinājumam, līdz 1981. gada 1. aprīlim iesūtīt Latviešu leģiona archīvam papildus informāciju un attēlus paredzētajai astotai grāmatai, sērijā par mūsu karavīriem Otrā pasaules kara laikā. Ar pateicību pieņems arī dažādus citus ierosinājumus šīs grāmatas veidošanā, paredzot, ka ar to pašreiz serija arī būtu jānobeidz.

Prezidijs pārrunāja arī DV dienu Austrālijā, 1981. gadā, programmu. DV Austrālijas zemes valde jau lūgusi citas DV zemes piesūtīt rakstus un attēlus ievietošanai DV dienu vadonī. DV generālsekretārs jau paspējis veikt gandrīz visus DV CV sēdes uzdevumus un ievietojis laikrakstos arī DV vēstījumu. Prezidijs pieņēma zināšanai DV Filadelfijas apvienības ierosinājumu par DV dokumentāras filmas uzņemšanu. PBLA priekšsēdis I. Spilners ar rakstu pateicies DV centrālai valdei par viņam piešķirto DV nozīmi zeltā, ko uzskata par ievērojamu pagodinājumu un no savas puses sola atbalstu DV organizācijas darbā savu iespēju robežās.

Prezidijs pārrunāja V. Upeslāča un Dr. L. Luksa ierosinājumu DV CV sēdē attieksmē uz rīcību pret krievu iepludināšanu Latvijā, ko nolēma virzīt tālāk PBLA vadībai, lai saskaņotu darbību visas pasaules mērogā. Prezidijs konstatēja, ka šā gada pirmajā pusgadā jau nosūtīts vairāk saiņu palīdzībai Latvijā nekā visā pagājušā gadā. Pieņēma zināšanai DV ASV jaunās zemes valdes sastāvu ar valdes priekšsēdi Andreju Spārniņu un vanadžu priekšnieci Aidu Ceriņu. Jaunā valde stājusies darbā ar 1. jūniju. Prezidijs tai novēl labas sekmes darbā un izsaka pateicību līdzšinējai valdei ar J. Lāci kā priekšsēdi un Anitu Hāzneri. Utināni kā vanadžu priekšnieci par līdzšinējo darbu. DV priekšnieks apsveicis DV Dānijas nodaļu ar 30 gadu darbības atceri šā gada 21. jūnijā.

Vanadžu priekšniece A. Liejiņa ziņoja, ka piedalījusies vanadžu salidojumos ASV un Kanadā. Viņas raksts par vanadzēm ievietots žurnālā Universitas. Oktobrī notiks Vācijas vanadžu salidojums Bērzainē. Viņa piedalījusies arī svētbrīdī Lomeles brāļu kapos. Svētbrīdis ļoti labi izdevies un bijis labi apmeklēts, pulcinot ap 270 dalībnieku. Kā ārējās informācijas nozares vadītāja viņa sarakstījusies ar angļu laikrakstiem, raidītājiem un politiķiem. Diemžēl ne prese, ne raidītāji Baltijas valstu jautājumos nav ieinteresēti. No dažiem parlamenta locekļiem saņemtas izvairīgas atbildes. Ir jāmeklē jauni veidi, kā ieinteresēt sabiedrisko domu Baltijas tautu jautājumos.

Sekretārs G. Tamsons ziņoja no savas pieredzes darbā ar citām lielinieku apspiestajām tautām, ka jāizmanto Gaismas akcijas jaunā filma Ko slēpj padomju vara. Filma ir 16 mm platuma skaņu filma angļu valodā un ilgst 29 minūtes. Tā ir DV CV rīcībā, un visās angliski runājošās zemēs tā būtu izmantojama vietējo iedzīvotāju informēšanai. Igauņu autors Andress Kings uzrakstījis jaunu grāmatu angļu valodā par baltiešiem, kuŗai uz vāka redzami visu triju Baltijas valstu karogi krāsās. Žurnāls National Geographical 1980. gada aprīļa numurā ievietojis kāda igauņa aprakstu par okupēto Igauniju ar lielu vairumu krāsu attēlu. Citos iepriekšējos numuros bijuši raksti arī par Latviju. Uzturot sakarus ar pretkomūnistisko nāciju bloku rodas stāvoklis, kad skaitā lielākās trimdinieku grupas nomāc mazāko grupu informāciju, tādēļ par Baltijas tautu likteni gandrīz nekas netiek runāts. Uzturami ciešāki sakari baltiešu trimdinieku grupu starpā. Eiropas padome izsludinājusi, ka pieņem pieteikumus kandidātiem uz balvu par aktivitāti cilvēka tiesību aizstāvēšanā.

Iekšējās informācijas nozares vadītājs S. Lindiņš ieteica iesaistīties vietējo zemju politisko partiju un arodbiedrību darbā, ar savu aktīvitāti radot pretspēku kreiso politiķu un ārodnieku galejībām un līdz ar to izplatot informāciju par mūsu tautas likteni. DV Austrālijas zemes valde uzaicinājusi iekšējās informācijas darbinieku tīkla izveidošanu DV nodaļās.

Jaunatnes nodaļas vadītājs I. Kažociņš īsi paskaidroja DV jaunatnes darba plāna veidošanu; viņam uzdeva plānu pavairot izplatīšanai visās DV jaunatnes grupās. Viņš ir uzaicināts par lektoru jaunatnes vasaras kursos Anglijā un ELJA kongresā.

Prezidis saņēmis ierosinājumu atbalstīt Helsinku universitātes latviešu grāmatu krājumu ar trimdas izdevumiem, kādu tur trūkst. Te varētu palīdzēt ar mirušo tautiešu grāmatu krājumiem, kuŗus bieži vien iznīcina, vai labākā gadījumā tie nonāk kādā DV centrā atkalpārdošanai. Būtu ļoti vēlams, lai šādu grāmatu dubulteksemplārus nosūtītu Helsinku universitātes bibliotēkai, lai līdzsvarotu tur nosūtītās pēdējā laikā Latvijā izdotās grāmatas. Prezidijs šo ierosinājumu atbalsta un lūdz visas DV nodaļas un zemju valdes padomāt par priekšlikuma īstenošanu dzīvē.

Otrā izdevumā iznākusi Egila Kalmes grāmata In the Shadow of Freedom. Prezidijs atzīst, ka šī grāmata ir ne vien ar teicamu iterāru vērtību, bet noder arī kā vērtīgs informācijas materiāls par latviešu karavīru likteni. Grāmatu ieteicams izplatīt angliski runājošās zemēs vietējiem iedzīvotājiem.

DV ASV izdevuši nošu krājuma Vīru koŗiem serijas ceturto grāmatnu — Vīru balsis, kuŗā 158 lappusēs ir desmit komponistu četrdesmit dziesmas. Starp tām ir arī Daugavas Vanagiem veltītā Helmera Pavasara Balāda par zelta vanagu ar Pēteŗa Aigara tekstu. Grāmata pieprasāma V. Aparjodam, 1247 N 34th St., Milwaukee, Wios. 53208, USA. Cena par eksemplāru 8 dol., koŗiem atlaide.

DV informācija

Toronto latviešu skolā Valodiņa klases nosauktas mūsu rakstnieku vārdos. Augšējā Attēlā Anšlava Eglīša klase (7. un 8.) mācības gada beigās. 1. rindā no kreisās Sarma Gaide, Andris Miezītis, Linda Skomba, Mārtiņš Gaide, Ingrīda Ābola un Ēriks Stone. Aizmugurē: Sarma Eglīte, Silvija Vintere, Leons Plonis, Baiba Blūma, skolotāja Anita Liepiņa, skolas pārzinis Andris Roze, absolventu klases audzinātāja Ināra Matīsa, Jānis Vigants, Kristīne Pāvelsone, Pauls Bergmans un Jānis Kānbergs. Nav klāt Austra Gulēna.

Foto. J. Liģers

Kara psichoze Latvijā

Lai novērstu uzmanību no saimnieciskām grūtībām, karavīru un cita personāla sūtīšanu uz Afganistānu, padomju vara, tāpat kā citas totalitārās sistēmas, mēģina sakonstruēt iedomātus ienaidniekus ārzemēs un radīt baiļu psichozi iedzīvotājos. Tā šī gada pavasarī arī okupētajā Latvijā izdarīti plaša apmēra atomkara manevri, iesaistot arī skolu jaunatni un civīlistus un mākslīgi radot kara psichozi.

Militāro mācību laikā, piem. Jelgavā, izplatītas skrejlapas, kas iedzīvotājus ar pazīstamiem padomju lozungiem uzaicina būt sevišķi modriem pret kādu neredzamu ienaidnieku un aktīvi piedalīties kara spēlēs. Par to, kā īstenībā šie manevri izdevušies, saņemts šāds apraksts:

Šinīs manevru dienās, ieradies Jelgavā, kāds neinformēts svešinieks būtu bezgala pārsteigts: pilsētas ēku logi nolīmēti papīra strēmelēm, kauc sirēnas, gaisā riņķo armijas helikopteri, ielas kā izmirušas, slēgta transporta kustība, uz ietvēm nav gājēju. No pārtikas veikalu durvīm, kā uz burvju mājiena, nozudušas gaŗās pircēju rindas, un tikai pa retam aizjoņo kāda armijas un ugunsdzēsēju vai ātrās palīdzības mašīna. Naktī pilsēta slīgst melnā tumsā. Speciālās patruļas, piedraudot ar lielu, līdz 50 rubļiem, naudas sodu, liek aizklāt visus apgaismotos logus. Brīžiem elektriskā piegāde pilnīgi pārtraukta.

Dienā, atskanot sirenas kaucieniem, rūpnīcās un uzņēmumos strādājošos, kā arī skolniekus un studentus, sadzen atompatvertnēs. Patruļas iedzen patvertnēs arī tos, kuŗi parādās uz ielas. Daudzi strādājošie un studenti mobilizēti tā saucamās civīlās aizsardzības vienībās.

Pēc it kā notikuša „amerikāņu atomuzbrukuma", tādas vie-

(Turpinājums 17. lp.)

LAIKRAKSTAM LATVIJA AMERIKĀ
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $35.00
☐ 6 mēnešiem $18.00
☐ 3 mēnešiem $ 9.00
☑ Piemaksāju par 1980. gadu $.....

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

Jaunš abonents ☐ pagarinājums ☐

Ceku lūdzu sūtīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. VĀRDA

Sašķeltās tautas traģika

7. TEĀTRA DIENAS ČIKAGĀ ATCEROTIES

Gadiem aizritot un elpojot svešu zemju gaisu, spēcīgākas aizvien kļūst ilgas pēc savas dzimtenes – kaut spētum atgūt zaudēto. Izjūtam vajadzību tikties ar dzimtenē palikušo tautas daļu. Ir pamats ticēt, ka arī dzimtenē palikušo skati meklē savu atlūzošo tautas zaru.

Vai tā bija tikai sagadīšanās ka Alunāna balvas izcīņai septītās teātŗa dienās Čikagā šo sašķeltās tautas traģiku paudu visas trīs izrādes. Indianapoles DV teātŗa kopa ar Mārtiņa Zīverta Kā zaglis naktī izgaismoja situāciju, kas radusies, kādam okupētās dzimtenes ārstam izkļūstot uz Zviedriju, kur viņš atrod vecu karalaika draugu un grib atjaunot draudzību. Konflikts izraisās tādēļ, ka meitene, kas kādreiz piederējusi vienam draugam (ārstam), tagad ir otra drauga sieva un māte apm. 16 gadīgai jaunavai. – Viņa nezina, ka tēva draugs, kas nupat atgriezies, ir viņas īstais tēvs.

Drāmaturga M. Zīverta monologi ir ciets riekts visrutīnētākam aktierim, kad tas apzinās, ka ar savu garāko stāstījumu viegli var zaudēt skatītāju interesi. Garākais monologs ir izrādes pirmajā ainā, kad vecmāte stāsta nupat pēc ilgiem gadiem atkal ieraudzītam cilvēkam par karalaika notikumiem, pēc tam kad pārtrūkušas toreizējas draudzības un mīlestības saites. Interesi uzturēja skatītājiem vēl mīklainais, mistiskais svešinieka tēls, kas pamazām kļuva pazīstams klausoties vecāsmātes stāstā. Interesi saistīja arī skatuves iekārtojums – balti un melni kvadrāti, kas novietoti telpā tā, lai iezīmētu aktieŗu uznākšanas un noiešanas vietas, kā arī veidotu skatuves priekšplānu un aizmuguri, tā akcentējot primāros un sekundāros notikumus tēlojuma gaitā.

Intriģēja arī telpas krēslainā vide ar vientuļās meitenes tikko jaužamo stāvu, kas sadudzis pār lasīto grāmatu. Meitene ignorē personu, kas liek ieskanēties tālrunim, tātad viņas vienpatība ir pašas gribēta. Jaunavas vārds ir Dace (Noras Ceriņas tēlojumā), viņas satikšanās ar svešinieku ir sākumā nedroša, bet drīz vien viņu starpā nodibinās savstarpējas simpatijas. Svešinieku tēlo Jānis Ādamsons, un viņa vārds ir Raiskums (ārsts). Kā Dace, tā Raiskuma tēlojums sākumā šķiet piesardzīgs — Viņi tuvojas viens otram kāda noslēpuma gaisotnē. Viņu dialogs meklē atbildi kādam jautājumam, kas instinktīvi sajūtams kā ļoti nozīmīgs abiem...

Nora Ceriņa veiksmīgi pārliecina skatītāju par šo neizskaidrojamo pievilcību, ko viņa jūt pret svešinieku, ar savām kustībām, balss noskaņu niansēm un mimiku. Dimzu māte (Velta Dindone) nebija parastā vecmāmiņa, kādu esam raduši redzēt savās izrādēs, bet jauno laiku vecmāmiņa, kas savā ārējā izskatā pareizi iederas laikmetīgos dzīves apstākļos. Viņas tēlojumā netrūka vajadzīgā veca cilvēka gausuma un apdomības, kā arī visu piedevējas labsirdības, ko cilvēks iegūst, gaŗu mūžu dzīvojot...

Raiskums, no dzimtenes izkļuvušais ārsts, radīja ap sevi drūmu mistiku – viņam jaunajos apstākļos bija grūtības atrast vārdus, varēja arī būt, ka apdomība viņam liedza runāt atklāti ar nepazīstamu meiteni. – Situācija mainās pēc sarunas ar veco māti, kad Raiskums atklāj, ka Dace ir viņa meita. Savaldība, uzupurēšanās, aizturēta sirsnība ir rakstura īpašības, kuŗas ticami notēloja Jānis Ādamsons Raiskuma lomā. Mitulis (Eriks Krūmkalns) svešumā labi iekārtojies tautietis, drusku nervozs un neveikls attiecīgās situācijās, bet tiek ar tām galā, prātā paturot, ka pagātne nedrīkst izjaukt viņa tagadējo ērto dzīvi. Palīg aizsargāt savu ģimeni svešumā viņam nāk sieva Alita (Valda Burģe) ar savām brīdinātājām aizdomām – atgādinot savas tiesības uz miermīlīgu ērtu dzīvi. Arī viņas ārējais izskats — melni baltais vakara tērps pareizi iekļaujas skatuves melnbaltajos kvadratos; tie ir stabili un caur tiem veikli un pašapzinīgi kustas šīs vides iemītniece.

Valdes Burģes aktrises spējas vislabk apliecināja mēmais tēlojums izrādes pirmajā cēlienā, kad tā bez vārda seko notikumu atstāstījumam un sarunai abu vīriešu starpā. Viņa ir savas mājas stiprākais raksturs, viņa izkārto situāciju – Raiskumam ir jābrauc atpakaļ, pretim miglainai nākotnei. Mituļi turpinās savu ērto dzīvi kā līdz šim! Tikai Dace nerimsies, kamēr atklās lielo noslēpumu, ko līdz sev aizveda svešinieks, kas tagad bija kļuvis draugs.

Režisora Vigo Burģa vadība šai iestudējumā bija neliedzami jūtama, kā arī laba sadarbība ar izrādes techniskajiem palīgiem: dekorātoru Jāni Pūteli. Aktieŗu grimi un tērpi darināti tā, lai neliktu sevi manīt. Skatītāji netraucēti varēja sekot psīcholoģiskai cīņai, kas risinās starp vienas tautas cilvēkiem, kuŗus izšķīruši netaisnie sadzīves likumi...

Klīvlandes DV teātŗa kopa uz Teātŗa dienām bija braukusi ar Astrīdes drāmu Atkal svešinieki, Artura Rubeņa režijā. Ar šo drāmu Astrīda Jansone, līdzīgi Mārtiņam Zīvertam, risina problēmas, kas izveidojušās gadu tecējumā, kādreiz tuviem cilvēkiem dzīvojot atšķirti, citādā vidē, citos apstākļos. Darbība notiek kādā no šaurajiem Rīgas dzīvokļiem. Tajā dzīvo no ASV dzimtenē atgriezusies Ruta Ābele (Ilga Rubene), kas nodomājusi atjaunot savu pirms gadiem sagrauto ģimenes dzīvi. Viņas vīrs Arnolds (Haralds Mazariņš) ir aicinājis viņu atgriezties, lai meitai Laurai (Baiba Ieviņa) būtu māte. Ģimenes drāmā iepīta arī Rūtas jaunības draudzene Daina Kalva (Ausma Pirktiņa), Arnolda draudzene Valda Mediņa (Mundrīte Arduīnī) un dzīvokļa līdziemītniece krieviete Nataša Ivanovna (Astrīda Jansone).

Ja Mārtiņš Zīverts ar savu Kā zaglis naktī ir pratis uzturēt interesi skatītājam līdz izrādes beigām, tad Astrīde ir izmantojusi humoru pārāk sabiezinātas drāmas atslābināšanai. Krievietes uzbāzīgā ziņkārība, izsekošana un zaglība ir tverta satīriski, par ko smejas skatītji, bet drāmas tēlotājiem tā sagādā vienmēr jaunas nepatikšanas, bailes un dusmas. Autore pati šo krievietes lomu skatītājiem pasniedza ar veiksmi un atjautību. Viņas izspiegotājas un ziņotājas klātiene ir visur manāma. No šī tēlojuma vislabāk atmiņā palicis, kā krieviete ieved mājā „tīrību", uzspļaujot un parīvējot.

– Briesmām draudot (Laurai uznākot brīdī, kad krieviete meklē kaut ko savam ziņojumam derīgu) – viņa tomēr met krustus un piesauc Dievu...

Drāmas kodols ir trīsstūris starp vīru, sievu un vīra mīļāko. Rutu dzīve Amerikā ir izlutinājusi. Pēc otrā vīra nāves viņa jutusies ļoti vientuļa, tāpēc padevusies pirmā vīra aicinājumam, cerēdama atgūt kādreiz zaudēto laimi. Arī pienākums pret meitu liek izšķirties par atgriešanos dzimtenē. Ilga Rubene savu lomu tēlo ar nervozitāti, straujiem jūtu uzplūdiem, ar neiecietību pret savu vīru un meitu — viņa ir dziļi vīlusies, nekā neatrazdama no bijušā. Pārliecinoši viņa notēlo momentu, kad atklājas, ka Laura nemaz nav viņas meita – viņa jūtas atbrīvota – viņa var braukt atpakaļ uz dzīvi, kas viņu ir lutinājusi un arī pārveidojusi...

Haraldam Mazariņam ir jātēlo jau gados pavecs vīrs, kas pārmērīgi padevies alkoholam. Viņam jārunā gari monologi stāstot kāpēc dzer. Viņa stāstījums ir pilns izmisuma, slēpta aiz ironijas un asuma. Dzīve zem okupantu varas ir viņu pārveidojusi līdz stāvoklim, kas nav vairs cilvēka cienīgs. Arvien vēl viņš dziļi cieš, tiesā sevi par izdarītām noziedzībām – tāpēc arī dzer... Pret savu bijušo sievu viņš ir ciets un skarbs, lai piespiestu viņu atkal aizbraukt, jo kopdzīve vairs nav iespējama...

Ļoti simpatisks ir Mundrītes Arduīnī tēlojums (Arnolda mī-

(Turpinājums 18. lp.)

Heistarvienība volejbolā sievietēm 27. finālspēlēs Čikagā, Nujorkas SLB. Priekšā no kreisās: H. Pāvela, J. Budkēviča un I. Trautmane. Aizmugurē no kr.: L. Trautmane, Vija Grīnvalde, Vita Grīnvalde, Z. Bataraga un G. Bierne. Foto: V. Jaunkalnietis

Svētbridis Lomelē

Jau daudzus gadus, vasaras sākumā, karavīru kapos Lomelē, Beļģijā, pulcējās latviešu saimes no brīvās pasaules zemēm, lai pieminētu un godinātu tur apbedītos 80 latviešu karavīrus. Šogad piemiņas brīdī piedalījās tautieši no Vācijas, Beļģijas, Zviedrijas, Anglijas, Holandes un nedaudzi arī no pārjūŗas zemēm.

Pirms svētbrīža mirušo biedru kapus uzmeklēja seno cīņu gaitu līdzgājēji, viņu piederīgie un draugi. Uz katras kapu kopiņas bija ziedi — maza, bet sirsnīga pateicības zīme. Dievkalpojumu ievadīja mācītāja R. Bērziņa lasītie evaņģelija vārdi, svētrunu teica prāvests E. Rozītis. Prāvests pieminēja arī tos, kas no Afganistānas kaujas laukiem atgriežas dzimtenē šķirstos un kam okupācijas vara liedz pat piemērotu izvadīšanu pēdējā gaitā. Pēc mācītāja A. Liepkalna svēto rakstu lasījuma, prāvests P. Dupats teica lūgšanu. Ar vairākām koŗa dziesmām svētbrīdī piedalījās Ķelnes vīru koris M. Dreimaņa vadībā, svētbrīža nobeigumā nodziedot J. Kalniņa Lielo jundu. Daugavas Vanagu organizācijas vainagu nolika DV Vācijas valdes priekšsēdis Dr. J. Platais, piedaloties arī vanadžu priekšniecei A. Liepiņai. Pāri milzu kapsētai atskanēja visu dziedātā Dievs, svētī Latviju! Kā ik gadus, ar skaistu vainagu mirušos biedrus bija atcerējies dziedātājs Boriss Piekalnītis. Svētbrīdī bija klāt ap 270 dalībnieku.

Tautieši, sekojot DV Beļģijas nodaļas valdes priekšsēža Elmāra Ozola aicinājumam, devās uz kopējām pusdienām, kur ieradās 240. Dr. J. Platais pasniedza E. Ozolam piešķirto DV nozīmi zeltā, bet vanadžu priekšniece A. Liepiņa ziedus, ar lūgumu tos nodot vanadžu pārstāvei Ozolai, kas pati nebija varējusi šajā svinību brīdī būt klāt, kā arī mazu piemiņas balvu. Ar skaistu kokā grieztu šķīvi savu paldies teica Zviedrijas vanagu un vanadžu saime. Ķelnes vīru koris vēl iepriecināja ar vairākām dziesmām.

A.L.

Vēl šinī gadā iznāks LKOK plkv. Alberta Liepiņa grāmata

1. JĀTNIEKU PULKS

Šajā grāmatā būs sakopotas vairāku autoru atmiņas par dzīvi un notikumiem, ko tie piedzīvojuši, novērojuši un izjutuši, būdami pulka karavīri. Grāmatas saturs iedalīts **Iā pasūtināma** 105 nodaļās, ar vairāk nekā 300 illustrācijām. tieši apgādā līdz 10. septembrim. Cena 27 ASV dol, Kanadas dol. 32. Pēc tam cena 20 proc. augstāk. Visus, kas pieteiksies un izdarīs iemaksu līdz noteiktam laikam, ievedīsim grāmatai pievienotā subskribentu sarakstā. Uz pieprasījumu izsūtu pilnīgu satura rādītāju.

Apgāds GAUJA (Roberts Krūklītis)
P. O. Box 1594
East Lansing, Mich. 48823 USA

Jūraksta vēstules ieslodzītiem

Baltiešu preses pārstāvju pārrunās Igauņu namā Ņujorkā igauņu redaktors Haralds Raudseps ziņoja, ka Igauņu Aprūpes komiteja ASV piešķirusi 47.000 dolaru kultūrālām vajadzībām, sadalot šos līdzekļus skautiem, gaidām, archīvam, igauņu namam, tautas deju kopām, koriem, vingrotājiem un bērnu vasaras nometnei Longailendā. Par igauņu veterānu organizācijas priekšnieku ievēlēts A. Jurs no Kanadas, par šīs organizācijas ASV priekšnieku ASV armijas pulkvedis Ilo Ansons no Ņujorkas.

Igauņi rosīgi bija gatavojušies savai plašajai sanāksmei Esto-80, kas notika no 6. — 13. jūlijam Stokholmā ar dziesmu svētkiem, deju uzvedumiem, izstādēm un citiem sarīkojumiem. Jūnija beigās sākās skautu lielā nometne. Lidošanai no Ņujorkas uz Stokholmu igauņi bija noīrējuši 5 lidmašīnas 1700 apmeklētājiem, bez tam vēl lidmašīnas no Kalifornijas un Oregonas, tāpat no citiem kontinentiem. Stokholmā saplūda ap 20.000 igauņu. Esto-80 laikā Stokholmā notika arī igauņu konference, kur pieņēma deklarāciju, ka igauņi trimdā nav šķirami no tautas un nekad neaizmirsīs savu tēvzemi. Stokholmas pilsētas valdes namā bija pieņemšana. Šinī laikā notika arī plašas demonstrācijas pret padomju okupantiem. Okupētajā Igaunijā katru otro nedēļu iznāk propagandas brošuras angļu valodā, kuras saturs neatbilst patiesajiem vēsturiskajiem notikumiem, kādus igauņi piedzīvojuši savā brīvības laikā.

Arī trimdas igauņi nobažījušies par savas tautas nākotni. Pēdējā tautu skaitīšanā Igaunijā saskaitīti vairs tikai 1.020.000 igauņu vai 64,7% no visiem iedzīvotājiem. Uztrauc mazais pieaugums, kur igauņi atrodas otrā vietā no pēdējā gala. Latvijā stāvoklis vēl grūtāks, tur vairs tikai 53,7% latviešu un dzimstība ir pati mazākā visā Padomijā.

Igauņu pārstāvis J. Simansons kādā etniskajā sanāksmē Ņūdžersijā ieteicis pārstrādāt ASV skolu mācību grāmatas par Baltijas valstīm, neattēlojot tur apstākļus, kā to vēlas okupācijas vara, bet kā to zina paši baltieši. Kādā etniskajā sarīkojumā Baltimor igauņi divas dienas rīkojuši priekšnesumus, pulcinot pāri par 10.000 amerikāņu apmeklētājus.

Šī gada Apspiesto tautu nedēļa izsludināta jau 17. maijā, tātad divus mēnešus iepriekš nekā agrāk. 15. jūnijā Čikagas amerikāņu katoļu katedrālē lietuviešu demonstrācijā pulcējušies pāri par 2000 apmeklētāju, atceroties 40 gadu Lietuvas okupāciju. Čikagā 6. jūlijā notika lietuviešu deju festivāls, pulcinot ap 14.000 apmeklētāju un 2000 dejotāju. Tas notiek ik pa četriem gadiem.

Lietuvas fonds līdz šī gada 11. oktobrim cer savākt 2 miljonu dolaru. Šī summa ieguldīta akcijās, nekustamos īpašumos vai noguldīta citās vietās par augstiem augļiem. Fonds dibināts 1962. gadā, līdz 1980. gadam no procentiem sadalīts 919.500 dol. kultūras vajadzībām.

Viļņas universitāte atzīmējusi 400 gadu atceri. Lietuvieši izsludinājuši godalgas par labākiem radio raidījumiem universitātes atcerei. No apmēram 40 radio raidījumiem ASV lietuviešu valodā pirmo godalgu 300 dol. ieguvusi Bostona, otro 300 dolaru godalgu Losandželosa, bet trešo — 200 dol. Ņujorkas lietuviešu raidījums.

Arī lietuviešiem ir grūtības ar skolēnu sagādāšanu Rietumvācijas valdības uzturētai pilna kursa ģimnazijai Hitenfeldē pie Heidelbergas, kur aizvadītajā mācību gadā bijuši tikai 64 skolēni. Atbalstu devuši arī paši lietuvieši.

Kāds nesen ASV ieceļojis lietuviešu disidents norādījis rakstīt vēstules padomju cietumos vai sodu nometnēs ieslodzītiem, ja adrese būtu zināma, lai KGB (čeka) zinātu, ka par ieslodzītajiem interesējas arī brīvajā pasaulē. ASV televīzija 24. jūnijā atkārtoja raidījumu par Simas Kudirku. Pēc raidījuma Viskonsinā pārraidīta intervija ar Dr. Dz. Paegli un viņas dzīvesbiedru, kas bijuši Kudirkas akcijas ierosinātāji.

V.I.

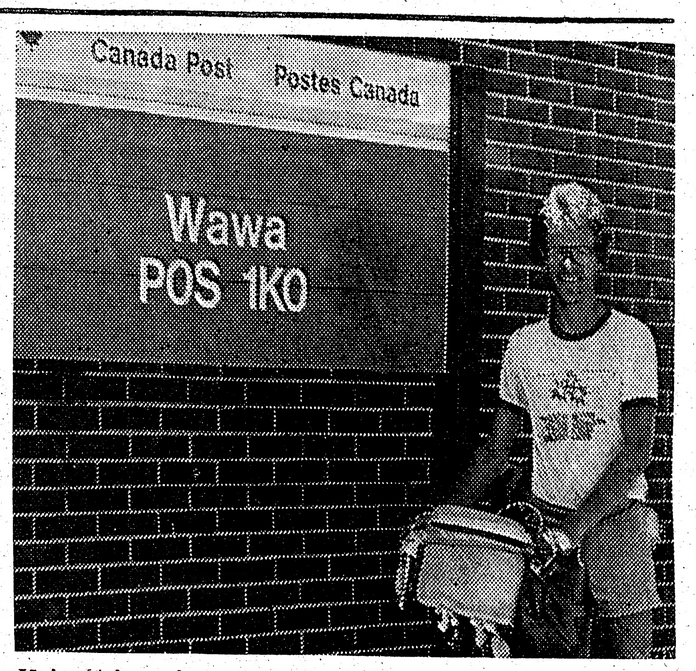

Jānis Steinmanis ar savu divriteni pie Vavas pasta nodaļas ēkas, Ontario provinces ziemeļos, tālākā ceļu uz Vankuveru. Viņam mugurā ir redzams Toronto Latviešu Centra pazīšanās krekls ar trim zvaigznēm.

Ceļojums par labu Latviešu centram

AR DIVRITENI UN LATVIEŠU CENTRA KREKLU MUGURĀ NO TORONTO UZ VANKUVERU

Savā laikā Toronto Latviešu centram jūtamu atbalstu deva sarīkotā soļošana pa Toronto pilsētas ielām uz jauniegūtā Latviešu centra vietu pilsētas austrumos. Atbalstītāji par katru nosoļoto jūdzi maksāja savam izraudzītajam soļotājam zināmu „atlīdzību", kas vēlāk no visiem soļotājiem papildināja Latviešu centra līdzekļu. Līdzīgu startu tagad sācis 27 gadus vecais būvinženieris Jānis Šteinmanis, kas arī pats ir Latviešu centra biedrs. Viņš gan nesoļos, bet brauks ar divriteni, nevis pa pilsētas ielām, bet daudz garāku distanci — uz Vankuveru, turpat 3000 jūdzes vai ap 5000 kilometru, ar Centra kreklu muguru.

Kā ziņoja Latviešu centra pārstāvis Valdis Vāgners, J Šteinmanis ar savu agrāko skolas biedru V. Armstrongu devušies ceļā 3. jūlijā, cerot distanci veikt 40 dienās un sasniedzot Vankuveru nākošā mēnesī. Lai palīdzētu sagādāt līdzekļus Toronto Latviešu centram, J. Šteinmanis aicina tautiešus atbalstīt viņa braucienu ar attiecīgu naudas devumu par katru nobraukto kilometru. Šī brauciena atbalstītāji lūgti pieteikt savu devumu, zvanot Latviešu centram Toronto (416) 759-4900, vai rakstot: Latvian Canadian Culture Centre, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont., Canada, M4A 2N8. Centra birojs darbdienās darbojas no pl. 9.00 — 16.00, bet trešdienās arī vakarā no pl. 19.00 — 22.00.

Latviešu centru šādā veidā jau pieteikušies atbalstīt vairāki J. Šteinmaņa brauciena „sponsori", ziedojot par katru nobraukto kilometru, vai arī „apaļu" summu par visu veikto distanci.

Lasītāju vēstules

LĪGO SVĒTKI VAI JĀŅI?

Kalendāros, rakstos un avīžu sludinājumos senā tautas svinamā diena Jāņi nodēvēti par Līgo svētkiem, citur par Jāņa Kristītāja dzimšanas dienu. Tas ir aplam. Vārds „līgo" ir tikai Jāņu dziesmu piedziedājums un nekas vairāk. Jāņu dienas priekšvakarā, t.i. 23. jūnijā, līgošanu iesāk ganiņi, jaunās meitas un pašā vakarā visi ļaudis. „Kas tos Jāņus ielīgoja, līgo, līgo!" Nu sākās mistiskā, spožā, uguņotā Jāņa daudzināšana. Tautasdziesmās Jānis saukts par Dieva dēlu, un viņam vienīgajam veltīts šis vakars un nākošā diena — Jāņi.

Arī Emīls Melngailis savos pētījumos norāda uz ieviesušos kļūdu, ka tādu Līgo svētku latviešiem nekad nav bijuši, bet ir gan Jāņu vakars un Jāņu diena, ko latvieši svin daudzus tūkstošus gadus.

H. Misiņš Milvokos

KONCERTS ŅUJORKĀ

Nav laikam pasaulē daudz vietu, kur latviešiem var notikt īpašs Tautas sēru dienas koncerts. Viena no tām ir Ņujorka, kur mīt un darbojas Ņujorkas latviešu koris. Šī koŗa diriģents ir ir plaši pazīstamais latviešu mūziķis Andrejs Jansons, kas nu jau paspējis iestudēt prāvu skaitu latviešu mūzikas kantāšu un citus plašākus darbus. Viņš iestudē pirmatskaņojumus, iepazīstina mūzikas cienītājus ar mūsu komponistu plašākiem darbiem un atskaņo mūsu jauno komponistu veikumus.

Tautas sēru dienu koncerts notika kādā baznīcā Manhatenas sirdī. Pat ņujorkieši paši nespēja ticēt, ka tas varējis pulcināt tuvu pie 500 klausītāju. Programmā bija divi darbi: Viktora Baštika Rekviēms, kas jau atskaņots agrāk, un Daces Štauveres - Aperānes Kantāte Balsis pirmatskaņojums. Koŗi abos pavadīja orķestris. Netrūka solistu — Silvija Erdmane, Lauma Lagzdiņa, soprāni; Kārlis Grīnbergs, baritons; Ilze Akerberga, ērģeles; tercetā — Dace Štauvere-Aperāne, Dagmāra un Zinta Poilova. Sniegums iepriecināja V. Baštika Rekviēms, tradicionāla mūzika, sien saites ar pārdzīvoto pagātni; Daces Štauveres-Aperānes Balsis uzbur jaunas vizijas. Šis bija koncerts, kas ne tikai aizkustināja, bet reizē arī stiprināja. Ņujorkiešiem ar to būtu jāviesojas arī citos lielākos latviešu centros.

Sirsnīgs paldies komponistdiriģentam par iespēju ciemoties latviešu mūzikas gara pasaulē!

M. Štauvers Montrealā

KĻŪDAINS RAKSTS

Daugavas Vanagu Mēnešrakstā š. g. pirmajā numurā, mūsu jubilāru nodaļā, A. Gaujers piemin Miķeli Lūsi, minot, ka viņš bijis Rīgas Jūrmalas pagasta vecākais. Rīgas Jūrmalas pagasta vispār nebija. M. Lūsis neilgu laiku bija Slokas pilsētas galva, pēc pilsētas galvas Olava aziešanas uz robežsargu pulkl Latgalē.

Bijušais slocinieks Skarboro, Ont.

Sidrabenē pārdodams

treilers un māja uz viena apbūves gabala.

Zvanīt 766-5236.

Laipni lūdzam LA lasītājus kārtot 1980. gada abonementa maksas.

DV sports

DV Toronto nod. rīkotās makšķernieku sacensībās 13. jūlijā Simko ezerā pie Kesvikas piedalījās 15 pieaugušo un 3 jauniešu klases sportisti. DV Toronto nod. dāvāto ceļojošo balvu ieguva J. Treijs, bet V. Īvana ceļ. b. saņēma A. Kalve, abi no Kesvikas nodaļas. Iedale klasēs: Vispārējā klasē J. Treijs — 78 un A. Kalve 68 p., „B" kl. 1. v. M. Skuja (Kesvika), 2. v. E. Svīte un 3 v. V. Īvāns (Tor.). Jauniešu grupā visi trīs zēni no DV Kesvikas nod., 1. v. V. Skuja, 2. v. T. Soplets un 3. v M. Skuja. Lielākās līdakas noķēra J. Treijs 6,5 un A. Kalve 5,6 mārciņas. Balvu izdali veica J. Treijs un V. Īvāns, bet svēršanu E. Svīte.

J. T.

LATVIEŠU ŽURNĀLISTS PIRMAIS

Lielie dienas laikraksti, televīzijas un radio raidītāji plaši ziņoja par lielo ugunsnelaimi Toronto veco ļaužu aprūpes mājā Misisagā, kas prasījusi 21 upuri. CFTO televīzijas raidītāja uzdevumā notikuma vietā pirmais ieradies Aleksandrs Kalniņš un viņa uzņemto filmu tūlīņ pārraidījis šis raidītājs pa 9. televīzijas raidāmceļu. Filmu pārņēmuši arī citi TV raidītāji — CTV Kanadā, ABC un NBC Ņujorkā, to pieprasot arī Eiropas raidītājiem. Aleksandrs Kalniņš, kas ir arī Latvija Amerikā līdzstrādnieks, izteicās, ka tā viņa uzņemto filmu par šo lielo ugunsnelaimi noskatījušies televīzijā miljoniem ļaužu.

ŅUJORKA

● Ņujorkas draudzes valde savā sēdē nolēma draudzes uzkrātos līdzekļus apvienot kopējā fondā un noguldīt tos uz iespējami augstākiem augļiem. 1. jūlijā tādu kontu atvēra Brooklyn Savings bankā ar 50.000 dolariem, mēnesi vēlāk tam vēl pievienos 23.000 dolarus, bet atbrīvojoties citiem noguldījumiem, septembrī kopējais fonds pārsniegs 100.000 dolaru. Fondu regulē valdes pieņemtie noteikumi un to kontrolē draudzes revīzijas komisija.

● Ņujorkas draudze izdod Baznīcas Ziņas, kas iznāk 1800 eksemplāros. Tas nogādā uz pastu 9 pasta maisos, kopsvarā 163 mārciņas. Šķirošanu un izsūtīšanu veic 15 brīvprātīgi talcinieki, visi pensionāri. Draudze maksā par 9 telefoniem. Bruklinā draudzes namā telefons ir kancelejā un mācītājam, Ziemeļu novadam Jonkeru baznīcā un mācītājam Bronksā, Salā mācītājai pastorātā un automāts lejas zālē, Katskilos pārzinim Ezera mājā, nometnei lielajā saimniecības ēkā un pārzinim jaunajā atpūtas namā.

Vk

KLĪVLANDE

● Latviešu apvienotās draudzes locekļi godināja māc. L. Grendzi un viņa dzīvesbiedri Maiju 25 gadu laulības jubilejā. Apsveica draudzes priekšnieks T. Bērkulis, dāmu komitejas priekšniece A. Bērkule, DV apvienības priekšnieēs V. Zemesarājs, Latviešu biedrības priekšniece A. Jansone, Daugavas skautu priekšnieks vad. H. Klingbergs, Draudzes kreditsabiedrības priekšnieks A. Pētersons, Pensionāru apvienības priekšnieks J. Celmiņš, sabiedrisks darbinieks A. Spalviņš, skolotāja A. Novicka, diriģents J. Ūdris un draudzes skolas vecāku padomes priekšsēdis A. Veits. Jubilāri audzina četrus dēlus un divas meitas.

Sniedze Grante

NEBIJA DZIRDĒTS

Nebija dzirdēts:
ozolu zīlēm,
gludenām, cietām,
lokanį kārkli
šķiltos!
Kur rasim ozolu spēku
vētrām, kas pretī stāsies?
Lokanais kārkls atdodas
vēja plūsmai katrai.
Ūdeņos seklos,
vai dziļos,
mainīgām straumēm
viegli šūpojas līdzi.
Nebija dzirdēts...
Vainīga sveša zeme?
Zīļu pašu vaina, varbūt...

Biruta Senkēviča

DVĒSELE

Ja dvēsele klusa
kā vientuļa kāpa,
Tā sūnām apaug un snauž,
Tās nejūt vairs asās
diennakšu sāpes,
Liega jūtoņa to glauž.
Ja dvēselē plosās negaiss
un vētras
Un pērkons zibeņus šķeļ,
Tās dzīlēs ieguļas
ogļainas svītras,
Kas kārdina, draud un vilj.
Ja dvēsele liesmo
kā Olimpa lāpa,
Man šķiet — es sadegu pats,
Liesmu kvēle mani
caurcaurēm apņem —
Es griežos kā ugunīgs rats.

Agris Akmens

NIHILISTA DZIESMA

Kas dzimtene man?!
Es zelta rotas nesu,
Ar spožiem dimantiem
Man rokas izrotātas.

Kas ūdens man?!
Ar vīnu slāpes dzēšu,
Kas dziļos pagrabos
Ir vērtēts, tīrīts, glabāts.
Un maizei šai
Ir zemes sviedru garša;
Man sviedri pretīgi —
Tie atgādina darbu.

Kas tēvija?!
Man jūras salas gaida
Ar savu krāšņumu
Un jautru meiču smaidiem.

Kas tauta man?!
Es pats savs kungs sev emu;
Ja tautai jācieš ir,
Tā viņa pašas vaina.

Reāla Monte

JAUTĀJUMS

Ko jūs darāt, stipri ļaudis,
Svešā malā staigājot,
Kad vajaga kalnā kāpti,
Vai citiemi palīdzēt?

Ko jūs darāt, gudri ļaudis,
Svešā malā staigājot,
Kad vajaga vārda teikti,
Vai jūs mēles atveŗiet

Ko jūs darāt labi ļaudis,
Svešā zemē staigājot,
Kad vajaga nastas nesti,
Vai jūs rokas padodiet?

Ko teiks jūsu tēvu zeme,
ka viens otru zākājiet?
Sīku ļaužu sīkos strīdos
Panīkst tautas dvēsele.

(158. turpinājums)

Pēc viņam iedoto materiālu stila bijis redzams, ka chronikas autors ir reportieris Ādolfs Puķīte, arī bijušais virsnieks, tagad sācis strādāt krievu presē. Vecais žurnālists ievērojis, ka virsraksti ziņām pa lielākai daļai nenoteikti, dzejiski. Piemēram, par triju kramplaužu notveršanu vēstījusi atzīme „Trīs musketieri". Par kāda afērista aizbēgšanu: „Kur bijāt dienas saulainās?" Par komūnistu organizācijas atklāšanu un nelegālas literātūras noliktavu Maskavas priekšpilsētā: „Gudram gudra nelaime." Jaunajam redaktoram tas licies dīvaini, tādēļ pārsvitrājis Puķītes virsrakstu un uzlicis savu: „Apcietināta komūnistu banda." Kad Grodzenskis ieradies redakcijas istabā ar jauniem salikumu sleju novilkumiem, redaktors pasniedzis tam izlabotos materiālus. Grodzenskis lasījis, sācis nervozēt un ierunājies: „Vai jūs zināt, kur Puķīte ņem ziņu par komūnistu arestu?"

„Protams, no politiskās pārvaldes... Tā ir droša... Puķīti es pazīstu..."

„Bet vai politiskā pārvalde nevar kļūdīties?"

„Neraizējieties, šinī gadījumā tā nebūs maldījusies..."

„Grodzenskis izsteidzies ārā. Redakcijas izsūtamais noklausījies, ka viņš lasa chroniku kādam priekšā pa tālruni.

Pēc pusstundas redaktors atgriezies un teicis, ka Puķītes ziņojumu nodevis salikšanai. „Vajag vienmēr pārbaudīt, jo..."

Viņš nepaspējis teikumu nobeigt, kad istabā ienākuši divi politiskās pārvaldes ierēdņi un viens policists un apcietinājuši Grodzinski kā komūnistu avīzes izdevēju. Tā kā avīzei bija maza ietekme, Padomju sūtniecība nemēģināja to atjaunot.

Īss bija tās iznākšanas laiks, bet, piemēram, no latviešiem tika savervēts spējīgais rakstnieks Linards Laicēns, kas arvien tālāk virzījās uz kreiso pusi. Viņa darbus iespieda ar pseudonimu Ļev Belkin, kas tulkojumā nozīmē Vāverīti.

Plūdons, kas ap to laiku sacerēja populārās epigrammas un parodijas, par bijušā nacionālista pārvērtībām uzzinājis, piezoboja viņu: „Ai Linard, ai Laicēn, Ņe Belkin že ti, a Rusāk iļi Zaicen!" (Tu neesi Vāvērīte, bet gai Zaķis.) Noskaidrojās, ka avīzi financē Padomju sūtniecība. Līdz ar to no tās atstājās Puķīte Tā kā viņam kā ziņu ievācējam bija sakari ar politisko pārvaldi, pieņēmu, ka viņš „firmas" šoubīgo raksturu uzzināja jau iepriekš, bet viņam ieteica palikt darbā kā novērotājam.

Arī pēc tam Ādolfs, valodu labi prazdams un iestādes pārzinādams, darbojās konservātīvos krievu izdevumos. Vēlāk pārgāja uz Latvi. No turienes es viņu pārņēmu Pēdējā Brīdī par redaktora palīgu. Puķīte bija ļoti biedrisks, korrekts, pat frants ar sīku zelta važiņu ap rokas delnu. Nekur viņš tik labi neiederējās kā redaktora krēslā. Pēc Otra pasaules kara nokļuva Zviedrijā, vēl ilgi korespondēja Bostonas Amerikas Vēstnesim, cita starpā par pulkveža Vennerstrēma sensācionālo prāvu, kas bija viens no sekmīgākajiem krievu augstākiem spiegim. Kollēgu zvidru zemē Artūru Kroderu Puķīte dēvēja par latviešu preses senioru, pats sevi par vicesenioru. Bija lepns, ka skaitījās kādā starptautiskā žurnālstu apvienībā un filatelistu organizācijā. Laimīgi izglāba dzīvību dēkainā jūras braucienā, bet viņam neveicās ar ģimenes dzīvi. Grūta slimība viņu vajāja, laika posmā, kad vecie darba biedri Amerikā neko daudz vēl nevarēja palīdzēt.

Nākošā minoritāšu avīze, kas izmēģināja laimi, bija Rižkij Kurjēr (Rīgas Kurjērs). To 1921. gada beigās nodibināja Donāts Zaborovskis, kas mācījis kādreiz krievu valodu Romas kara akadēmijā. Viņa sieva bija diezgan parīstama teātŗa kritiķe Pēterpilī ar pseudonimu Binokļ (Binoklistālskats). Tuvs līdzdalībnieks avīzē skaitījās jau iepriekš pieminētais krevu tiesībnieks prof. Gribovskis. Pastāvīgi viņš turēja kabatā latviešu valodas mācību, bet nomira, eksāmenu neizturējis.

Kaut Kurjēram bija dažas labas īpašības, tas nīkuļoja, lai arī Pēterpils dēku romānu autors L. Kormčijs rakstīja pārsteigumu pilnu feļetonu — romānu Briljantus meklējot. Segodņa uzveica ar daudz labāko, dzivāko informāciju un ārzemju korespondentiem. Labu ārzemju līdzstrādnieku jau trūkst pat amerikāņu bagātajai presei, bet veco žīdu skolu (tie labi zina, par ko publika interesējas) ar spējīgu autoru korespondenču „palagiem" arī tagad sekmīgi turpina Novoje Russkoje Slovo Ņujorkā. Pēc nepilniem trim gadiem Rīgas Kurjērs apstājās.

Tad līdzstrādniekiem radās ideja izdot laikrakstu pašiem, ja ne kā jūtamu konkurentu Segodņai, tad vismaz kā papildinājumu ar nosaukumu Večerneje Vremja (Vakara Laiks). Izdevējs — bijušais Sorbonnas students Teitelbaums, kam naudas laikam nebija, bet kas bieži vicināja rokā desmit dolaru banknoti, tomēr parasti neškirdamies no tās.

Viņš sameklēja spiestuves, kas bija ar mieru darboties arī uz kreditu, tāpat iepirka papīru no noliktavām. No Letas telegrammām pagaidām bija jāatsakās, jo šī valsts iestāde prasīja skaidru naudu. Varēja jau arī pārtaisīt ārzemju aģentūruziņas. Redakcijas telpa — Millera tipografijas vienā istabā.

Avīze vieglā, saistīgā satura dēļ gājusi it brangi, bet pēc kādiem mēnešiem, naudu laikam sapelnījis, Teitelbaums vairs nevēlējies apgādnieka lomu turpināt. Segodņas izdevējs Brāmss bija novērtējis kustīgā Teitelbauma spējas un pārņēmis viņu pie sevis. Segodņa pati sāka izlaist vakara izdevumu Segodņa Večerom, kas ātri iekaŗoja lasītājus, jo tūlīt pirmajā numurā par galveno virsrakstu varēja izcelt sensacionālu ziņu par komūnistu apvērsuma mēģinājumu Tallinā.

Tomēr Teitelbaums, kas saucās arī par Trojanovu, redaktora godā netika. Viņu ielika par saeimas un valdības iestāžu referentu, kas brīvās Latvijas presē bija diezgan iespaidīgs postenis. Laikam ar dziļu, tālu „saošanas spēju" Teitelbaums sevišķi pietuvojās Ulmanim, ko vērtēja visai augstu, attaisnodams viņa kļūdas. Zemnieku Savienības vadonis savukārt apzinājās publicitātes iespējas, ko sniedza Segodņa, jo žīdu, krievu netrūka arī ziemeļu un dienvidu kaimiņu zemēs, tāpat vērtīgo saturu lasīja baltiešu tautību locekļi paši.

Visgudrākie, apsviedīgākie ļaudis nekādu izeju vairs nevarēja atrast, kad pēc 1940. gada 17. jūnija mūsu zemē sāka saimniekot boļševiki. Iet mežā un bēgt pa zemesceļu uz Vācijas pusi? Un ģimenes cilvēkam?

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Pazīstamais starptautiskais šacha meistars Edmārs Mednis, kas vairākkārt reprezentējis ASV, viesosies Sidrabenē 9. un 10. augustā. E. Mednis sniegs priekšlasījumus Sidrabenē sestdien, 9. augustā, pl. 11, bet pl. 14 notiks simulantspēle; svētdien, 10. augustā, pl. 14 priekšlasījums, pēc tam, ja būs pietiekami interesentu, sekos simulantspēle. Ikviens latviešu šachists aicināts izmantot izdevību tikties ar mūsu ievērojamo šachistu. Spēlētāji lūgti ņemt līdz šacha galdiņus. E. Mednis piedalījies ASV šacha komandā starptautiskā šacha sacīkstēs un reprezentējis ASV starptautiskā šacha turnīrā Rīgā, iegūstot medaļas ASV komandai. E. Mednis vada un rediģē šacha žurnālu, analizējot šacha spēles un sniedzot savus komentārus.

● Mini olimpiada 80 — gadskārtējie sporta svētki Saulainē šogad risināsies 2. un 3. augustā ar jaunatnes sacensībām volejbolā. Piedalīsies Saulaines un Sidrabenes nometņotāji. Vakarā pulksten 19.30 ugunskurs ar priekšnesumiem un pl. 21 balle pie skaņu lenšu mūzikas. Svētdien, pl. 10, dievkalpojums; pl. 15.30 volejbola sacensības starp Sidrabenes un Saulaines vienībām, kā arī Saulaines nometņotāju sporta sacensību turpinājums, pl. 17 apbalvojumi.

● Toronto pensionāru apvienības 86 biedri sarīkojumu daļas vadītāja vietnieces Margas Kociņas vadībā 17. jūlijā divos autobusos izbrauca uz Bērzaini, kur viņus uzņēma K. Šverns, kas darbojas abu organizāciju valdēs. Viņš bija sagādājis atspirdzinājumus. Apvienības dāmu komiteja bija klājusi kafijas galdu. Pensionāri „izmēģināja arī roku" māla baložu šaušanā.

● Māc. I. Gaide salaulājis Lindu Silviju Zoni un Rodneju Džeku Norz.

● Māc. I. Gaide un māc. L. Grendze Klīvlandes apvienības latviešu ev. lut. baznīcā salaulājuši māc. Laumu Lagzdiņu ar Ivaru Zušēvicu. Lauma Lagzdiņa strādā par mācītāju Salas baznīcā Ņujorkā, viņa pieder pie studenšu korporcijas Spīdola saimes. Līgavainis, pēc profesijas inženieris, pieder pie studentu korporācijas Gersicania. Laulību svinības ar solo kuplināja Jānis Sedlinš.

● Majors J. Zvanītājs saņēmis apbalvojumu par 2000 nolidotām stundām ar lielajiem CH 135 Huey helikopteriem Kanadas gaisa spēku bazē St. Hubert, Kvebekā.

● Torono savā mājā 13. jūlijā ar sirdstrieku 67 g. vecumā miris Kārlis Laimons Radiņš. Aizgājēju 16. jūlijā uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja māc. I. Gaide. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri Tiju, meitu Irēnu, znotu Geriju Donavanu un 2 mazbērnus. Rīgā K. Radiņš kopā ar tēvu vadīja savu maiznīcu.

● Māc. J. Cālītis Sidrabenē kristījis Jāni Magnusu Miķeli Elksnīti, Anitas un Jāņa dēlu.

● Kanadas pasts svinamā dienā 4. augustā nepiegādās pasta sūtījumus mājās. Pastkastes uz ielām iztukšos parastā laikā. Rēgulāros pasta pakalpojumus atsāks otrdien, 5. augustā.

● Sv. Andreja draudzes vadība pateicas visiem, kas ziedojuši līdzekļus laosiešu „laivu bēgļu" ģimenes uzņemšanai un dzīves iekārtošanai, kā arī šī jautājuma kārtotājai draudzes īpašai komitejai, kuŗā darbojās Ruta Cālīte, Elmāra Gulbe, Inta Kalniņa, Edgars un Anna Kokc (tagad mirusi), Balva Kūla, Juris Jancēvics un Edīte Zariņa.

● Jānis Šteinmanis, kas ar divriteni devās no Toronto uz Vankuveru, 8. jūlijā sasniedzis Blaindriveru, 12. jūlijā Vavu un 17. jūlijā Sanderbeju. Brauciena atbalstītāju skaits vairojas, pieteicot savus ziedojumus par katru nobraukto kilometru par labu Toronto Laviešu Centram. Ja katrs ziedotājs dotu tikai vienu centu par kilometru, tad Centram sanāktu 50 dol. ņemot vērā, ka no Toronto līdz Vankuverai ceļš ir 5000 kilometru. Centrā līdz šim savus ziedojumus pieteikuši jau 54 atbalstītāji, kopā par 1700 dol. Jauni pieteikumi turpina ienākt. Jāzvana Centra birojam — 759-4900 līdz pl. 16, bet trešdienās arī vakaros no pl. 19 līdz 22.

HAMILTONA

● Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba 5. jūlijā Lielupē rīkotās internās šaušanas sacīkstēs piedalījās tikai kluba šāvēji, sacenšoties ar mazkalibra šautenēm un māla baložu šaušanā. Bija ieradušies 20 dalībnieki. Ar mazkalibra šauteni „A" grupā uzvarēja vecmeistars N. Ozoliņš ar 575 punktiem (iesp. 600), tad V. Krauklis ar Z. Upīti; „B" grupā Ž. Lappuķis (502), Maija Upīte un G. Rugājs. Mazkalibra disciplīnā balvas bija devuši J. Stanga ar N. Ozoliņu. 2 x 25 māla baložu šaušanā „A" grupā pirmo vietu un kluba ceļojošo balvu izcīnīja R. Mierkalns jr. (48 baloži); V. Krauklis (47) un L. Zeltiņš (4).2 „B" grupā R. Mierkalns sen. (43), A. Māliņš (42) un N. Mierkalns (40). Ar priekšā došanu (iesp. 25) A. Māliņš (22), Z. Kurmītis (21) un R. Mierkalns jr. (21). Dubultbaloži (iesp. 50) „A" klasē V. Krauklis (37), R. Zilgme (37) un R. Mierkalns jr. (36). „B" grupā Z. Upīte (34), R. Mierkalns sen. (34) un Z. Kurmītis (27). R. Mierkalns jr. saņēma V. Kraukļa dāvāto ceļojošo balvu. Šāvējus apsveica kluba priekšnieks R. Mierkalns jr. Saviesīgajā vakarā par deju mūziku gādāja V. Leonovs. Kluba eksternās šaušanas sacīkstēs 23. augustā pl. 10 Lielupē piedalīsies Toronto un Sv. Katrīnu klubi.

O. K.

Prievīšu aušana Sidrabenes vasaras nometnē Elzas Zīvertes vadībā, attēlā pa labi.
Foto: V. Plampe

Spraigas sacīkstes Bērzainē

Toronto Mednieku un makšķernieku kluba gadskārtējās šaušanas sacīkstes 19. jūlijā Bērzainē pulcināja 32 šāvējus. Māla baložu šaušanu vadīja kluba sporta daļas vadītājs A. Mackars. „A" klasē (iesp. 50 baloži) uzvaru guva H. Leitis (48); V. Krauklis (46) un A. Mackars (43). „B" klasē R. Jākabsons (46), A. Tropiņš (43) un K. Deklavs (41). Ar priekšā došanu (25) uzvarēja A. Tropiņš (24), H. Leitis (23) un K. Šverns (22). Dubultbaloži (iesp. 50) „A" klasē V. Krauklis (42), A. Tropiņš (39), Z. Sproģis (33). „B" klasē A. Mackars (41), J. Miķelsons (34) un E. Innis (33).

Starptautiskā klasē (iesp. 25 baloži): „A" klasē J. Beitiņš (18), V. Krauklis (18) un E. Innis (17); „B" klasē A. Plūdums (20), R. Jākabsons (20) un A. Tropiņš (17). „Skeet" baloži (iesp. 25) uzvaru guva A. Mackars (20), V. Krauklis (19), A. Tropiņš (19); „B" klasē H. Leitis (18), K. Krieviņš (16) un J. Miķelsons (14).

Mazkalibra (22) šautenes sacensības bija E. Viškera pārziņā. „A" klasē (iesp. 600 p.) uzvarēja meistaršāvējs P. Grauds (579), O. Zvirgzdgrauds (558) un G. Paeglis (555); „B" klasē E. Viškers (525), E. Vainānns (464) un A. Vjakse (461); „C" klasē O. Pauders (450).

Šaušanā ar pistolēm sacensības vadīja O. Zvirgzdgrauds: „A" klasē P. Grauds uzvarēja ar 162 p. (iesp. 200), O. Zvirgzdgrauds (149) un K. Šverns (134). „B" klasē A. Mackars (119), Ad. Kristapsons (104) un J. Veckers (103).

Uzvarētājus uzrunāja kluba priekšnieks J. Atmata. Saviesīgajā vakarā dejotājus uzjautrināja K. Šverna skaņu lenšu mūzika.

Kluba ekstērnās šaušanas sacīkstes, piedaloties arī Hamiltonas un Sv. Katrīnu klubiem, 9. augustā pl. 9 Bērzainē. Vakarā zaļumballe, spēlēs E. Zakuļa deju kapella. Ieeja brīva.

O. K.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKA
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcā
491 College Str.,
kā arī spiestuvē

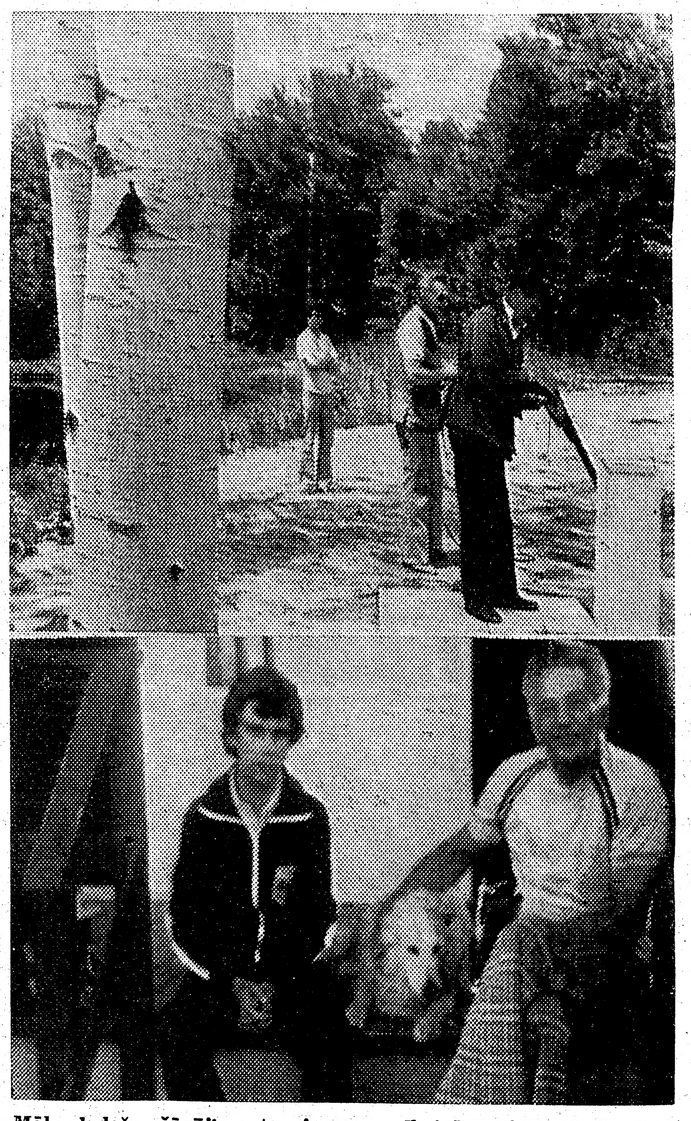

Māla baložu šāvēji gatavojas sacensībai Bērzainē. Ar medību bisi G. Paegle, uzvarētājs „B" klasē. Apakšējā attēlā divi šaušanas meistari — J. Grauds (pa kreisi), vairākkārtējs DV Toronto nodaļas meistars un Brīvās olimpiadas piecu zelta medaļu izcīnītājs un meistars māla baložu šaušanā A. Mackars.
Foto: J. Treijs

Sīkās Ziņas

★ Čikagā 12 g. vecais Valters Polovčaks atteicies atgriezties kopā ar saviem vecākiem uz Pad. savienību un izteicis vēlēšanos palikt Amerikā. Viņam šī zeme patīkot, tāpat jauniegūtie draugi, jaukā skola un divritenis. Ģimene ieradusies ASV 4. janvārī, bet bez Valtera tā nevar atgriezties Pad. savienībā, jo iebraukšanas vīzā minēts arī viņa vārds. 17 g. vecā māsa Natālija, kuŗai ir pašai sava vīza, arī izteikusi vēlēšanos palikt ASV. Tēvs Miša un māte Anna Polovčaki nolēmuši atgriezties Ukrainā, kur viņiem Pad. savienības pārstāvji apsolījuši „labāku darbu". 12 g. vecais Valters atrodas valsts aizsardzībā, kamēr izšķirsies viņa liktenis. Pēc pēdējām laikrakstu ziņām zēns tomēr varēs palikt ASV. Viņš dzīvo kādā ukraiņu izcelsmes amerikāņu ģimenē Čikagā.

★ Vineta Štrombergа, kas tēlojusi uz kanadiešu skatuvēm un arī televīzijas raidījumos, kā ziņo The Sunday Sun savā 20. jūlija izdevumā, šī laikraksta zināšanu pārbaudē „Suntest" no 20 jautājumiem pareizi atbildējusi uz 16 jautājumiem. Rakstā, kas ievietots kopā ar Vinetas Štrombergas ģimetni, teikts, ka viņa ir baletdejotājas Hildas un komponista diriģenta Alfreda Štromberga meita. Vineta tikai pēc universitātes beigšanas pievērsusies skatuves mākslai dažādos teātros. No 24. jūlija līdz 10. augustam viņa piedalās Showcase Production otrā starptautiskā teātŗa kongresā Toronto, kas pulcina aktieŗus no dažādām valstīm, lai studētu teātŗa mākslu dažādu zemju profesionālo aktieŗu vadībā.

Ceļojums pa Ontario ziemeļrietumiem

I

Ontario provinces tūrisma un industrijas ministrija pēc triju gadu pārtraukuma, atkal rīkoja, pēc kārtas jau 16. Ontario preses apvienības vienas nedēļas ceļojumu, šoreiz pa Ontario ziemeļaustrumu apgabaliem, iepazīstinot apvienības biedrus ar Ontario ziemeļu krāšņo dabu, tās bagātībām un šo bagātību izmantošanu. Šās vasaras ceļojums bija 2256 km garš maršruts — Manitulina sala, Susenmarī, Agavas kanjons, Vava, Čaplo, Timinsa, Kirklandlēka un Norzbeja, neieskaitot ceļojumu dzelceļa vilcienos un kuģī. Izbraukuma 43 dalībnieki reprezentēja etniskos laikrakstus 26 valodās. Ceļojumu vadīja Ontario tūrisma un industrijas ministrijas darbinieks Kolins Makdonalds.

Sapulcēšanās bija pie Ontario parlamenta ēkas Toronto. Tur grupu izvadīja Ontario tūrisma un industrijas ministrs Larijs Grosmans. Ekskursantu Charterway autobusam visu ceļu pa priekšu brauca Ontario policijas ierēdnis Kerks Duprē no Toronto policijas galvenās mītnes. Pa ceļam bija īss kafijas pārtraukums Flešertonā, Fort Gerī motelī. Tālāk ceļš turpinājās uz Tobermorī ostu, Brjūsa pussalā, kuras vienu pusi apskalo Hjurona ezers, bet otrā pusē atrodas Džordžinbejas līcis. No Tobermori ūdensceļa satiksmi starp Dienvidontario cietzemi un Manitulinu uztur ātrais, modernais Ontario satiksmes kuģis M/S Chi-Cheemaun, indiāņu valodā — Lielais kanū. Tas var uzņemt 125 satiksmes līdzekļus, arī autobusus un privātautomašīnas, kā arī 600 pasažierus. Tas vairāk atgādina okeāna tvaikoni nekā pasažieru pārceltuvi lielajos ezeros. Pa atvērto kuģa priekšgalu spēkrati iebrauc kuģī Tobermorī un pēc divu stundu kuģošanas sasniedz Manitulina salu. Uz kuģa atrodas plaša kafejnīca ar bāru un saulošanās klāju. Vasaras mēnešos kuģis pārvadā pasažierus četrreiz dienā. Kuģa restorānā ieturējām pusdienas un pa logu vērojām garāmslīdošos ūdeņus un mazās saliņas.

Pa lielajiem Hjurona ezera un Džordžijas līča ūdeņiem tuvojāmies vienam no skaistākajiem atvaļinājuma apvidiem. Seit atrodas daudz lielāku un mazāku saliņu, bet vislielākā ir Manitulina sala, ko uzskata par vislielāko saldūdens salu pasaulē. Pēc indiāņu teikas sala bijusi Lielā gara Manitu mājvieta, tāpēc tur daudz nosaukumu indiāņu valodā. Salā redzamas augstas klintis, plašas ielejas, kurās dziļi guļ dzidrie ezeri, kādu ir ap 110, daudz strautu un upju, bagāti zivīm, arī daudz ūdensputnu.

Sala ir vecākā civilizācijas novietne Ziemeļamerikā. Daba šeit pirmatnēji krāšņa, neskarta, daudz akmeņu neparastos veidojumos un krāsās, ko šeit atnesuši senie glečeri. No salas 10.000 iedzīvotājiem indiāņi ir ap 20 proc. Tie dzīvo piecos atsevišķos rezervātos. Indiāņi strādā kokrūpniecībā, vai brauc raktuvju darbos. Katra gada augusta pirmajā nedēļā, tērpušies nacionālos kostīmos, tie uzstājas ar savām cilšu dejām, dziesmām un rīko daiļamatniecības skates.

Pēc ierašanās Dienvidbejā izbraukuma dalībnieki devās uz Ojibve kultūras centru indiāņu rezervātā Rietumbejā, kur iepazinās ar iezemiešu cilšu dziesmām sešu bundzinieku pavadījumā, kā arī noskatījās centra sagatavoto slīdīšu izrādi. Bija iekārtota arī mākslas un daiļamatniecības izstrādājumu skate: gleznas, sienas segu audumi, dažādi vācelīšu pinumi un kurvīši no dabīgiem materiāliem — bērza mizas, porkupaina adatām, doņiem un kukurūzas. Ellas gleznās attēlotas indiāņu leģendas, putni un dzīvnieki. No vietējiem pārstāvjiem, kas sveicināja un informēja ekskursantus par saviem projektiem, bija Džo Hare, Rietumbejas bungu orķestra vadītājs, Henrijs Paltjē, kas uzsvēra, ka indiāņi nav aziāti, kas pārnākuši no Sibirijas, bet gan šī kontinenta sākotnējie iedzīvotāji. Uzrunas teica arī citi indiāņu pārstāvji. Izbraukuma dalībniekus pacienāja ar iedzimto nacionālajiem ēdieniem, uz ugunskura restēm ceptām alņu kotletēm, kūpinātām ezera forelēm, lasi, vārītām kukurūzas vālītēm, cepumiem ar melleņu ievārījumu un zāļu tēju.

Ontario etniskās preses apvienības izbraukuma dalībnieki pie parlamenta ēkas. Ekskursiju rīkoja Tūrisma un industrijas ministrija. Attēla vidū ministrs Larijs Grosmans (piektais no labās). No ministra pa labi Ontario etniskās preses apvienības prezidents V. Mauko.

Vēlā vakarā atvadījāmies no viesmīlīgajiem indiāņiem un braucām pārnakšņot uz Espaņolas pilsētu, kas atrodas ziemeļos no Manitulīna salas pie Spāņu upes. Pilsēta ieslēgta klinšu kalnu krāsainās formācijās ar daudziem maziem ezeriņiem. Šeit netālu no Transkanadas lielceļa novietojusies liela papīrfabrika. Pēc brokastīm Dodže viesnīcā ceļojām tālāk uz kokapstrādāšanas un raktuvju centru Blind River, kas tagad izveidojusies par glītu kūrvietu pie Blind River ietekas Hjurona ezerā.

Braucot pa 17. lielceļu, 40 jūdzes pirms Susenmarī, uz īsu laiku apstājāmies pie Bruce Mines vēsturiskā mūzeja, kas nosaukts pirmās sekmīgās vara raktuves (1846. g.) Kanadā vārdā. Mūzejs iekārtots gadsimtu maiņā celtajā baznīciņā. Izstādes klāstā bija arī vectēvu laiku lielie sienas pulksteņi, vecas ērģeles un daudz līdzīgu pagātnes priekšmetu.

V. S.

Baltiešu, somu un vācu etniskās preses pārstāvji Tūrisma un industrijas ministrijas rīkotā ceļojumā. Attēlā no labās: Han un Pekku Leivo (somu laikr. Vapaa Sana), Elna Kungla — (igauņu Meie Elu), Vera Sidare (Latvija Amerikā), Hilla Vringelski (Toronto Zeitung) un V. Matulaitis (lietuviešu Teviskes Žiburiai).

SAVIENOTAS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas draudzē šogad pagaidām apzināti 23 augstāko mācību iestāžu beidzēji, no tiem divi doktori, deviņi mākslinieki un 12 bakalaura grada ieguvēji. Valdis Bērziņš ieguvis doktora gradu kompjūtera zinātnē, ar septembri pārceļas akadēmiskā darbā uz Minesotas universitāti Mineapolē. Jānis Zāmurs ar doktora gradu meteoroloģijā saistījies darbā Ņujorkas pavalsts dienestā Albanijā. Pārējie beiguši dažādas nozares. Ņujorkas draudzes latviešu vidusskolu Bronksā (darbojas Jonkeros) beiguši 6 un Salā 3 skolnieki. Pamatskolu Bronksā (darbojas Jonkeros) beiguši 8 skolnieki un kā neklātienes skolniece no Vācijas Māra Klausa, bet Salā 6 un Nuarkā 3 skolnieki, kopā 18 pamatskolu un 9 vidusskolu.

● Ņujorkas latviešu draudzes lauku īpašumā Katskilu kalnos kopš 1967. gadu iekārtota vecās paaudzes atpūtas nometne. Tā sākta toreizējās draudzes Palīdzības fonda priekšnieces Helenas Kļaviņas ierosmē, pirmajā gadā sarīkojot divu nedēļu atpūtu jūnijā. Darbība ir paplašinājusies, šogad jūnijā bija divi atpūtas posmi, bet rudenī paredzēti vēl divi, katru reizi pa divām nedēļām, no 31. augusta līdz 27. septembrim. Piedalīšanās 3.50 dol. no personas dienā; ja vēlas dzīvot jaunajā atpūtas namā, tad 20 dolaru nedēļā par istabu. Helena Kļaviņa atpūtas nometni vadīja 8 gadus, pēdējos 5 gadus to vada K. Bundža.

● No maija līdz jūlijam Ņujorkas draudzē kristīti 5 bērni, miruši 22 draudzes locekļi, salaulāti 7 pāri, no tiem divi ar abiem latviešu tautības laulības partneriem. Rets gadījums bija Salas novadā, no kuŗa vienā dienā salaulājās Ņujorkas draudzes mācītāja, kas dzīvo Salas baznīcas īpašumā iekārtotajā dzīvoklī un kas arī vada šī novada reliģisko dzīvi un šīs baznīcas ērģelniece. Mācītāja Lauma Lagzdiņa 12. jūlijā salaulājas ar Ivaru Zušēvicu Klīvkandē, bet tanī pašā dienā notika ērģelnieces Irēnes Upenieces laulības Salas baznīcā.

KLĪVLANDE

● Latviešu pensionāru apvienības biedru sanāksmē Olga Celmiņa stāstīja par savu ceļojumu pa Japānu, Filifinu salām un Hongkongu, rādot krāsu slīdītes. Norisi vadīja P. Sproģis, bet vispārējo informāciju sniedza priekšnieks J. Celmiņš. Apvienībai šovasar būs izbraukumi uz pilsētas parku u.c. tūristu vietām.

DV organizācijas nākotne...

(Turpinājums no 2. lp.)

tajam būtu vajadzīgs kāds spilgts piemērs, tad tāds ir pašreizējais Centrālās valdes sekretārs Gunārs Tamsons, agrākais Eiropas latviešu jaunatnes apvienības valdes loceklis, kas šā gada maija sēdē Toronto ar savu prasmi un darbu plašākā mērogā izpelnījās kā vispārēju ievērību, tā atzinību.

Gada beigās Daugavas Vanagiem piepildīsies 35 darbības gadi kopš dibināšanas Belģijā. Nebūs šaubu, ka tautas veselīgais kodols tēvzemē un mēs, politiskajā trimda varētu ar lielāku ticību saviem spēkiem raudzīties nepārskatāmajā nākotnē, ja mūsu organizācijas rindas kuplāk atjaunotos gados jauniem biedriem un turpinātu skaitliski augt vispār. Piemērotu atbildi ar savu rīcību varam dot tikai mēs paši.

Daugavas Vanagi, sasauksimies!

Brīvības centienu manifestācija Stokholmā

TAJĀ PIEDALĪJĀS ARĪ IGAUŅI NO OKUPĒTĀS IGAUNIJAS

No 6. — 13. jūlijam lielās dimensijās risinājās pasaules brīvo igauņu kultūras svētki ar izteiktu politisku iekrāsojumu. Apmēram šajā pašā laikā okupētajā Igaunijā un Latvijā organizēja dziesmu svētkus par godu okupācijas 40 gadiem.

Politisko toni igauņi izjūt arī Maskavas olimpiadas vadības izrīkotās burāšanas sacīkstēs okupētajā Igaunijā un Zviedrijas olimpiskās komitejas, arī citu olimpisko komiteju sirdsapziņas trūkumus, neņemot vērā Igaunijas pretestības kustības procesus un brīvo igauņu protestus.

Ap 20.000 igauņu ar igauņu nacionāliem karogiem karogotā Stokholmā kultūras un politiskā manifestācijā izteica neapklusināmas prasības pēc brīvības Igaunijā, reizē arī pārējās Baltijas valstīs.

Brīvās pasaules igauņu kongresā tajā pašā laikā Stokholmā 250 delegāti pieņēma brīvības prasības deklarāciju nosūtīšanai brīvo tautu valdībām.

Kultūras sarīkojumu virknē risinājās dievkalpojumi, teātŗa izrādes, koncerti, mākslas izstādes, rakstnieku un zinātnieku sanāksmes. Mūzikas, dziesmu un deju uzvedumā Stokholmas Ledus stadionā atklāšanas runu teica zviedru izglītības ministrs J. Vikstrēms, bet ieceļotāju ministre K. Sēdere bija tā, kas ievadīja lielos igauņu svētkus 6. jūlijā. Zviedru televīzija, radio, laikraksti festivālu pavadīja ar reportāžām, rakstiem un ziņojumiem. Dažos sarīkojumos ieradās arī ASV un Ķīnas vēstniecības pārstāvji. Arī čekas aģenti bija manāmi.

11. jūlijā Stokholmai cauri devās Brīvības gājiens — demonstrācija ar apmēram 14.000 dalībniekiem. Īrēta lidmašina virs Stokholmas riņķoja ar uzrakstu — Brīvību Igaunijai. To prasīja arī demonstranti noslēguma sanāksmē savā brīvības rezolūcijā. Demonstrācijas gājienā plakāti prasīja brīvību Baltijas valstīm.

Ar maskētām sejām gājienā piedalījās arī divi igauņi no okupētās Igaunijas.

Arī latvieši pavadīja gājienu ar savu organizāciju pārstāvjiem. Plīvoja daudzu valstu karogi, spēlēja vairāki orķestŗi. Gājiens rādīja, ka Igaunijas karoga tālākā nesēja jaunā audze ir nacionāli lepna un dzīva.

Latviešu līdzdalība igauņu svētkos izpaudās ar LNF informāciju publikācijām kopējā stendā, kas saucās Baltijas brīvības centieni.

Svētdien, 13. jūlijā, izskanēja igauņu svētki ar kopkoncertu un šķiršanos.

Jau pirms svētku atklāšanas visā Stokholmā plīvoja igauņu karogi. Tālākie igauņi bija ieradušies no Japānas, Austrālijas, Jaunzēlandes, Afrikas un Dienvidamerikas. Publikā bija arī dažas personas ar plakātiem, kuŗu uzraksti vērsti pret olimpisko spēļu rīkošanu okupētajā Igaunijā.

Rakstnieku konferencē bija ieradušies igauņu rakstnieku biedrības locekļi no Austrālijas, Kanadas, ASV un Somijas. No Austrālijas, kur ir tikai ap 6000 igauņu, festivālā bija ieradušies ap 200, to starpā arī vienīgās igauņu avīzes Austrālijā redaktrise, kas grib noorganizēt Zviedrijas un Austrālijas igauņu avīžu apmaiņu.

Vakarā Stokholmas pilsēta rīkoja festivāla dalībniekiem pieņemšanu. Skanēja tikai igauņu valoda. No Austrālijas jauns gleznotājs portretists, kas atstājis dzimteni gluži maziņš, teicis: „Tieši mums, jaunajiem, svarīgi iegūt zināšanas par savu izcelsmi. Mums jādibina internacionāla igauņu mākslinieku grupa, lai mēs bagātinātu savu kultūra."

Sakarā ar igauņu festivālu Esto 80 netikai Upsalas avīze, bet arī vairāki citi zviedru laikraksti atcerējušies Igauniju un pārējās Baltijas valstis un to likteņus. Rakstu autori ir vai nu igauņi vai zviedri.

No latviešiem vēsturniekam Jānim Zalcmanim bija igauņu avīzes „Estniska dagladet" pielikumā (ko igauņi izplatīja zviedru aprindās) iespiests raksts, par to, kā Baltijas valstis pazaudēja savu patstāvību Molotova un Ribentropa pakta dēļ.

Stokholmas laikraksts „Expressen" savā svētdienas pielikumā Baltijas valstīm bija veltījis vairākas lapas, illustrētas ar plašu uzskatamības karti līdz ar starptautiskiem datiem un ar vairākiem lieliem uzņēmumiem krāsās.

L.

Igauņu kaŗa veterāni brīvības demonstrācijā ar saviem nacionālajiem karogiem Stokholmā, piedaloties ap 20.000 igauņiem no visas pasaules. Foto: H. Oja

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

18. septembrī — ceturtdien — pl. 20 mecosoprāna Ilzānes Pētersones koncerts St. Andrews Presbiterāņu baznīcā.

20. septembrī DV namā DV Toronto nodaļas sezonas atklāšana ar jautru prgrammu.

4. oktobrī Latviešu nama gada svētki.

25. oktobrī ALT Vašingtonas ansambļa divas viesizrādes Bickford Park skolā.

25. oktobrī DV namā DV Toronto nodaļas gada svētki.

1. novembrī — sestdien, pl. 20 komponista Jāņa Kalniņa darbu koncerts Centrālā tehnikuma auditorijā.

22. novembrī DV namā DV Toronto nodaļas rīkotā kaŗavīru godināšana.

6. un 7. decembrī DV namā Ziemsvētku tirdziņš.

20. decembrī DV namā DV Toronto nodaļas eglītes vakars.

1981. GADA

21. februārī, sestdien, pl. 20 Linda Alļe — čello, Town Hallē.

14. martā, sestdien, pl. 20 Andris Rožkalns — klavieŗu koncerts, Town Hallē.

1. — 5. jūlijam 7. Latviešu dziesmu svētki Kanadā.

HAMILTONA

24. oktobrī ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde.

MEZCIEMS

2. augustā Rudzpuķu balle. Sākums pl. 20.

DRUVA

26. jūlijā pl. 14 DV Druvas nodrīko Dārza svētkus A. Kalniņa mājā. Priekšnesumi, deja un rotaļas, sporta spēles, loterija. Azaids. Ieejas maksa 3 dol.

BĒRZAINE

9. augustā pl. 9 TLMM kluba gadskārtējās eksternās šaušanas sacensības. Vakarā zaļumballe. Spēlēs Zakuļa orķestris. Brīva ieeja.

Igauņu dziesmu festivālā Stokholmā piedalījās ap 10.000 dziedātāju un klausītāju. Attēlā igauņu meitenes karognesējas. Viņu tērpus rotā igauņu nacionālās krāsas — zils-melns-balts. Foto: H. Oja

Veselā miesā mājo vesels gars

Šī gada kontroversālās Maskavas olimpiadas priekšvakarā baltiešu sporta organizācijas, kā jau ziņots, kopīgi ar ukraiņiem un armeņiem bija rīkojušas Brīvo olimpiadu, piedaloties sportistiem, kuŗu dzimtene atrodas svešas varas apspiestībā. Šo sarīkojumu organizēja kā tiešajām sporta sacensībām, tā arī demonstrācijai pret Pad. savienības tiranniju visās okupētajās zemēs.

Pad. savienības brutālā agresija turpinājusies visu laiku kopš Otrā pasaules kaŗa, kā to liecina arī nesenais iebrukums Afganistānā. Komūnisma tirannijas mērķus nespēj kavēt pat brīvās pasaules sašutums un vadošo valstu vienotā nostāja, atsaucot savu līdzdalību Maskavas olimpiadā.

Nesen aizvadītā Brīvā olimpiada Toronto bija teicams pierādījums, ka Pad. savienības okupēto zemju piederīgie nav aizmirsuši nodarītās netaisnības un varmācīgo savas tautas sportistu iekļaušanu Pad. savienību reprezentējošās vienībās. Šī brīvā olimpiada ar vairāk par 300 dalībniekiem un 8000 skatītājiem sevi attaisnoja un guva arī labu publicitāti, it sevišķi lielākajos Toronto dienas laikrakstos — Toronto Star un Toronto Sun.

Kā mūsu laikraksta līdzstrādniekam izteicās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, tad mēs, latvieši, varam būt sevišķi lepni par mūsu sportistu nacionālo stāju un izciliem panākumiem daudzajās sacensībās. Kopvērtējumā latvieši ieguva pirmo vietu ar 14 zelta, 15 sudraba un 7 bronzas medaļām, atstājot otrā vietā ukraiņus ar 11 zelta, 8 sudraba un 9 bronzas medaļām. Trešā vietā palika lietuvieši ar 9 zelta, 10 sudraba un 14 bronzas medaļām.

Latviešu sportistu un sporta darbinieku teicamie panākumi iepriecina visus un liecina, ka „veselā miesā mājo vesels gars."

Sarunas nobeigumā T. Kronbergs izteica kā savu personisko atzinību, tā arī LNAK valdes pateicību šī ievērojamā sarīkojuma organizētājiem, dalībniekiem un apmeklētājiem.

R. N.

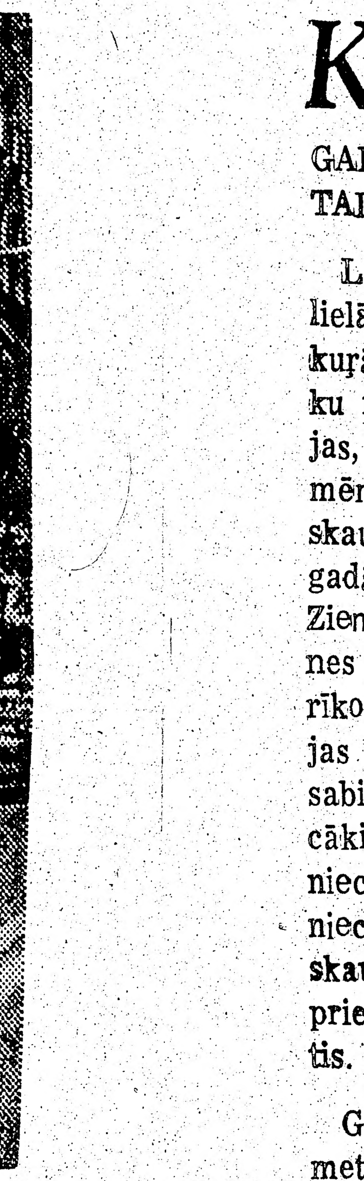

ɔkhol-
Oja

Mums jādi-
a igauņu
lai mēs ba-
ra."

ı festivālu
alas avīze,
i zviedru
ies Igauni-
ijas valstis
kstu autori
i zviedri.

sturniekam
bija igauņu
dagladet"
ņi izplatīja
iespiests
Baltijas val-
ı patstāvī-
Ribentropa

aksts „Ex-
lienas pieli-
m bija vel-
illustrētas
nības karti
iem datiem
eliem uzņē-

L.

vi attaisno-
ju publicitā-
ajos Toronto
— Toronto
n.

a līdzstrād-
IAK valdes
nbergs, tad
ām būt se-
su sportistu
izciliem pa-
ās sacensī-
latvieši ie-
ar 14 zelta,
bronzas me-
ā vietā uk-
8 sudraba
aļām. Trešā
ši ar 9 zel-
14 bronzas

ı un sporta
e panākumi
liecina, ka
nājo vesels

nā T. Kron-
vu personis-
LNAK val-
ērojamā sa-
ētājiem, da-
eklētājiem.

R. N.

Kāvu gaismā

GAIDU UN SKAUTU NOMETNE LATVIJAI — TAI VAJADZĪGS LATVIEŠU SABIEDRĪBAS ATBALSTS

Latviešu gaidu un skautu 4. lielā nometne Kāvu gaismā, kurā sagaida ap 700 dalībnieku no ASV, Kanadas, Austrālijas, Dienvidamerikas u. c. zemēm, kur pastāv gaidu un skautu vienības, risināsies 1982. gadā no 21. — 29 augustam Ziemeļmičigenā, ASV. Nometnes priekšdarbus kārto īpaša rīkotāju komiteja, kurā darbojas gaidu un skautu vadītāji, sabiedriskie darbinieki un vecāki. Gaidu nometnes priekšniece būs Latviešu gaidu priekšniece vad. Morella Vilka, bet skautu — Latviešu skautu priekšnieks vad. Ēriks Priedītis.

Gaidu un skautu lielās nometnes rīko kontinentu apjomā ik pa pieciem gadiem. Tajās pulcina latviešu zēnus un meitenes latviskās dzīves ziņas apgūšanai, tautiskās apziņas stiprināšanai, gaidu un skautu kustības ideālu veicināšanai, kā arī kopējās draudzības un sadarbības radīšanai, kas pastāvēs visu mūžu, īstenojot savas latviskās ieceres. Lielās nometnes nodarbības risināsies Latvijas Kāvu gaismas vēsturiskajā atblāzmojumā, kas ietekmēja senatnē tautas domāšanu, radīja dažādus ticējumus un paražas. Līdzīga Kāvu gaisma atblāzmojas arī Mičigenas ziemeļu apvāršņos.

Lai sapulcinātu kopā no visiem kontinentiem latviešu jaunatni, lielās nometnes rīkotājiem vajadzīgs latviešu sabiedrības atbalsts. Tie jau izsūtīja ziedojumu zīmes tautiešiem Kanadā un ASV. Nodotie ziedojumi sekmēs jaunatnes ierašanos nometnē kuplākā skaitā, samazinot tai personisko dalības maksu. Nometnes budžets, ko aplēš Finanču nozares vadītājs A. Artmanis ar izraudzīto komisiju, sastādās no dalībnieku iemaksām, sabiedrības ziedojumiem u. c. ieņēmumiem. Adrešu trūkuma dēļ komisija nevarēja izsūtīt ziedojumu zīmes daudziem tautiešiem. Tāpēc tā aicina labvēļus, kas vēlētos atbalstīt jaunatnes latvisko audzināšanu, prasīt ziedojumu zīmes, rakstot: Kāvu gaismā, P. O. Box 35, North Olmsted, Ohio 44070, U.S.A.

Ziedotājiem piešķirs balvas tēlotājas un lietiskās mākslas darbus, kā arī ASV valdības 500 dol., 300 dol. un 200 dol. krājzīmes, izlozējot tās ar nodoto ziedojumu zīmēm, kas būs derīgas trim izlozēm, kuras notiks šoruden, 14. septembrī, nākamgad 13. septembrī un 1982. gada 29. augustā. Komisija aicina nenokavēt ziedojumu zīmju atsūtīšanu.

Gaidu nometnes rīkotāja ir Detroitas Abavas gaidu priekšniece vad. Irēne Sīpola, bet skautu nometnes — Detroitas Tērvetes skautu priekšnieks vad. Edgars Zariņš, abi ar daudziem palīgiem. Gaidu nometnes komandante būs A. Sīpola - Kuminga un koordinātore Inta Kalniņa no Kanadas, bet skautu nometnes komandants — P. Jurjāns un koordinātors A. Cers. Abu nometņu kopējo saimniecības nozari vada H. Everss, informāciju kārto vad. U. Sīpols, bet finances — vad. A. Artmanis un technisko nozari — I. Sīpols.

(J)

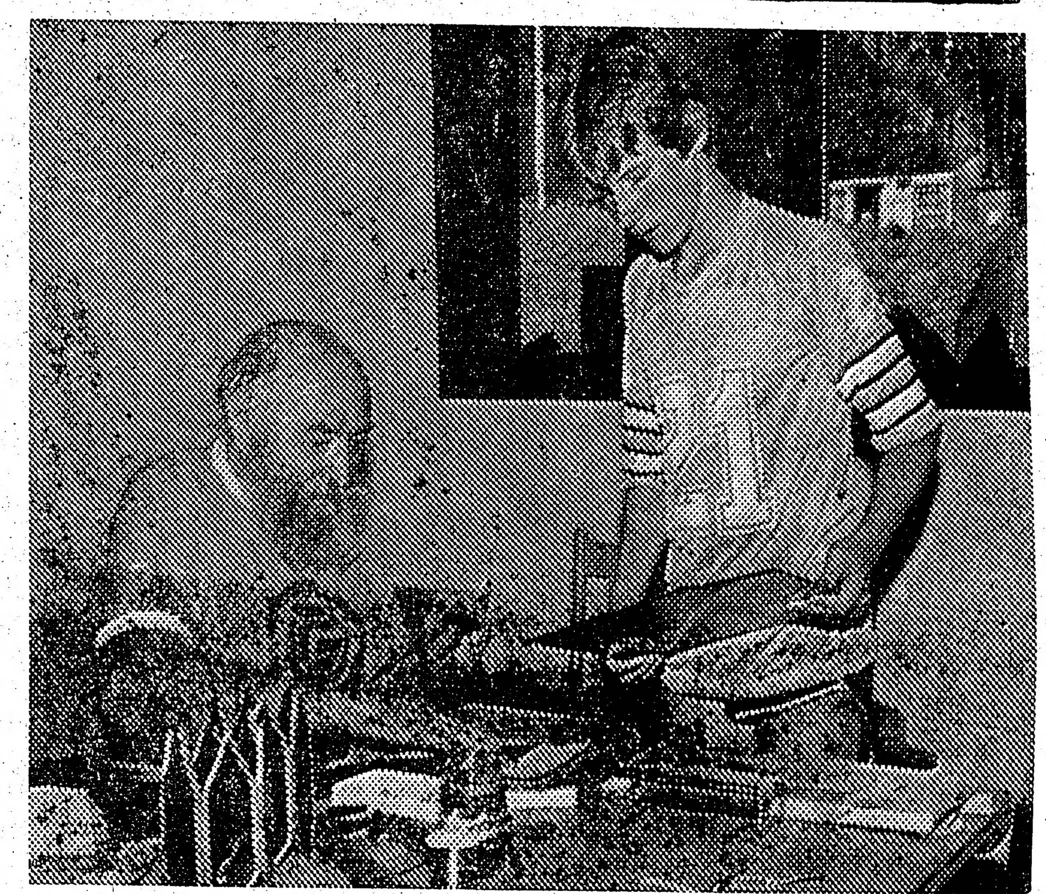

Sidrabenes vasaras nometnē bērni mācās arī stikla glezniecību mākslinieka Arnolda Treiberga vadībā. Attēlā mākslinieks paskaidro stikla gleznošanu Pēterim Oltem.
Foto: V. Plampe

Senās grieķu sacensības Olimpā

Lasījuši atskatu par olimpiskām spēlēm, kuras saucam par modernām, varam atskatīties uz spēlēm, kas notikušas jau pirms Kristus. Par pirmām sacensībām, rakstu liecības nav atrastas. Tikai pēc archaiologu pētījumiem no atrakto upuru altāriem minēts, ka pirmās sacensības notikušas jau 13. g. simtenī pirms Kristus. Tās pieskaitāmas pie reliģiskiem rituāliem: priesteris stāvējis pie upuru altāra un devis mājienu sacensību sākšanai. Kas pirmais pieskrējis pie altāra, tam priesteris iedevis uguns lāpu un atļāvis aizdegt altāra uguni.

Gadu gājumā no priesteru rīkotiem skrējieniem izveidojušās sacensības, kas rīkotas Olimpā vietas nosaukums līdzenumā starp Alpheus un Cladeus upēm. Ar to baznīcas ietekme un līdzdalība pamazām zudusi. Lomu spēlējušas valdnieku cīņas. Uzvaras vienmēr svinētas ar sporta sacensībām Olimpā.

Leģendarās cīņas un uzvaras dokumentējis tā laika dzejnieks Pindars. Pēc apraksta Zevs, lai tiktu pie varas, apkarojis un nokāvis savu tēvu Kronasu, pēc tam rīkojis sporta sacensības. Tāpat karalis Oinomus izsolījis savu meitu tam, kas kara ratos ar to izbēgs. Pēc trīspadsmit nesekmīgiem precinieku mēģinājumiem, kurus karalis ar saindētām bultām nonāvējis, viltu lietojis Pelops, kas pierunājis ratu braucēju izņemt karaļa ratu riteņu tapas. Braucienā karalis nosities, un Pelops rīkojis sacensības Olimpā. Tāpat pēc Herakla, kas pēc piedzīvotās sakāves tronī iecēlis savu dēlu, rīkotas lielas sporta spēles, kādas līdz tam jebkad notikušas.

Ifetus, Elisa apgabala valdnieks, gribēdams mieru Peloponesai, griezies pie Delfu Orākula pēc padoma. Saņēmis atbildi, ka Zevs ir sadusmots, jo ilgu laiku spēles nav sarīkotas, steidzies tādas sarīkot. Tās notikušas 884. gadā pirms Kristus. Šīm sacensībām pamatā vairs nav bijušas uzvaras kara gājienos, bet vairāku valdnieku vienošanās, kas iegravētās bronzas diskā un uzglabājušās līdz otram gadu simtenim pēc Kristus. No tā laika sacensības rīkotas ik pa četriem gadiem.

Pirmās dokumentētās spēles notikušas 776. gadā pirms Kristus. Sākumā, kā to aprakstījis J. Lance (I Valesa almanachā), skrējiens bijis taisnā līnijā, ap 200 metru. Ar 724. gadu pāriets uz divu laukuma garuma resp. 400 metru skrējienu, kas pamazām paaugstināts uz 24 laukuma garuma skrējienu. Tikai ar 708. gadu nākušas klāt dažas citas disciplīnas, kā vieglatlētika, bokss un citas. Atsevišķi izbūvētā hipodromā ar 608. gadu notikušas arī kara ratu braukšanas sacensības, dažādās variācijās — ar vienu, diviem un četriem zirgiem. Mēģināts arī ar mūļiem, bet tie atzīti skrējienam par „dumjiem".

Visiem, kas vēlējušies piedalīties sacensībās, vajadzējis ierasties vienu mēnesi pirms sacensību sākuma iespējiem treniņiem, kur tad kvalificēti sporta tiesneši izraudzījuši piemērotākos sacensību dalībniekus. Pa treniņa laiku dalībniekiem vajadzējis ievērot arī noteikumus par uzturu. No rīta ne vairāk kā maizi vai sieru, ne abus un ūdeni. Vakarā katrs varējis ēst, cik spēj. Var pieminēt spēkavīru Milo Kortonu, kam nepieticis mazāk kā ar 7 mārciņām gaļas, 7 mārciņām maizes un galona vīna. Milo uzvarējis visās disciplīnās, kādās vien piedalījies. Tažu slavenajam spēkavīram reiz nelaimējies. Ejot pa mežu un ieraugot baļķi ar iedzītu ķīli, viņš iedomājis plaisu paplēst lielāku. Ķīlis izkritis un baļķis iespiedis Milo pirkstus kā lamatās. Meža strādnieki atraduši Milo vilku apēstu.

Bijis laiks, kad sacensību dalībnieki startējuši pliki. Tas sācies ar 720. gadu, kad gargabala skrējējam nokritušas bikses, un turpinājis skriet pliks. Tā laika vēsturnieks Pausakis izteicis domu, ka tas bijis ar nodomu, lai labāk varētu skriet. Jādomā, ka tas bijis iemesls nepielaist sievietes skatītājos. Ja kāda iedrošinājusies, nav pieticis ar izraidīšanu — tā nosviesta no klints... Ar valdnieku maiņu drakoniskie noteikumi grozīti, un sievietes varējušas ne tikai skatīties sacensību norisi, bet arī pašas piedalīties vieglatlētikas disciplīnās.

Pēc persiešu kara sākusi attīstīties klasiskā māksla. Rīkotas gleznu un skulptūru izstādes. Skates bijušas cieņā, jo pie dievu tempļiem uzstādītas uzvarētāju skulptūras. Herods rīkojis savas dzejas lasījumus. Tam sekojis Perikls, kas atzīts par ģēniju. Patiesībā tanī laikā kā Periklam, tā citiem runas vīriem visas runas un dzejojumus esot sacerējusi Aspazija. Tā Perikla laikā Atenas kļuvušas par klasiskās mākslas centru.

Jau minēts par savstarpējiem kariem, kas pieņēmuši arvien draudošākus apmērus. Sacīkšu laikā draudējis izcelties atklāts konflikts, kad ieradies Maķedonijas karālis Filips. Pastāvējušas aizdomas, ka Maķedonija grib okupēt Grieķiju. Iejaucies Aleksandrs Lielais ar dekretu, ka katra veida kara darbība olimpiadas laikā pārtraucama uz vienu mēnesi, at-

(Turpinājums 13. lp.)

Rosigā Sidrabene

Indra Gubiņa, kas pirms daudziem gadiem darbojās Sidrabenē par vadītāju, savā nometnei veltīto dzejuli, kam melodija devis komponists Jānis Norvilis, nobeidz ar aicinājumu: „Kā vainagā mums jāsaslēdzas lokā — bērns, spēka vīrs, vai sirma galva jau. Un jāgādā, ja svešumā vēl esam, lai ceļš uz Sidrabeni tik ātri neaizaug".

Šovasar Sidrabenes kalnā latviešu mēle skan vēl skaļāk un tīrāk nekā pagājušā gadā. Jau nometnes pirmajā posmā ieradušies 68 nometņotji. Bagātā programma lieti kalpo jauniešu fiziskai un garīgai audzināšanai un apmierina visdažādākās intereses. Sava vieta ierādīta arī jautrībai. Tā Sidrabenē notika sacensības arī gultas klāšanā un smiešanā. „Ilgsmiešanās" rekordisti kļuva Leons Jēgers un Markus Dzenis. Radās arī daudz jauku zīmējumu nākošai darbu izstādei.

E. Zīvertes vadītā rokdarbu un aušanas klasē valda vienmēr raita darbošanās. Gleznotājs Arnolds Treibergs iepazīstina jauno audzi ar stikla glezniecību. Ir iesākusies arī gatavošanās Sidrabenes svētkiem. Ilze Miezīte māca tautiskās dejas, bet meiteņu vokālais ansamblis un koris cītīgi mācās četrbalsīgas dziesmas Sarmas Eglītes vadībā. Īsta atrakcija Sidrabenes svētkos, 26. un 27. jūlijā, solas būt pasaku luga par velnu, ko iestudē bijušā vadītāja Dagmāra Jaunzeme–Gribuste. Uzvedumā iesaistīta gandrīz visa nometne. Zeltkaļi E. Ozols un J. Pētersons iepazīstinās bērnus ar rotas lietu gatavošanu.

Gadskārtējā volejbola skola iesāksies 3. augustā, bet basketbola skola 10. augustā. Sporta skolu vadīs J. Daugavietis un I. Gaudiņš ar palīgiem. Citas sporta nodarbības vadīs sporta skolotāja Ņina Tomase. Sporta skolā var pieteikties sākot ar 10 g. vecumu. Nodarbības notiks pa gatavības pakāpēm.

Latviski nerunājošo bērnu nometne, kas arvien darbojusies ļoti sekmīgi, sāksies 3. augustā un ilgs līdz 17. augustam, programmu sakārto S. Zaķe.

Jaunatnes meistarsacīkstes latviešu jaunatnei līdz 18 g.v. vieglatletikā un peldēšanā notiks 10. augustā un tās vadīs Latviešu sporta apvienība Kanadā. Šajās sacīkstēs piedalās arī saulainieši un jaunatne ārpus nometnēm; tās notiek pa vecuma grupām. Izcīņā daudz vērtīgu ceļojošo balvu, īpašas balvas saņem labākie grupās. Sidrabenes adrese: Camp Sidrabene, 5100 Appleby Line, Milton, Ont. L9T 2Y1, Canada. Tālrunis: (416) 335-2030.

Ž Zentiņš

Bērnu svētki nevar būt bez teātra izrādes, un te nu režisore Dagmāra Gribuste-Jaunzeme (aizmugurē, labajā pusē), tāpat kā bērni, ar entuziasmu, gatavo Sidrabenē lugu pēc tautas pasakas motīviem Stiprinieks un velns.
Foto: V. Plampe

VILIM HĀZNERAM 75 GADI

Liekas brīvajā pasaulē maz būs tādu latviešu, kam Viļa Hāznera vārds būtu svešs, jo viņa vispusīgā darbība nacionālpolitiskā un sabiedriskā laukā cieši saistīta ar mūsu pašreizējo cīņu Latvijas brīvības atgūšanā. Bijušie karavīri, kuŗu dienesta gaitas bijušas kopējas ar majoru Hāzneru, viņu atceras kā ar lielu tēvzemes mīlestību apgarotu virsnieku, drošsirdīgu cīnītāju daudzos kauju laukos, kā arī ar lielu dvēselisku siltumu apveltītu cilvēku, kas bija pratis iekarot ne tikai tuvāko draugu, bet arī viņam pakļauto sirdis.

Sveicot majoru Hāzneru viņa 75 gadu jubilejas dienā, īsumā pieskārsimies šī nenogurstošā sabiedriskā darbinieka un izcilus virsnieka dzīves gaitai.

Majors Hāzners dzimis 1905. gada 23. jūlijā Vircavas pagastā Jelgavas apriņķī, kur viņa tēvs nomāja dzirnavas. Tur viņš pavadīja bērnību. Pirmajā pasaules karā zēnam nācies iepazīties ar bēgļu gaitām, vairākkārt mainīt skolu. 1923. g. beidzis Jelgavas lauksaimniecības vidusskolu, 2 gadus strādā kā praktikants Vidzmuižas lauksaimniecības izmēģinājumu stacijā Rēzeknes apriņķī, gatavojoties studijām agronomijā. 1926. gadā viņu iesauc obligātā karadienestā, iestājas Latvijas kara skolā, kuŗu beidz 1931. gadā, bet 1939. gadā — Augstāko kara skolu ar I šķiru.

Būdams Augstākās kara skolas mācībspēks, man bija izdevība pazīt majoru (toreiz virsleitnantu) Hāzneru kā ar inteligenci un labu taktisku izpratni apdāvinātu virsnieku, arī kā jautru, humora pilnu audzēkni. Pēc Augstākās kara skolas beigšanas majoru Hāzneru iecēla par reglamentu nodaļas priekšnieku Armijas stābā un paaugstināja kapteiņa dienesta pakāpē.

Pad. savienībai okupējot Latviju, Hāzneru atvaļināja no kara dienesta, īsu laiku strādājot kā ierēdnis Rīgā un pieslējās pagrīdes kustībai, bet izceļoties karam, viņu arestēja. Vācu armijai tuvojoties Rīgai, viņu 30. jūnijā no apcietinājuma Centrālcietumā atbrīvoja latviešu partizāni. Latviešu kārtības vienībām formējoties, majors Hāzners sākumā veica adjutanta, vēlāk Administrātīvās nodaļas priekšnieka amatu. 1942. g. oktobrī viņu iecēla par Abrenes apriņķa policijas priekšnieku.

Kad 1943. g. pavasarī sāka formēt Latviešu leģionu, pulkvedis Kripēns, meklējot adjutantu jaunformējamam 32. Kājnieku pulkam, griezās ar piedāvājumu pie majora Hāznera. Pulkam atrodoties austrumu frontē, Hāzners sākumā pārņēma I bataljona, vēlāk III bataljona komandēšanu. Abas šīs vienības, izcīnīja vairākas smagas un asiņainas kaujas, no kuŗām sevišķi atzīmējamas Veļikaja upes krastos par augstienes 93,4 atgūšanu.

Smagajās atiešanas cīņās uz Latvijas robežām, pie Mozuļiem gāja bojā gandrīz viss 32. pulks, t. s. „Aperāta kaujas grupa". Majors Hāzners, būdams ievainots, uzņēmās vadību par vēl atlikušo neļielo karavīru grupu, kuŗu izveda no ienaidnieka aizmugures, iznesot arī smagi ievainotos cīņu biedrus. Pēc tam viņš komandēja 32. Kājn. pulku līdz pulka pārvešanai uz Rietumprūsiju jaunformēšanai. Vācijā viņu iecēla par 15. divīzijas izlūku bataljona komandieri, kuŗa priekšgalā 1945. gada 23. janvārī padzina sarkanarmiešus no Immenheimas pilsētiņas un atbrīvoja no gūsta ap 1000 latviešu būvpulka karavīrus. Kaujā viņu smagi ievainoja. Vācijai kapitulējot, Hāzners atradās Dānijā veselības bataljonā un nokļuva angļu gūstā.

Par nopelniem Latvijas labā majors Hāzners apbalvots ar Viestura ordeni, bet par kaujās izrādīto varonību — ar Vācu Dzelzkrusta I un II šķiru un vairākās citām goda zīmēm. Viņš arī 2 reizes minēts par kaujās izrādīto varonību vācu virspavēlniecības frontes ziņojumbos. Cīņās ievainots četras reizes, pēdējo reizi smagi.

Smagie pārdzīvojumi nespēja salauzt majora Hāznera ticību Latvijas brīvības rītam. Gūstā viņš bija viens no galvenajiem ierosinātājiem DV organizācijas dibināšanai Cēdelgemā, visu laiku kalpojot organizācijas mērķiem. No 1970. — 1973. gadam bijis DV priekšnieks un pašlaik DV Centrālās valdes ideoloģiskās nozares vadītājs, neaprobežojoties vienīgi ar darbību DV organizācijā. Vācijā viņu savā laikā ievēlēja Latviešu centrālā un Latviešu nacionālā padomē. Viņš bija arī Latviešu centrālās komitejas loceklis, bet pēc Vācijas atstāšanas ilgus gadus ALA un PBLA vicepriekšsēdis un kopš 1953. gada Komitejas Latvijas brīvībai loceklis un tās pēdējais priekšsēdis, viņš ir arī priekšsēdis latviešu delegācijai Apspiesto Eiropas tautu asamblejā (ACEN). Ilgus gadus bija arī Latviešu virsnieku apvienības ASV valdes priekšsēdis.

Mūsu jubilāra sirdslieta vienmēr bijusi arī jaunatnes audzināšana nacionālā garā. Viņš pieslējies skautismam jau agrā jaunībā. Latvijā vadījis vairākas skautu vienības; bija novada un apgabala priekšnieks. Par savu skaistāko darbību skautismā viņš uzskata Dzintarzemes novada vadību Cēdelgēmas gūstekņu nometnē, bija arī skautu jendas priekšnieks Vācijā, valdes loceklis ģenerāļa Goppera fondā, kā arī Centrālās un ASV jendas revīzijas komisijas loceklis.

Viļa Hāznera vārds nav svešs arī latviešu žurnālistikā. Jau jaunībā viņa raksti parādījās Jelgavas Zemgalietī un Alūksnes Malienes Ziņās, vēlāk arī Latvijas Kareivī un žurnālā Militārai Apskats. Viņš bija arī militārās literārūras fonda sekretārs, ražens tapa viņa literārais darbs trimdā. Gandrīz visos latviešu trimdas izdevumos sastopami viņa raksti nacionālpolitiskos un sabiedr. sadzīves jautājumos. Daži viņa pretkomūnistiskā satura raksti parādījušies arī svešvalodu publikācijās. Hāzners bija arī Daugavas Vanagu Mēnešraksta redaktors kopš šī mēnešraksta dibināšanas līdz 1976. gadam. Viņš ir arī Latviešu karavīrs Otrā pasaules karā VI un VII sējuma un grāmatas Laiks, telpa, ļaudis trīs sējumu redaktors, bez tam publicējis savas biografijas grāmatu Varmācības torņi.

Jāatzīmē arī majora Hāznera nopelns invalidu pārskološanā arodos, kas daudziem deva garīgu stiprinājumu un iespējas rast dzīves eksistenci. Vācijā viņš 4 gadus vadīja invalidu pārskološanas skolu Eversburgā, kuŗā apm. 700 invalidu apguva arodu, no kuŗiem apmēram 400 bija latvieši.

Liels atbalsts Hāznera dzīvē bijusi viņa dzīvesbiedre Elza. Ģimenē izaudzināti un izskoloti divi dēli: profesors Daumants un inženieris Vitauts.

Majoram Hāzneram pārkāpjot 75. gada slieksni, novēlam, lai šis skaitlis nenozīmētu apstāšanos viņa nacionālpolitiskās un sabiedriskās aktivitātēs, bet gan to kāpināt ar to pašu ideālismu un dedzību kā līdz šim. Novēlam vēl daudz baltu dieniņu.

Arturs Silgailis

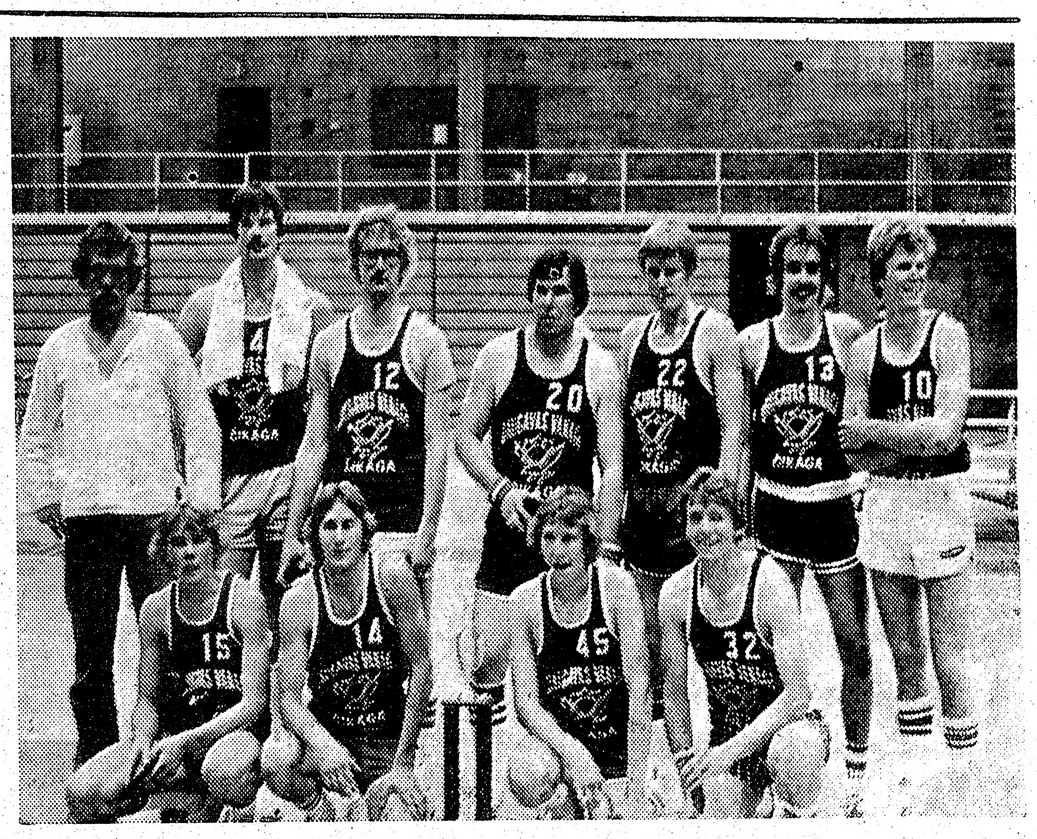

27. ASV finālspēles Čikagā. Attēlā meistarvienība basketbolā — Čikagas Daugavas Vanagi. No kreisās: P. Strods, A. Tupurītis, A. Bole un V. Bole, Aizmugurē: treneris A. Bērziņš, J. Ludeks, A. Brende, J. Prūsis, V. Kačerovskis, A. Dumpis un P. Kačerovskis.
Foto: V. Jaunkalnietis

Vilis Hāzners

SAVIENOTAS VALSTIS

FILADELFIJA

● Brīvo Latvju biedrības bibliotēkā grāmatu krājumi sasnieguši 7700 sējumus. Ziedoto grāmatu starpā atrodami daži retumi no Latvijas neatkarības laikiem. Biedrības budžetā jauno grāmatu iegādei paredzēti 100 dolari, bet pagājušajā gadā labvēļi ziedojuši 240 dolarus, par ko iegādātas 38 grāmatas, bet prēmijās vēl 12 grāmatu. Lasītāju skaits 1979. gadā bijis ap 100, bet to lasītāju skaits, kas gadā izlasa vismaz 10 grāmatu, ir pamazs. Uz mājām paņemto grāmatu skaits bijis ap 500, uz vietas apskatītas 400. Bibliotēkā ap 1000 neiesietu grāmatu, kas ātri nolietojas. Biblitēkā atrodama arī K. Goldoni joku luga Divu kungu sulainis, ko lokālizējis Augusts Vārna-Vārtiņš, apgādājis J. Mellkiss Rīgā, 1910. gadā. Šo lugu ar nosaukumu Divu kungu kalps šoruden izrādīs Osvalda Uršteina jubilejas izrādēs Amerikas kontinentā.

● Latviskās izglītības turpināšanai, kā latviešu valodas kursu, daiļamatniecības apmācību, vasaras skolu un nometņu apmeklēšanai no Brīvo Latvju biedrības līdzekļiem piešķirti 50 dolaru atbalsti Laimai Mednei, Daigai Mežaraupai, Līgai Mežaraupai, Dianai Mikus, Kristinei Mikus un Georgam Pustiakam. **V.I.**

PRIEDAINE

● Ņudžersijas latviešu biedrības rīkotajos Līgo svētkos bija saradušies ap 800 apmeklētāju. Priekšnesumu daļā dziedāja Ņubrunsvikas–Leikvudas draudzes koris Ināras Vasko vadībā un ar dejām piedalījās biedrības deju kopa Dzintars Mairas Biernes vadībā. Gleznotājs, A. Upelnieks bija izstādījas 23 darbus. Labi panākumi bija O. Akerbergas tautisko izstrādājumu un grāmatu novietnei. Pagājušajā gadā apmeklētāju bija tikai ap 500, bet sešdesmito gadu sākumā apmeklētāju skaits bija ap 1800. Ņudžersijas latviešu biedrība nedēļu iepriekš apzīmēja 30 gadu pastāvēšanu. **V.I.**

Bērnu sporta svētki —

„MAZĀ OLIMPIADA" SAULAINĒ

Sestdien, 2. augustā, —

pl. 10 — skriešanas, lēkšanas, peldēšanas sacensības un bumbu spēles,

pl. 19.30 ugunskurs.

DANCIS VISIEM PL. 21.

Mūzika — Girgensona skaņu plates.

Svētdien, 3. augustā —

pl. 10 dievkalpojums.

Pēc tam augstlēkšana, lode trīssoļlākšana.

Pl. 15.30 volejbola sacens. Sidrabene- Saulaine.

Pl. 17 — apbalvojumi.

Galvenie dalībnieki Sidrabenes un Saulaines nometnotāji. Visi citi mīļi aicināti.

Visus ļelūdz:

SAULAINES PĀRVALDE

Jaunā mācību vasara

GAŖEZERA VIDUSSKOLA UZSĀK MĀCĪBU VASARU AR 198 SKOLĒNIEM

„Jūs esat Gaŗezera dzīvība," teica Gaŗezera padomes priekšsēdis Dr. Z. Zadvinskis vidusskolas mācību atsākšanas aktā. Bērnu vecākiem viņš atgādināja: „Bērni jums būs pateicīgi par iespēju būt latviskā vidē." Runātājs arī norādīja, ka Gaŗezers ar katru gadu audzis un aicināja nekad neaizmirst mūsu tēvzemi Latviju. Skolas saimi uzrunāja arī viceprezidents V. Miķelsons un ziņoja arī par Draudzīgā aicinājuma akcijas rezultātiem, kas devuši Gaŗezeram 7.174 dol. Viņš izsniedza padomes piešķirtos pateicības rakstus tiem ziedojumu vācējiem, kas savākuši lielākās summas — Sandrai Krūmiņai, Ilzei, Ilgai un Guntim Kalniņiem, Līsai Preisai, Kristīnai Ruņģei un Kārlim Smukulim.

Aktu ievadīja vidusskolas direktors A. Bolšteins ziņojot, ka šinī vasarā Gaŗezerā mācīsies 198 audzekņi un cildināja lielo atsaucību, ko tautieši veltījuši skolai, sevišķi izceļot balvu un stipendiju devējus: Dzelzīšus, J. Labsvīru, L. Slaucītāja un L. Pētersones fondu dibinātājus un citus.

Absolventu vārdā runāja Māra Sīmane no 1977. gada izlaiduma. Deklamēja Vanda Daukste un Mārtiņš Zvaners. Volfganga Dārziņa Dzeguze kūko dziedāja Laura Zariņa sava brāļa Pēteŗa ērģeļu pavadījumā, beigās visiem kopīgi nodziedot Daugav's abas malas... Sarīkojumu vadīja skolas inspektors A. Pētersons, ērģeļu pavadījumus kopēji dziedātām dziesmām spēlēja V. Melķis.

Pēc akta Ivars Ārums vadīja vecāku sapulci. Iepriekšejā vakarā Kronvalda zālē risinājās jauniešu priekšnesumi, piedaloties Klīvlandes latviešu skolai, Grand Rapidu koklētājiem un Kalamazū tautas deju kopai Raibie cimdi. Valdemāra zālē bija sarīkota gleznu izstāde, kuŗā ar saviem darbiem bija pārstāvēti A. Laugmanis un Eriss no Kalifornijas. Izstādi atklāja mākslinieks Arnolds Sildegs.

Vidusskola savu darba dienu uzsāka 30. jūnijā rītā ar māc. V. Vārsberga vadītu lūgšanu un direktora A. Bolšteina un inspektora A. Pētersona ievadvārdiem.

V. Bokis

Pirmā maltīte Gaŗezera vasaras vidusskolā garšo lieliski. Skolēni un skolotāji to iebauda Valža Treimaņa vārdā nosauktajā ēdamzālē. Foto: V. Namatēva

Gaŗezera vasaras koncerti

Skolas sākot Gaŗezerā notika pirmais sarīkojums, kuŗā piedalījās skolēni no vairākām vidienes valstu pilsētām. Par to, dievamžēl, nevaru rakstīt, jo tur piedalījās arī mani Klīvlandes skolēni ar mūzikāli—drāmatisku uzvedumu — Latvijas sirds Rīga. Otru koncertu 5. jūlijā deva Detroitas DV sieviešu ansamblis Dziesma un pianists Valdis Treimanis.

Šovasar pašreizējam Gaŗezera vadītājam Vilim Miķelsonam laimējies noorganizēt mākslinieciski vērtīgākus sarīkojumus nekā iepriekšējos gados. Labu izdošanos garantē arī nākošie sarīkojumi, piemēra pēc — mineapoliešu teātris, kuŗa režisora pienākumus šai izrādei uzņēmies Osvalds Uršteins.

Par deviņām brašajām Detroitas dziedonēm Astras Kalniņas vadībā esmu jau rakstījis, kad viņas koncertēja Klīvlandē, tāpēc šoreiz tikai dažus vārdus: Šis ansamblis ir drošās, mūzikāli kompetentās rokās, jo pati vadītāja Atra Kalniņa ir profesionāla dziedone, ar labu izpratni un veiksmēm nevien dziesmu iestudēšanā, bet arī tautas dziesmu aranžēšanā. Ansamblis dzied skanīgi, izlīdzinātā balsu sastāvā, precīzos ritmos ar labi izdomātām niansēm un galvenais — ļoti tīrā intonācijā, ko nevar teikt par dažām citām sieviešu vienībām. Bija arī labskanīgi dueti, trio un pašas Kalniņas solo. Dziedones atteicās Gaŗezeram par labu no honorāra, nepieņemot pat ceļa naudu.

Bet vairāk par visu citu šoreiz vēlos pieminēt pianistu komponistu Valdi Treimani. Viņš bija ne vien precīzs un izteiksmīgs ansambļa un solistu pavadonis, bet spēlēja arī solo savu improvizāciju par Pūt, vējiņi motīviem un Alfreda Kalniņa polonēzi. Droši vien visi nezinās, ka nesen viņš pārcieta ārkārtīgi komplicētas kakla un pleca operācijas, kuŗu resultātā nespēj vairs runāt, bet izglābta ir roka. Tās ir ārstu fantastisks brīnumdarbs un Dieva žēlastība, ka Treimanis vēl vispār ir mūsu vidū. Ir dziļš, asaraina prieka gandarījums redzot atkal viņu nosēžamies uz klavieŗu soliņa. Lai Dieva žēlastība, savienota ar mūsu sirsnīgākiem vēlējumiem, stāv viņam klāt!

J. Kalnietis

Detroitas DV ansamblis Dziesma pēc koncerta Gaŗezerā. Uzņēmuma kreisā pusē pirmā — ansambļa vadītāja Astra Kalniņa. Vidū pianists Valdis Treimanis.
Foto: V. Namatēva

Turpina veidoties veco ļaužu aprūpes māja

Kā ziņo veco ļaužu aprūpes mājas Kristus dārzs ierosinātājs Dr. E. Upenieks, Kanadas Mortgage and Housing Corporation šim pasākumam piedāvājusi 3 līdz 4 milj. dolaru aizdevumu par 2 proc. uz 50 gadiem. Šis piedāvājums gan attiecas tikai uz projekta vienu daļu — uz veco ļaužu mītni, kas domāta tiem iemītniekiem, kam vajadzīga tikai daļēja aprūpe, kā kopēja ēdināšana un telpu uzpošana. Ārsta un māsu palīdzība šai nodaļai paredzēta tikai vajadzības gadījumā.

Veselības ministrija savukārt atbalsta tikai chroniski slimo celtnes projekta daļu, kur paredzēts novietot tādus iemītniekus, kam vajadzīga pastāvīga apkopšana, slimnīcas māsu un regulāra ārstu uzraudzība. Valdība te arī maksā noteiktu summu par katru pacientu. Projekta trešā daļa ir tā saucamā Nursing Home, kur novietotiem vajadzīga apkopšana un daļēji medicīniska palīdzība. To jāuzbūvē privātā iniciātīvā; valdība nodrošina tikai slimnieku uzturēšanu, apm. 25 dol. dienā par katru slimnieku.

Lai gan šķiet, ka šīs trīs institūcijas ir atšķirīgas, praktiski financēšanas ziņā tās stāv ļoti tuvu. Dr. E. Upenieks domā, ka tas izdevīgi izkārtojams, ja visas šīs trīs nodaļas atrodas uz viena apbūves gabala. Architekts Gustavs Korulis jau iepazīstinājis Kristus dārza valdi ar t. s. Chester Village institūciju un tās iekārtu, tā dodot konkrētu ieskatu par iecerētā Kristus dārza izveidošanu.

„Ņemot vērā latviešu sabiedrības spontāno atsaucību šim projektam, liekas, ka tā praktiskai izveidošanai nebūs nekādu financiālu problēmu," saka Dr. E. Upenieks. „Pašlaik galvenā ir pārzonēšanas problēma, kas daļēji izšķirsies augusta beigās. Pašlaik noskaidro, cik latviešiem Toronto un apkārtnē būtu nepieciešama vai eventuāli vēlama šāda apmešanās minētos trīs veidos. Tāpat īpašā aptaujā latviešu sabiedrībai būs iespēja izteikt savas vēlmes un norādījumus, lai ar iegūto statistiku varētu griezties pie valdības ar attiecīgiem iesniegumiem. Viviana Vasarāja jau izdarījusi daļēju aptauju pie mūsu draudzēm un DV organizācijas, noskaidrojot, ka Kristus dārzam varētu būt 55 iemītnieku, lai gan aktuālais skaits varētu būt daudz lielāks, jo daudzi atturas savus nevarīgos piederīgos aprūpes mājās izvietot, bet tos apkopj pašu ģimenē."

Pēc ievāktajām ziņām no Toronto un apkārtnē dzīvojošiem 10.000 latviešiem ap 10 proc. ir pensionāru pāri par 65 gadiem, bet 212 jau pāri 75 gadiem. „Pašreiz no 700 pensionāriem 466 ir vieninieki, kas drīz var kļūt par apkopjamiem kādā no šinī rakstā minētajām institūcijām," domā Dr. E. Upenieks.

Sakarā ar sekretāra arc'itekta G. Koruļa pāriešanu pie plānošanas darbiem un amatu valdē atstājot, viņa vietā aicināta Viviana Vasarāja, kas, būdama latviešu ģimnazijas absolvente, ir laba abu valodu pratēja. Advokāts A. Zutis, kas strādājis bez atlīdzības pie Kristus dārza organizācijas izveidošanas, laika trūkuma dēļ šos pienākumus vairs nespēj turpināt un viņa vietā aicināta Sarmīte Bulte.

—ls—

Senās . . .

(Turpinājums no 11 lp.)

ļaujot sacīkšu dalībniekiem un skatītājiem neierobežotu ceļošanas brīvību. Kā vieniem, tā otriem apbrunojums bijis jāatstāj arpus stadiona.

Ap 4. un 5 g.s. maiņu sākušies atplūdi. Lomu spēlējusi mākslas un literātūras attīstība. Jaunieši piegriezušies retorikai, pametot sporta spēles. Sākusies apslēpta atlētu algošana no ārpuses.

Kaut mazāk populāras, sacensības notikušas līdz 388. gadam pēc Kristus. Kad pie varas nācis imperātors Teodosijs I, viņš kā kristietis sporta spēles uzskatījis par velna iestādījumu un tās atcēlis. Vandaļi stadionu izlaupījuši. Zemes trīces un ugunsgrēki iznīcinājuši celtnes. Teodosijs II pavēlējis laukumu nolīdzināt. Olimpiadas gars atdzimis barona Kubertina iniciātīvā.

R.B.

GRAND RAPIDI

● Floridā pēkšņi miris 47 g. vecais Jānis Putāns, kas agrāk dzīvoja Grand Rapidos. Viņš dzimis Višķu pagastā, Daugavpils apriņķī, laukšaimnieka ģimenē. Nelaikim Grand Rapidos dzīvo vecāki, kas rūpējās par mirušā dēla pārvešanu uz šejieni. Viņu no Sv. Adalberta baznīcas prāv. St. Matīss izvadīja uz Sv. Pēteŗa un Paula kapsētu. Bija atvadu ziedi no Grand Rapidu latviešu katoļu draudzes, piederīgiem dzimtenē un svešumā. Aizgājējs atstāj divus dēlus, trīs meitas, vecākus, divas māsas okupētajā Latvijā un vienu māsu ar ģimeni Grand Rapidos. V. Z.

ST. JOZEFA, MIČIGANĀ

● Šinī pilsētiņā pie dēla un vedeklas dzīvo Otīlija Kalnraupa, kas nupat atskatījās uz 80 mūža gadiem. Viņa dzimusi Biržu pagastā, Jēkabpils apriņķī, kā lauksaimnieka meita. 2. Pasaules kaŗa laikā ģimene devusies bēgļu gaitās, nokļūstot Berlīnē, vēlāk Čechoslovakijā, no kurienes tikai ar lielām grūtībām nokļuvusi amerikāņu zonā, no kurienes izceļojusi uz ASV, Misisipi, vēlāk pārceļoties uz Grand Rapidiem. Pēc dažiem gadiem nomiris O. Kalnraupas vīrs, palikusi viena ar diviem bērniem — Dzintru un Elmāru, abiem iegūstot labu izglītību. Dzintra ir amerikāņu armijas atv. pulkveža-leitnanta dzīvesbiedre.

V. Z.

ILINOJA

★ Jānis Cakars no Ilinojas, ieguvis mastera gradu teoloģijā Amerikas rietumu baptistu seminārā Berkelejā, Kalifornijā. J. Cakars arī beidzis Ilinojas universitāti ar B.A. gradu un mācījies Ziemeļu baptistu teoloģijas seminārā Lombardā, Ilinojā.

Dieva mierā pēkšņi aizgājusi mūsu mīļā

Irmgarde Veldre

dzimusi Krastiņš

dzimusi 1901. gada 3. augustā Rīgā,

mirusi 1980. gada 12. jūlijā Sutonā, Ont.

Par viņu skumst

dēls, vedekla un mazmeitas

Dieva mierā aizmidzis mūsu mīļais tēvs un vectētiņš tālbraucēju kapteinis

Jānis Groš

dzimis 1887. gada 11. decembrī Tukumā,

miris 1980. gada 30. jūnijā Vankuverā, Britu Kolumbijā.

Apglabāts 4. jūlijā Forest Lawn kapsētā, latviešu nodalījumā.

Tas Kungs mans Gans . . .

Mīlestībā skumst

meita Valda, mazmeita Dzintra ar ģimenēm

Mūsu nodaļas biedrs

Pēteris Ģerķis

dzimis 1927. gada 26. februārī Ābeļu pagastā, Latvijā,

miris 1980. gada 9. jūlijā, Gorrie, Ont., Kanadā.

Viņu mīļā pieminā paturēs

DV Londonas nod. vanadzes un vanagi

Andris Zeibots, C. A.

Cole, Zeibots & Company

CHARTERED ACCOUNTANTS

Henry Cole Management Group Limited

MANAGEMENT CONSULTANTS

797 Don Mills Rd., Don Mills, Ont. M3C 1V1. Tel. 429-2894

FOAM-TECH

INSULATION CONTRACTOR

Namejs BATRAKS — (416) 274-3938

TAUPIET — izolējiet savu māju un vasarnīcu griestus un sienas, k āarī treileŗus. Speciālistu darbs ar vislabākiem izolācijas materiāliem. Aprēķini bez maksas.

P. O. Box 1, Station A, Missisauga, Ont. L5A 2Y9

Murray E. Newbigging

BĒRU MĀJA

Izjusti personīgi pakalpojumi. pastāvīga kapella.

M. WAYNE HAMILTON

Funeral Director

733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.

Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

● DIMANTI ● PULKSTEŅI

● LATVISKAS ROTAS

JEWELLERY LTD. Zeltkalies

ALDONAS KORMS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125

College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005

9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Lielā izvēlē ístas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzipari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

ceturtdienu un piektd. no 9 rītā — 8 vakarā.
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
sestdienās no pl. 9.30 rītā — 4 pēcp.

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd., Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Dievam darbi vajadzīgi

Mīlestība bez darbiem ir tukša skaņa. Tai tikai tad ir nozīme un vērtība, ja izpaužas darbos. Kristus saka: Ne tas ieies debesīs, kas sauc Kungs, Kungs, bet tas, kas pilda manus baušļus. — Ar to ir pateikts, ka nav nozīmes Dievu pielūgt un godināt tikai vārdos, nepildot Viņa likumus darbos.

Mūsu ticība bez labiem mīlestības darbiem ir nedzīva. Apustulis Jēkabs saka: Vai tu gribi zināt, tukšais cilvēk, ka ticība bez darbiem ir nedzīva.

Kristus savā mācībā parādīja cilvēkam ceļu pie Dieva. Tas ir darbīgās mīlestības ceļš, mīlestības, kas izpaužas kalpošanā Dievam un savam līdzcilvēkam. Zīmīgus un patiesus vārdus saka prāv. Arturs Voitkus Ceļa Biedrī (1969): „Vai pēc tā gara, kāds mūsdienās valda t.s. kristīgā rietumu pasaulē, varētu pateikt, ka tie ir kristieši? Ar ko mūsdienu kristietis atšķirās no nekristieša? — Mēs dibinām draudzes un draudžu apvienības, mēs pulcējamies sēdēs un konferencēs, viss ir glīti un kārtīgi — mums ir konstitūcijas un satversmes, un statūti un kārtības ruļļi, valdes un pārvaldes, un augsti un zemi amati, bet — ja mēs nebūtu tautas skaitīšanā ierakstīti par kristiešiem, vai tad visa tā dēļ, ko mēs runājam un kā dzīvojam — vai tādēļ mūs kāds iedomātu šai vārdā saukt?"

Dr. Velta Čerņavska saka: „Tai dienā, kad es vairs nespētu nevienam no maniem slimniekiem dāvāt ko no sava sirds siltuma bez smaida, vai laba vārda viņus izsteidzinātu no kabineta — es nevēlētos vairs strādāt ārsta darbu."

Kristieša mīlestības ceļu gājuši un vēl tagad staigā Kristus mācības īstenotāji darbos. Nobela miera prēmijas laureāte Māte Terēza priekš trīsdesmit gadiem sāka kalpot nabadzīgākajiem, pamestajiem, vientuļajiem, badā un slimībās mirstošajiem bērniem un pieaugušiem Kalkutas ielās. Viņa atbildēja: „Es pildu savu kristietes pienākumu un esmu priecīga, ka Dievs man piešķīris šo iespēju." Mācītājs Fridrichs Bodelšvings Vācijā, ziedoja savu dzīvi nabadzīgo dzīves pabērnu un slimo aprūpei un kopšanai. No cilvēku ciešanām un bēdām uz viņu runāja Dievs. Viņš nedzīvoja sev, bet gāja Kristus pēdās. Viņš prasīja kristīgai baznīcai vairāk rūpēties par trūkumcietējiem, un atzina, ka ikviens kristietis ir cietējas cilvēces parādnieks.

Bijušais Filadelfijas bīskaps Jānis Neimans, savu bīskapa algu izdalīja trūkumcietējiem un kad aptrūka naudas, dalīja savas drēbes un apavus. Depresijas gados viņš organizēja kopēdināšanas punktus bada cietējiem.

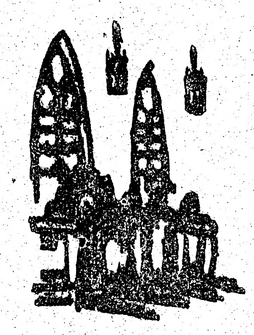

Archibīskaps Heiders Kamara Brazilijā savu archibīskapa pili atdeva nabagiem un kropļiem, bet pats dzīvo nabadzīgā mājiņā blakus baznīcai. Bīskaps Bernards Topels Vašingtonas pavalstī, Spokanē, jau vairāk nekā 2: gadus dzīvo mazā būdiņā, audzē sakņaugus savā piemājas dārziņā un no tā iztiek, taupot naudu nabagiem. Savu bīs apa pili viņš pārdeva un naudu izdalīja trūkumcietējiem. Bīskaps Topels izteicās: „Ja es esmu kristietis, tad vispirms man pašam jādzīvo kristieša dzīve, jo vārdi bez darbiem ir nesegts čeks."

Arī Dr. A. Šveicera dzīve bija ziedošanās un kalpošana dzīves atstumtajiem, slimību un bada cietējiem. Nozīmīgi ir viņa vārdi: „Cilvēcei šodien vai nu jāreālizē dieva valstība vai jāiet bojā."

Jānis Šķirmants

Guntis Tannis

TAUTAS KOPĪBAI

Ja tik viens pie mērķa liks
Ar savu sirdi klāt vēl grasi,
Latvju tauta neizsiks
Svešās malās staigājot!

Bet ja daudzi kūtri vairās
Pielikt roku kopībai,
Tad mēs citu tautu burzmā
Sveši kļūsim Latvijai!

Brāļi, kopā piecus liksim,
Kopā darbus darīsim;
Mūsu tautu saulē celsim,
Lepnumā to glabāsim!

Dosim, brāļi, brīvu roku,
Dosim tautas kopībai;
Pāri visām bažām celsim
Mērķi savai nākotnei!

Mērķi tādu, kas mūs vieno,
Paceļ mūsu senču balsis,
Kopā tur mūs vienā saimē,
Stiprumā, kas saauž mūs!

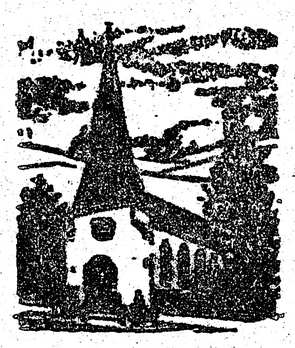

Baznīcas ziņas

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

Sākot ar jūniju dievkalpojumi notiks pl. 10,

27. jūlijā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē; pl. 19.30 dievkalpojums dievnamā.

3. augustā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē. Sporta svētki.

10. augustā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē. Pl. 19.30 dievkalpojums dievnamā.

17. augustā pl. 10.30 dievkalpojums Saulainē. Pl. 10 dievkalpojums dievnamā.

24. augustā dievkalpojuma nebūs, sakarā ar Latviešu draudžu dienām Gaŗezerā.

31. augustā pl. 10 dievkalpojums dievnamā.

7. septembrī pl. 11 Kapu svētki Jorkas latviešu kapos.

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-5743, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša runas stundas kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā iepriekš sazinoties.

27. jūlijā pl. 11 dievkalpojums Sidrabenē un Bērnu svētki.

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

27. jūlijā pl. 11 dievkalpojums Tālavā.

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola un Bībeles stundas — lūgšanu sanāksmes, jūlija un augusta mēnešos nenotiks.

Parastie dievkalpojumi jūlija un augusta mēnešos Walmer Rd. baptistu draudzes dievnamā pl. 11 no rīta.

Dievkalpojumi nenotiks 3., 24. un 31. augustā.

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456.

Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pulksten 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kušķēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kušķēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30—21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

27. jūlijā pl. 19 dievkalpojums.

3. augustā dievkalpojums nebūs.

BAFALO

Māc. Artūrs Dūmiņš, P.O. Box 655 Port Colborne, Ont. L3K 5X8. Tālr. (416) 834-6081 North Park Lut. baznīcā Starin un Vingate, Buffalo, N. Y.

Jūlija mēnesī dievkalpojumi nenotiks.

17. augustā pl. 12.30 Kapu svētki Forest Lawn kapos. Dziesmu lapiņas.

MONTREALĀ

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

27. jūlijā pl. 11 dievkalpojums Tērvetē. Pl. 19 dievkalpojums baznīcā.

3. augustā pl. 11 dievkalpojums Tērvetē.

10. augustā pl. 11 dievkalpojums Ezerkalnos. Brīvības cīņu piemiņas dienas dievkalpojums. Dziesmu lapiņas. Pl. 19 dievkalpojums baznīcā Montrealā.

31. augustā pl. 19 dievkalpojums baznīcā.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks telā.

27. jūlijā pl. 11 „Beechwood" kapsētā, 24. nodalījumā, Kapu svētki. Dziesmu lapiņas. Lietainā laikā pl. 19.30 baznīcā.

3. augustā pl. 11 dievkalpojums Sprīdīšos. Dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma visu manis iesvētīto (kopš aprūpēju Miera draudzi) „pikniks". Groziņi.

10. augustā pl. 19.30 dievkalpojums baznīcā.

17. augustā pl. 11 Brīvības cīņu piemiņas dievkalpojums Sprīdīšos (draudzes izbraukums). Slīdītes par brīvības cīņām, iespējams arī par Brīvības piemineķļa tapšanu. Groziņi.

24. augustā pl. 19.30 dievkalpojums baznīcā.

31. augustā dievkalpojums nenotiks.

Latviešu misijas
radio raidījums
„BRITIŅS AR DIEVU"
nepārtraukti
25. gada gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
No Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd. Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218

PRIEKA VĒSTS
Kristīgo latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Mīkelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale,
Ont., tālrunis 749-0632

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley Str., Toronto,
no pirmd. — piekšd. pl. 9.30
no rīta, sestd. pl. 10 no rīta
Bafalo TV stac. 29, 700 Club,
ik dienas pl. 11.30 no rīta un
pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.7
24 stundas. Tel. 889-3126.

Vai jūsu mājās ir
JĒZUS NĀCARIETIS
Grāmata par Jēzus dzīvi, $12.00. Pasūtināma pie Janīnas Babres, P.O. Box 633, Arlington Heights, Ill. 60006.

Izdota jauna garīga ilgspēlējoša stereo skaņu plate
SVĒTBRIDIS
Evaņģēlijs vārdos un dziesmās
Draudzes, kora, vīru kora un solo dziesmas.
Mācītāju:
Fr. Čukura, J. Tervita un A. Vaska iesvētrunas.
Plate pasūtināma pie: Ralfs Augstroze,
P. O. Box 7839, Miami, Florida 33155
U.S.A.
Ieskaitot piesūtīšanu, Kanadā $7.-.

Klausaities latv. radioraidījumu katru svētdienu Vienības Balss ir kristīgs radioraidījums tautiešiem dzimtenē. Mīļi aicinām klausīties Vienības Balss ierakstus kasetē. Pieprasait J. Šmitam. Box 465, SURREY B.C., V3T 57B

Labo visāda veid aautomašīnas
CREST MOTORS CUSTOM SERVICE
Latviešu uzņēmums, īpašnieks S. MIĶELSONS
253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant)
Tel. 485-5537
Sestdienās strādā līdz pl. 12.00

Lūdzu atsaukties Toronto vai Hamiltonas apkārtnē dzīvojošu personu, kas vēlēties savā vai mūsu mājā
pieskatīt 2 g. v. puisīti darbdienās.
Vasaras brīvas. Alga pēc vienošanās. Telef. 844-6793.

Pārdodama vasarnīca Sidrabenē
ar ūdeni, labierīcībām, lekārtu u. t. t.
Zvanīt 465-5108 Toronto vai 878-1445 Milton.

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAILAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Veikals atvērts ceturtdienu vakaros līdz pl. 20.
Māra Gugāns-Lūsis

HELLO WORLD Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto, Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5304
Sīkāku informāciju un paskaidrojumus ceļojuma jautājumos sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto telefonu.

Saulainē
meklējam
VIRTUVES STRĀDNIECI.
Labs atalgojums, brīvs uzturs un telpas.
Zvanīt K. Ozoliņam 531-4330 vai G. Tannim 225-8635.

Dāmu un kungu DREBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens—769-9535
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane.

B & V Installers
IERĪKO, PAPILDINA UN IZLABO APKURES IERĪCES
gāzes un eļļas, kā arī gaisa vēsinātājus.
Zvanīt
Dienā — Vakarā
Stan Back — V. Ivans
783-6151 — 763-3374

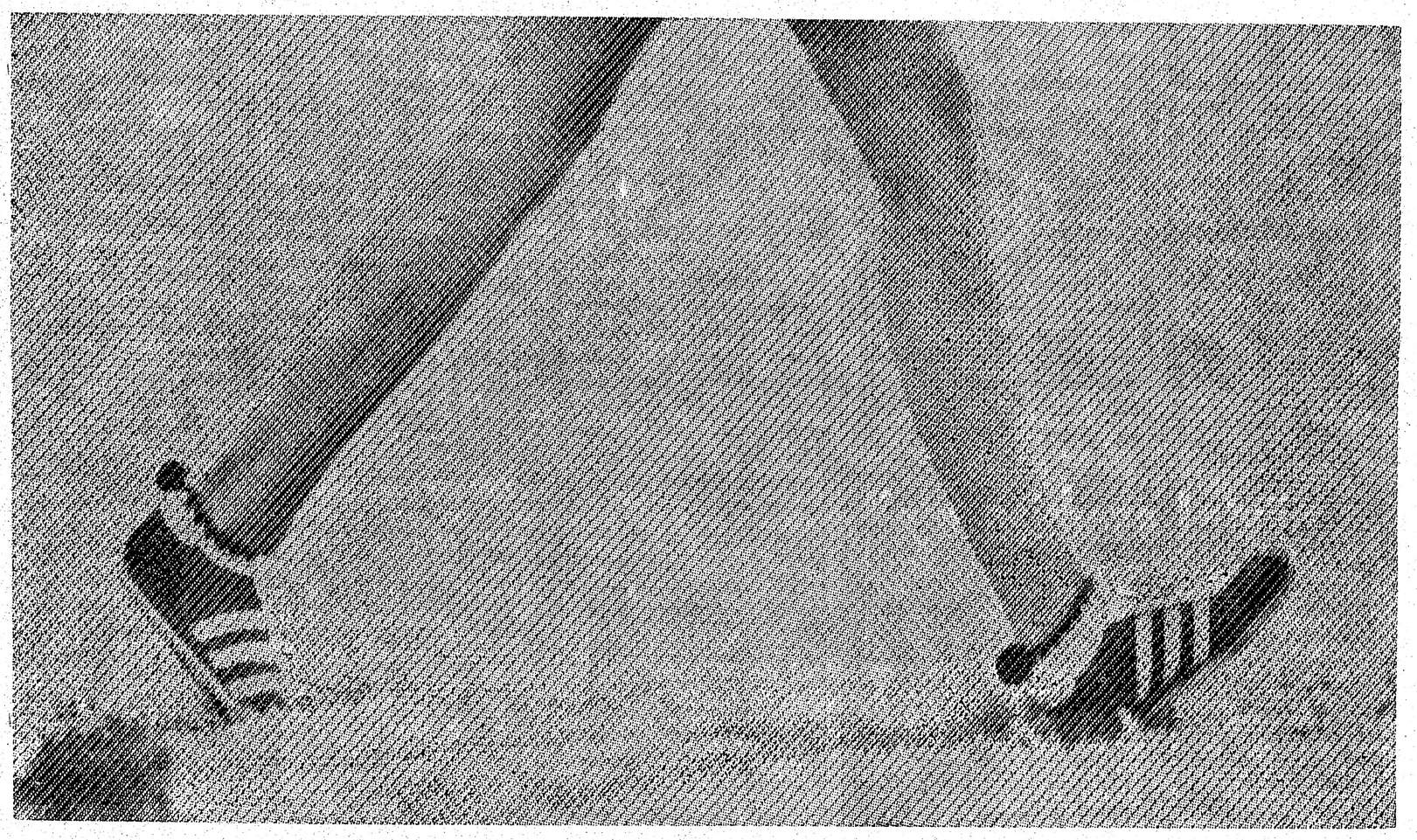

Paša enerģija taupa degvielu

Lietojiet tik daudz paša enerģijas, cik jūs vēlaties.
Tā ir bez maksas. Tā ir jūsu pašu. Un tā neprasa degvielas.

DZĪVE IR LABA, ONTARIO. TAUPI TO. PASARGI.

Energy Ontario — Ontario — Ministry of Energy Hon. Robert Welch, Minister

Kara psichoze Latvijā

(Turpinājums no 4. lp.)

nības, ietērptas gāzmaskās un pretradiācijas tērpos, dodas sniegt palīdzību „cietušajiem" un „evakuēt" iedzīvotājus. Tādā veidā no Jelgavas bija „evakuēti" dažu uzņēmumu strādnieki, vairākas skolas un studentu kopmītnes. No kādas kolchoza liellopu novietnes, Jelgavas tuvumā, bija paredzēts evakuēt lopus. Šis pasākums neizdevās, jo badā izvārdzinātās gotiņas nevarēja dabūt ārā no kūts. Tādi „atomkara" inscinējumi ilgst veselu nedēļu un tos organizē pēc kārtas vairākos Latvijas rajonos.

Kara psīchozes kurināšana iedzīvotāju vidū Pad. savienībā nav nekas jauns. Tas sākās jau skolās ar tā saucamo patriotisko audzināšanu un it sevišķi militārajās organizācijās „Ērglēns" un „Kivi", kuras izdara militāras apmācības un plaša mēroga kara spēles. Latvijā vien šinīs militārajās bērnu un jauniešu organizācijās iesaistīti ap 200 tūkstoši skolnieku. Strādājošo un studentu vidū militāro garu cenšas uzturēt plašā DOSAAP organizācija, kuras darbība ir ļoti rosīga.

Tomēr militārajās spēlēs, kuras notiek tagad, ir kaut kas jauns. Pirmkārt, to obligātais, piespiedu raksturs un plašais vēriens. Tik plaši un masveidīgi militāri pasākumi okupētajā Latvijā notiek pirmo reizi un to mērķis, acīm redzot, ir piespiest iedzīvotājus noticēt kara draudiem, kādiem it kā esot pakļauta Pad. savienība, samierināties ar saimnieciskām grūtībām, dodot iespēju Kremlim vēl vairāk palielināt bruņošanās izdevumus, gatavojoties jaunām militārām avantūrām un apklusināt tos, kas kritizē iebrukumu Afganistānā.

Vēl piebilstams, ka sirēnu kaucieni, aizlīmētie namu logi un patruļas ielās ļoti labi papildina nebeidzamo zārku straumi no Afganistānas un garās rindas pie tukšajiem pārtikas veikaliem.

(PBLA—IB)

RELIĢISKI RAIDĪJUMI UZ LATVIJU

Mūs lūdz aizrādīt, ka personas, ka šovasar ceļojumā uz Latviju, aicinātas informēt savus radus un paziņas par reliģiska satura raidījumiem latviešu valodā, kuŗus Latvijā var uztvert uz 11835. īsviļņu frekvences. Raidījumi saucas „Kristus dzīvo!" un tos pārraida Trans World Radio no Monte Carlo pilsētas Monoko. Šo pasākumu financē septiņās dažādas evaņģeliskās baznīcas vienības Vācijā. Raidījumos piedalās vairāki latviešu ev. lut. mācītāji, arī no Ziemeļamerikas. Tie notiek katru dienu no pl. 17.35 līdz 17.50 pēc Latvijas laika. Otrdienās ir īpašs raidījums jauniešiem, bet sestdienās — bērniem. Šādus raidījumus ar minēto vilni turpinās līdz septembrim, kad paredzēta frekvences maiņa.

M.G.

Izdevīgs laiks

pasūtināt spalvu un dūnu

segas, pēļus spilvenus,

kā arī guļamos maisus un žaketes un izdarīt to labojumus.

Zvanīt 787-9021.

BŪVĒJU

ziemas un vasaras mājas. Izdaru māju pārbūves un remontus, krāsošanu, cementa darbus u. c. Sagādāju būvatļaujas.

K. SUNTAŽS, Toronto, tel. 751-6829.

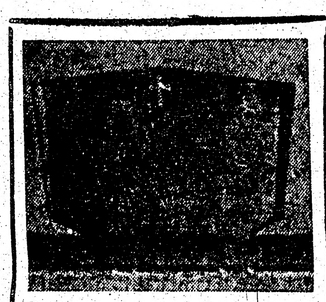

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955

Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Igaunu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.

2044 Yonge St., Toronto M4S 1Z9

Starp Eglinton un Davisville Prasīt pēc E. J. Hopp

Lotus FLOWERS

792 Bathurst St.
(pie Bloor St.)
Toronto, Ont. M5R 3G1
Tel. (416) 533-3884
(416) 533-0705

Ziedi un zaļie stādi lielā izvēlē.
Neatkarīgi no Jūsu dzīves vietas — zvaniet vai rakstiet — mēs Jums palīdzēsim.
Mēs runājam latviski
Irma Ray

UNITED FLORISTS OF CANADA
FLOWERS-BY-WIRE WORLD WIDE

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen)
Peru pieniņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-0563

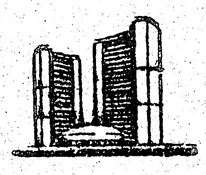

TORONTO PILSĒTAS
atkritumu savākšanas plāns
Simko dienā — pirmdien, 4. augustā.

Pirmdien, 4. augustā, atkritumus neaizvāks.

Parastā pirmdienas savākšanas diena pārcelta uz OTRDIENU. Parastā otrdienas savākšana pārcelta uz TREŠDIENU.

Trešdien, 6. augustā neaizvāks ne laikrakstus, ne smagos priekšmetus (ledusskapjus, dīvānus, matraces, kokus un zarus).

Nelieciet laikrakstus un smagos priekšmetus savākšanai trešdien, 13. augustā.

Atgādinājums: Toronto ir 17 savāktuves pārstrādāšanai stiklam un skārdam. Tuvākai informācijai zvaniet 367-7850.

R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.
Commissioner of Public Works City of Toronto

ATVAĻINĀJUMA PRIEKAM PIEDĀVĀJAM

V. Krasnais — Latviešu kolonijas	$31.00
Rūtiņa, U. — Vēl tā gribējās dzīvot	$7.00
Freivalds, J. — Bada sazvērestība, rom.	$12.00
R. E. Ekšteins — Stipri piesiets, rakstu krājums	$12.00
J. Babre — Brīnišķīgā zvaigzne, stāsti, pasakas, legendas	$8.00
K. Bachmanis — Latvju tauta bēgļu gaitā	$11.00
D. Švīkule — Veselīgās zāļu tējas	$10.00
V. V. Zēbauers — Amerika: Oasis of Freedom	$17.00
D. P. Odonells — Bunkurs	$16.00
V. Kārkliņš — Pie laika upes, nov.	$14.00
Anšl. Eglītis — Vai zini zemi, citronas, kur zied	$14.00
G. Salāts — Debesis nav tālu, rom.	$13.50
V. Mežezers — Sirds, ko dziļi iemīlēja II	$9.00
J. Juškēvičs — Kurzemes hercogi un viņu laikm.	$10.00
Vecā Rīga — 34 illustr.	$5.00
I. Sleinis — Daugava	$5.00
Okupētās Latv. dien. gr. II	$8.75
Latvju Māksla Nr. 6.	$7.00
A. Voitkus — Zaudētie gadi, rom.	$12.00
Al. Čaks — Mana mīlestība, proza	$14.00
T. Silis — Par brīvo Latviju domājot, apc.	$6.00
J. Siliņš : Latvijas māksl. 1800—1914 I	$38.00
Latviešu mākslinieki Austrālija	$38.95
Latvijas kara skola	$20.00
M. Urnežus — Apskaidrība, dzej.	$9.00

Daugavas Vanagu grāmatnīcā, 491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121 (pl. 12 — 7.30). Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10 proc. No 15. jūn. — 15. sept. sestdienās slēgts.

Vecākais latviešu puku veikals

Dibināts 1952. g.

Venus

ZIEDI, SAKĀRTOJUMI UN STĀDI
katram gadījumam

Piegāde Lielotoronto pilsētas robežās

Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm

231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2L6

Tel. darbā (416) 534-4645,
pēc darba (416) 533-4037

A. Putniņš

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30(trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M0R 2N5

Tālr. 531-3098

Jūsu piederīgo un pašu nākotnei atpūtas mājai „KRISTUS DĀRZS"

ziedojumus var iemaksāt Latviešu kreditsabiedrības kontā Nr. 5886, Latviešu namā, 491 College Street, Toronto, M6G 1A5. Par ziedojumiem izsniedz nodokļu atlaides kvītis. Pēdējos trīs mēnešos atsaukušies sekojoši ziedotāji:

R. U. Bendins Toronto	$1000
Zinta Jarockis Toronto	100
Kiva Kanovins Toronto	1000
Marta Millere Toronto	300
M. E. Namgauds Toronto	100
J. Robergs Toronto	500
Zenta Saulīte Rexdale	1000
J. Veckers Toronto	2000
DV vanadžu kopa Toronto	1000
Erika Kremanis Toronto	100
TLB dāmu komiteja	500
Jānis Bāliņš Toronto	500
Katrīna Lukss Willowdale	50
Alfreds Kamenders Toronto	100
Pēteris Ruža Toronto	1000
Ella Ozoliņš Mineapolē	200
Anonims Toronto	5000
Alma Bulovs Toronto	200
Latviešu nama Toronto dāmu komiteja	1000
Astrīda Vītiņš Toronto	200
Anonims Toronto	1000
Ludvigs un Anna Strautmanis Willowdale	1000
Nikolajs Pētersons Toronto	1000
Pēteris un Vera Zirnītis Toronto	500
Austra Šmits	100
Verners Barševskis Mt. Forest	1000
Adolfs Svenne Sarnia	10
Herta Lāma Toronto	1000
Miķelis Žanis Cerps Willowdale	25
Jānis Barušs Toronto	500
Pēteris Zaretoks Utopia	200
Kārlis Grasmanis Toronto	150
Jānis Trops Toronto	1000
Toronto latviešu katoļu draudze	1000
O. Neilis Toronto	20
Vīru koris Viesturs Toronto	500
E. Kekars Toronto	500
J. Zeltiņš Toronto	500
Anonims Toronto	5000
Monika Kivlenieks Toronto	200
Voldemars Viliskis Toronto	1000
Tirzītis Toronto	2000
V. T. Kronbergs Willowdale	1000
P. Vasariņš Hamilton	500
Zvirbulis Toronto	200
Biruta Senkēviča-Ziemane Toronto	1000
Antons Lielbārdis Toronto	200
Alida Bidla Toronto	300
Alise Mangale Toronto	100
Oskars un Mirdza Zvingagrauds Willowdale	1000
Mirdza un Laimonis Gruzītis Toronto	1000
Lina Freimanis Hamilton	1000
Kārlis un Vilma Lagzdiņi Toronto	300
Roberts un Hermine Liepiņi Toronto	1000
V. Mileiko Toronto	300
Jānis un Helena Kukuri Toronto	500
Kārlis Blumbergs Toronto	600
Anna un Alberts Sproģi Toronto	1000
L. Linde Toronto	100
Ēriks Dāboliņš Hamilton	3000
Jānis un Vilhelmīna Vīksna Toronto	1000
Nikolajs Zālītis Toronto	900
Edgars un Anna Upītis London	500
Tēvs Jānis Krastiņš Montrealā	25
Ingrīda un Jānis Fogelis Toronto	500
Anonīms	5000
Ella Osītis Mineapolē	200
Alma Bulavs Toronto	200

Sašķeltās tautas traģika

(Turpinājums no 3. lp.)

ļākā). Arī viņš viņa cieš, bet prot savas ciešanas parādīt ar dbiļu maieru, situācijas izpratni. Ciešanas lasāmas viņas acīs, palēninātās kustības, piesardzīgos mudinājumos izraidīt Rutu atkal projām.

Zinīgs ir Ausmas Pirktiņas tēlojums Dainas Kalves lomā. Stingrība, savaldība, izturība ir rakstura īpašības, kas nepieciešamas, lai pārdzīvotu ļaunas varas uzspiestos laikus. Mācīties nepiegriezt vērību dzīves sīkumiem — skatīties visam pāri, māca viņas tēlojums — mums ir jāvar, mums ir jāiztur...

Gluži dabisks ir Baibas Ieviņas tēlojums — Laura, tāpat kā daudzas citas meitenes, labprāt grib uzlaikot savas mātes tērpus, sevišķi, ja tie ir tik mīksti un eleganti kā jaunatrastai mātei... Māti pašu viņa tomēr nevar iemīlēt, jo viņa neizprot meitenes gribu rotāties ar viņas drānām, rotaslietām... Māte viņu par to rāj, māte ir nervoza un neiecietīga, māte jaucas viņu ierastajās dzīves paražās... Laura neizprot šīs mātes jūtu uzplūdus, jo viņa jau citas nezina, un tomēr – kāda gan ir šī pasaule, no kurienes ir atvesti šie tērpi? — Šķiet, domā jaunā meitene, atkal un atkal uzlaikojot skaistos tērpus.

Grūti bija atrast attaisnojumu izrādes brīdim, kurā Valda uzlaiko savu šūdināto tērpu Laurai. Tas nebija pieteikami motīvēts – uzlaikošana notika bez sadzirdamām sarunām, tāpēc varēja neiederēties. Droši vien izrādei ir vēl citi trūkumi un nepilnības, bet šis klīvlandiešu devums iepriecināja un deva cerības jauniem notikumiem teātŗa pasaulē.

Arī grandrapidieši ar savu izrādi illustrēja pēckaŗa laika drāmu – mūsu kaŗavīru situāciju, kā tie, izrauti no savas vides, ar lielām grūtībām mēģina atkal izcīnīt savu vietu sabiedrībā, uz kuŗu viņiem būtu tiesības, jo viņi taču ir riskējuši savas dzīvības, lai šī sabiedrība dzīvotu. Tēlojums srēgā ar atjautīgu humoru, bet līdztekus skatītājs iepazīstas ar sašķeltās tautas drāmu: Visiem tuvs un pazīstams varētu būt vecās Saulīšu mātes stāstījums par atstātām mājam, pazaudēto mazdēliņu, kuŗu viņa cer atrast un kas bijis par iemeslu dzimtenes atstāšanai. Saulīšu māti tēlo Zelma Lapsiņa – viņas tēlojums ir dziļi izjusts un aizkustina līdz asarām.

Interesants ir UNNRA darbinieces Barbaras Bandy stāsts Lidijas Tarbūnas tēlojumā. Viņa stāsta par saviem vecākiem, kas jau agrāk iecelojuši Amerikā. Ticami viņa notēlo savu raksturu, kas ar pārākuma sajūtu grib izpētīt īstos iemeslus, kāpēc šie bēgļi negrib atgriezties savā dzimtenē, kur viņus tik „sirsnīgi" gaida atgriežamies. Interesanti vērot, kā viņa pārveidojas un kļūst par vienu no šīs sabiedrības locekļiem. Atjautīgas ir situācijas, kad nometnes iemītnieki sarunājas pārāk atklāti savā valodā, domādami, ka UNRA darbiniece viņus nesaprot. Efekts būtu lielāks šī noslēpuma atklāšanas brīdī, ja Pīlādze (Terēze Valdmane) jau iepriekš nevajadzīgi neatkārtotu — Man liekas, ka viņa saprot...

J. Siliņš kā mācītājs pārliecināja, tikai viņa monologi tēlojumā ir pilnīgi lieki, jo tie bāž skatītājam ar kaŗoti mutē" lietas, ko katrs pats jau zina. Nometnes administrātors Zigfrīda Korneta tēlojumā bija savā vietā – noteicējs un organizātors, kuŗam lieliski palīdz viņa dāmu komiteja. Rasma Kornete savu tēlojumu (Elza Lielkāje) veica ar pašapziņu un skatuvisku izpratni, atgādinot skatītājiem, ka ne visi bija gatavi mūsu kaŗavīriem palīdzēt.

Situācijas izpratējs un salabinātājs ar savu tēlojumu bija Valdis Puriņš Arvīda Saliņa (gleznotāja) lomā. Kareiviskā humora meistars Arturs Kazlovskis Jāņa Skudras lomā un mužam sabozies „Kandžas" brūvētājs Richards Bergmanis Alberta Spundes lomā, visi trīs leģionāri, ka vienība sekmīgi illustrēja mūsu pēckaŗa leģionāru situāciju. Lugā bija dota vieta arī jauniešiem. Savas lomas ar veiksmi skatuviski pārdzīvoja Anita Sarma žēlsirdīgās māsas lomā, Andis Kļaviņš kā Saulīšu mātes mazdēls, Ingrīda Zirne un Laura Puriņa kā meitenes, kas čakli izpalīdz mūsu dāmu komitejām, kad jāpasniedz ziedi izcilām personībām. Tas izrādei piešķīra vieglumu un jautrību brīžos, kad pieaugušie aizrāvušies ar pārāk lielu nopietnību.

Autora no pagātnes atsauktie notikumi bija tuvi. Izrādes tēlojums Nikolaja Šubiņa režijā bija saliedējies raitā, saskanīgā spēlē, kas autora N. Zemgaļa ieceri attaisnoja...

Juliete Rumberga

KLĪVLANDE

● Latviešu biedrības valde pēdējā sēdē, ko vadīja priekšniece A. Jansone un protokolēja K. Avens, atvēlēja jaunatnes latviskajai audzināšanai 1.225 dol. Gaŗezera vidusskolas apmeklēšanai pa 75 dol. saņēma Laura Briede, Ēriks Reineks, Vilnis Kubuliņš, Ēriks Kronītis, Jānis Šulcs, Kalvis Cers, Ingrīda Zemzare, Ivars Balodis, Ilze Grendze, Rita Grendze, Nora Lagzdiņa, Ēriks Ābols un Hilda Krūmiņa. Tāpat pa 75 dol. saņēma Zenta Apīne Rietummičigenas latviešu valodas kursu un Guntars Šilders Divreizdivi nometnes apmeklēšanai. Kentas valsts universitātes latviešu studentu stipendiju fondam nodeva 100 dol., bet Madrides konferences cilvēka tiesību aizstāvēšanas izdevumiem atvēlēja 200 dol.

● Grūta un nopelniem bagata mūža gaita izbeidzās 87 g.v. Johannai Vanagai, dzim. Robiņai. Viņa vēl vecuma dienās rosmīgi strādāja, vadīdama samariešu grupu, kas gatavoja pārsienamos vēža slimniekiem. Kuplināja pensionāru sanāksmes u.c. sarīkojumus ar deklamācijām. Dzīvē bija žēlsirdīgā māsa, un izskoloja par ārstu savu dēlu, kas jau miris. Viņu izvadīja pēdējā dusā uz Sunset kapsētu māc. L. Grendze, guldot blakus dēlam. Pēdējās ardievas teica Latviešu biedrības pārstāvis K. Karnītis, DV apvienības priekšnieks V. Zemesarājs, Pensionāru apvienības priekšnieks J. Celmiņš un M. Kaminska. Bēru mielasts bija draudzes namā.

(J)

Dieva mierā aizgājis mūsu mīļais

Kārlis Laimonis Radiņš

dzimis 1913. gada 17. septembrī Rīgā,
miris 1980. gada 13. jūlijā Toronto.
Apbedīts 16. jūlijā Latviešu kapos Toronto

Pietrūks Tavu mīļo vārdu,
Pietrūks gudrā padomiņa.

Sēro

sieva, meita, znots, mazbērni un radi

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIETEIKTIES TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtdien., iesk., no pl. 12 dienā — 12nakti,
piektdien, sestdien no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienāsnopl.12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt ohligācijas un lomakšas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

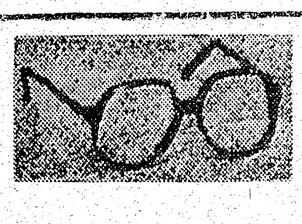

RATAS

IGAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251

Gatavo brilles pēc receptēm, arī no okupētās Latvijas

Zeiss ● Rodemstock ● Crist Dior rāmji

Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)

Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.

Latviešiem atlaide

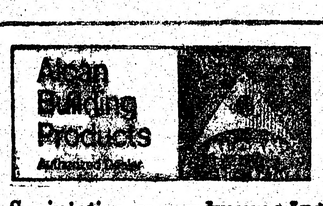

Māju īpašniekiem!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING:

1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju**

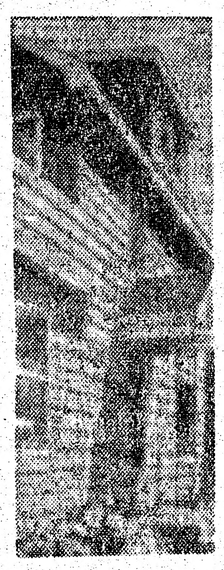

△ LIETUS NOVADA CAURULES
△ LOGUS
△ DURVIS
△ MARĶĪZES (Awnings)
△ JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

A. Egļītis — TV RENTALS

1708 Queen St. W., Toronto M6R 1B3

Tel. 537-1401

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.

(416) 863-1166 BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD. 247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2

We believe every picture counts

R. S. KANE Ltd.

apbedīšanas birojs

4812 YONGE STREET

(Sheppard Avenue tuvumā)

Willowdale, Ont.

221-1159

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician

VĀCU OPTIĶIS

Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu acenu rāmji.

1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloķu no Latviešu kreditsab. Dundas — Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

LATVIEŠU NAMS
IZĪRĒ
TELPAS
491 College St.
KLĀJ
VIESĪBU
GALDUS
Tel. 922-2931

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

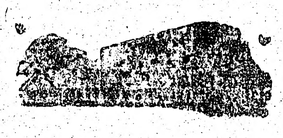

BALTIC MOVERS

TĀLR. 534-1403, Toronto

Andrejs M. Stikuts
B.A., LL.B.
ADVOKĀTS
17 Queen St. E., #701, Toronto, Ont. M5C 1P9. Tel. 364-6970

BROADVIEW DELIKATESU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

Plašā izvēlē
latviska un moderna keramika,
skulptūras, sienas segas

Piepem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (Ēpatnē ji latviski medus dzelteni un zaļi).

ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID ART POTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tel.536-8183.

M. LUNSKY, O.D., M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI

Iepriekšē pieteikšanās Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst) Toronto M5G 1A5

RM ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD.
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Amber Printers and Publishers
spiestuvē nelielā skaitā vēl dabūjamas grāmatas:

Krišjānis Ozoliņš — Celies augšā, atmiņas — $7.50
Anna Ozoliņa — Atmiņu ziedi, dzejas — $6.00
Jānis Zariņš — Cepure ar zelta vārpu — $6.00
Eduards Freimanis — Divas pasaules — $3.75
Laiks, Telpa, Ļaudis — visas 3 daļas.

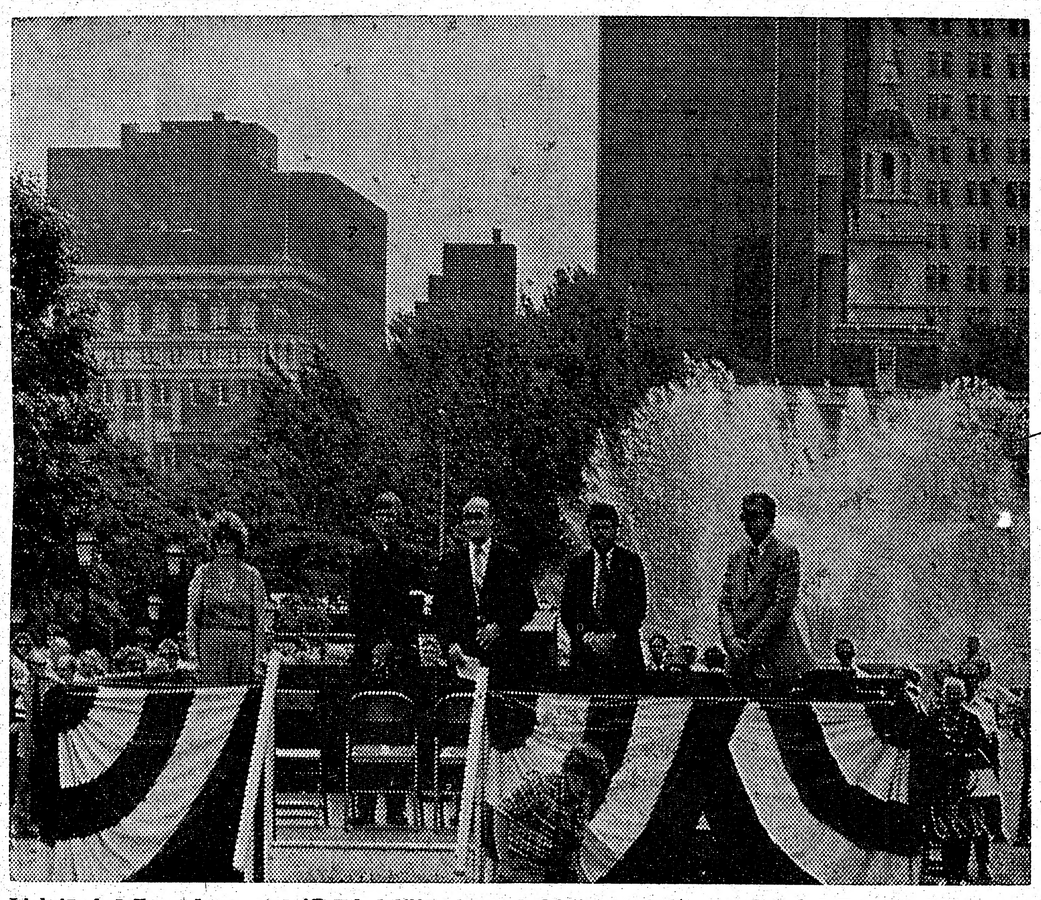

Lielajā brīvības demonstrācijā Filadelfijā, kurā baltiešu studenti prasīja brīvību Baltijas valstīm un politisko cietumnieku atbrīvošanu. Attēlā – demonstrāciju beigu cēlienā. Vidū no kreisās mācītājs Māris Ķirsons, ASV kongresa pārstāvis Dogertijs un Reader's Digest galvenais redaktors Tomlinsens. Foto: Aušra Bagdonavičius

Modrības sardze . . .

(Turpinājum no 1. lp.)

Modrības sardzi ievadīja ASV karoga uzvilkšana vidus mastā. Latvijas, Lietuvas un Igaunijas karogus uzvilka pusmastā. Runātāju tribīni apņēma melns sēru apvalks. Pēc oficiālās uzrunas un īsa svētbrīža latviešu un lietuviešu studenti visas 24 stundas lasīja aizvesto un ieslodzīto vārdus, kā arī pārsūdzību par varmācīgo okupāciju, latviešu, lietuviešu un igauņu tautu apspiešanu un tieksmi iznīcināt, deportējot un pārkrievinot.

Tribīnes abās pusēs, kā arī karogmastu paaugstinājumā uz lielām plāksnēm bija lasāmi aizvesto vārdi, kā arī redzamas pēdējā laikā ieslodzījumā turēto sirdzsapziņas cietumnieku ģimetnes. Pie karogmastiem trīs lieli plakāti aicināja atbrīvot ieslodzītos un izbeigt Latvijas, Lietuvas un Igaunijas okupāciju un šo tautu iznīcināšanu. Vainags ar sēru lentēm pauda aizvesto un nomocīto baltiešu piemiņu.

Kā pirmajā, tā otrā modrības sardzes dienā demonstranti ar notiesāto vārdiem uz krūtīm pauda Baltijas valstu traģēdiju. „Ieslodzīto" vienība bija redzama arī televīzijā. Sevišķi iespaidīgi modrības sardze izvērtās naktī, kad apklusa ielas trokšņi un skaļrunī nepārtraukti atskanēja aizvesto vārdi.

Modrības sardzes nobeigumā pēc īsa svētbrīža, ko vadīja māc. Māris Ķirsons, sekoja Dogertija un Reader's Digest galvenā redaktora runas, pie kam himnu nodziedāja sopráns Rita Dzilna-Zaprauska, pēc baltiešu pārstāvju uzrunām atskanot arī viņu nacionālās himnas. No latviešiem kodolīgu runu teica Kārlis Cerbulis.

L. N.

Šovasar Gaŗezerā vairāk iemītnieku

Gaŗezera nometnē ir vairāki posmi, kas sadalīti pēc bērnu vecumiem. Pirmais 2 nedēļu posms jau beidzies. Pašreiz risinās otrs divu nedēļu posms ar pāri par 90 bērnu, vecumā no 9 — 13 gadiem. Nākošais divu nedēļu posms — Latviešu valodas nometne — veltīta latviski mazrunātājiem no 27. jūlija.

Bērnu nometnes vada Aivars Vinters, tās pakļautas Gaŗezera administrācijai. Nodarbības risinās pēc izstrādātas programmas, lai vasaras atpūtu līdzsvarotu latviskās mācības. Nodarbību programmā cilšu vakars, dziesmu karš, pludmales vakars, karogspēle, rīta vingrošana, ugunskurs, masku balle, šķēršļu gājiens, naktsrotaļas, svecīšu dievkalpojums, talantu vakars, teātris, nometnes balle, dziesmu vakars u. c.

Ilona Roze māca latviešu valodu, Ausma Siliņa — aušanu, Jānis Kalnietis — Latvijas vēsturi, Inese Grava — zīmēšanu, Benita Ejupa — ticības mācību, Elga Briede — latviešu valodu mazajiem „sprīdīšiem", Laura Strazdiņa — dziedāšanu un keramiku. Par dzīvi okupētajā Latvijā pastāsta Viktors Kalniņš. Galvenā audzinātāja Indrānos ir Zita Velkme, Sprīdīšos — Māra Richtere un Krikšos — Valdis Ronis. Ingrīda Cīrule, Irisa Treija, Andra Pūliņa, Māra Tupese, Andra Zommere, Ilona Dimante, Roberts Briedis, Pēteris Brunovskis un Gunārs Cāzers — audzinātāji. Ambulancē galvenā māsa ir Rasma Oliņa, palīdze Rita Oliņa. Arnis Pone tur strādā kā students-ārsts.

Pludmales galvenā sardze ir Laura Zommere, palīgs Martis Pone, bet kārtējie sargi — Ieva Bērziņa, Katrīna Brunovska, Edgars Galiņš, Anita Kalniņa, Osvalds Lauzums, Kristīna Sīmane, Sandra Supstika un Anita Tuma. Ūdenssargi nodarbināti arī vidusskolēniem, kas peldējas kopējā vietā. Nevienam nometnes vadība, bet arī bērni uztur tuvu sadarbību ar „lielajiem brāļiem" — vidusskolniekiem, iepazīstoties ar lielajām ēkām un apmeklējot vidusskolā rīkotos sarīkojumus. Diemžēl, kopējas ēdienu reizes nav iespējamas, jo ēdamzāle sen par mazu, lai tanī novietotos viss Gaŗezera personāls.

V. Boķis

Paulis Šķetris beidzis Toronto universitāti ar ķīmijas inženiera gradu (B. A. Sc.). Viņš studijas turpinās, speciālizējoties skaitļotāju nozarē pieder pie korporācijas Gersicania saimes.

SAZVĒRESTĪBA IRĀNĀ

Irānā apcietināti ap 600 sazvērnieki – karavīri un civilistu, kas gribējuši gāzt Irānas valdību un nogalināt ajatolu Komeini. Divi Irānas virsnieki ielidojuši Ankarā un kā politiskie bēgļi vēlas doties uz ASV. Sazvērnieku izmeklēšana nodota tiesnesim Kalkali, kas jau notiesājis simtiem cilvēku ar nāves sodu. Viņš arī izteicies, ka šīs sazvērestības inicātors ir šacha pēdējās valdības vadītājs Bachtiars, kas ta gad dzīvo Parīzē un nesen pārdzīvoja nesekmīgu atentātu. Sazvernieki gribējuši iecelt militāru padomi, kas nozīmētu Bachtiaru par prezidentu. Jaunā valdība būtu nekavējoties atbrīvojusi amerikāņu sūtniecības ķilniekus. Irānas parlaments ierosinājis, ka „jāiztīra" militārie spēki, kur slēpjoties daudzi islama režīma pretinieki. Nāves sodu pildīšana Irānā turpinās: nošauts ģenerāļi un Bachajas reliģiskās sektes locekļi, kurus apsūdz spiegošanā.

ŅUJORKA

Ņujorkas slimnīcā 7. jūlijā miris Kārlis Stankēvics, piedzīvodams 88 gadus. Dzimis 1892. gadā Liepājā, bet 1924. gadā izceļojis uz ASV. Pēc Otrā pasaules kaŗa palīdzējis daudziem latviešu bēgļiem nokļūt Amerikā, sagādājot galvojumus. No 1950. līdz 1955. gadam bijis Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes priekšnieks. Tas bija laiks, kad Ņujorkas draudzes locekļu skaits auga neparasti strauji, pārsniedzot 4000. Vēlāk bijis Ņujorkas latviešu organizāciju padomes priekšsēdis un valdes loceklis, vadījis Lojālitātes parādē latviešu grupu, par to saņemot Ņujorkas gubernātora atzinību. Bijis latviešu pārstāvis amerikāņu skautu stābā, atbalstīja latviešu skautus un gaidas. Apbalvots ar skautu pateicības zīmi Saulīti. Ar ziedojumiem daudz atbalstījis Ņujorkas latviešu draudzi. Ar Stankēvicu ziedojumu izveidoti trīs mākslinieciski logi Jonkeru baznīcā. Aizgājēja piemiņas dievkalpojumu vadīja māc. R. Zariņš un A. Ozols, no aizgājēja atvadījās I. Vijums (Ņujorkas draudze), J. Riekstiņš (ALA un PBLA), Dr. A. Bogdanovics (Ņujorkas latviešu organizāciju padome), R. Egle (Ņujorkas latviešu biedrība) un I. Ruperts (skauti un gaidas). Apglabāts Fernklifa kapos.

Vk

Rēgena pirmais . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

kad Brežņevs būtu beidzis savu prasību kataloga lasīšanu, es bez tulka starpniecības būtu atbildījis ar vienu vārdu ‚Net!' Un to Brežņevs būtu sapratis." Varbūt, ka tā izskaidrojama Kremļa pagaidām aizdomīgā klusēšana par Rēgena kandidatūru.

Rēgena tuvs padomdevējs, bijušais NATO spēku komandieris ģenerālis Aleksandrs Hēgs pilnīgi atbalsta Rēgena sludināto ASV militāro spēku potenciāla atgūšanu. Viņš iet vēl tālāk un neaprobežojas tikai ar atomieročiem. Amerikāņiem ir jārada arī pārākums konvencionālo ieroču katēgorijā. Amerikāņu militārās renesances iespaidā var pienākt brīdis, kad rietumi katēgoriski prasa Kremlim atstāt nelikumīgi okupētās territorijas Eiropā. To it sevišķi derētu paturēt prātā mums.

Visas pasaules uzmanību aizvadītajā nedēļā bija pievērsta Maskavai. Pēc senīlā starptautiskās olimpiskās komitejas prezidenta lorda Kilānena politiskiem piparņiem piebārstītās ievadrunas, pats Brežņevs atklāja Kremļa labi organizēto propagandas lieluzvedumu. Pārsteigumu varbūt sagādāja tas, ka sarkanais cars aprobežojās tikai ar vienu teikumu: „Es atklāju Maskavas spēles, lai svinētu 23. modernās ēras olimpiadu." Neņemot vērā, ka rietumu valstu boikota rezultātā Maskavā nepiedalās ap 2000 izlases sportistu, Kremlis cenšas rādīt šo olimpiadu par Padomju savienības varenības, pārticības un pilsoņu brīvības illūziju. Tāpat kā Hitlers 1936. gadā, arī Brežņevs 1980. gadā licis svaru kausos visu savu propagandas aparātu un organizātora talantu šīs illūzijas piepildīšanai. Pašiem padomju pilsoņiem Maskavas olimpiada, raugoties televīzijā, izskatās kā vēl nepiedzīvots fainomens. Protams, tas var iededzināt zināmu lepnumu, kas noteikti kāpināsies, kad ierobežotā sacensībā Kremļa sportisti, droši vien, nokrejos olimpisko medaļu birumu. Žīdu aktīvisti, disidenti un pat bērni izvākti no Maskavas, un Pad. savienības metropole ir nogriezta no apm. miljona tūristu pieplūduma, kas notiktu parastos apstākļos. Padomju tūristu vietā Maskavā dominē čekistu, sarkanarmiešu un miliču kadru tūkstoši. Jau apcietināti vairāki ārzemju žurnālisti. Tanī pašā laikā vairāki padomju periodiskie izdevumi, kā jau to varēja paredzēt, cenšas sarkanās imperijas pilsoņiem iegalvot, ka olimpiada esot pasaules vairākuma akcepts pareizai padomju ārpolitikai un Brežņeva sauklim par sociālisma uzvaru visā pasaulē.

Ja olimpiada būtu paredzēta medaļa par asprātību un drosmi, tad uz to varētu pretendēt italiešu žurnālistu grupa, kas radījusi īpašu Pravdas „speciālizdevumu", kura kopiju grūti atšķirt no īstās Pravdas. Šajā italiešu krievu valodā publicētā „Pravdā" pirmajā lapaspusē, lasāma deklarācija par Brežņeva valdības gāšanu. Padomes, sociālisms un savienība esot likvidēti, paliekot tikai republikas. Šajā izdevumā redzamā vietā ievietota arī politbiroja ideologa, vecīgā Suslova uzņēmums, kas protams ir foto montāža. Šajā uzņēmumā uz Suslova krūtīm redzama ietetovēta Staļina bilde. Italiešu satīristi lasītājiem apgalvo, ka tādi paši tetovējumi atrodoties arī uz visu pārējo politbiroja locekļu krūtīm.

Kā italieši spēja kontrabandas ceļā dabūt pāri robežai šos 10.000 īpašos „Pravdas" numurus, droši vien paliks noslēpums. Šis izdevums esot izplatīts ne vien Maskavā, bet arī Minskā, Tallinā, Rīgā un citur. Italiešiem asprātīgais eksperiments naudā izmaksājis tikai 14.000 dolaru, bet Pad. savienības melnajā tirgū šīs īpašas „Pravdas" kopijā jau maksājot pāri par 100 dolariem.

Aleksandrs Ķegumnieks